

Impur și diabolic, liliacul e acuzat de toate infamiile și monstruozițiile;—ade-seori cu multă dreptate. Chiar la noi femeile au o adevărată oroare de el, căci e foarte răspândită credința cum că el pe dată ce găsește un prilej bun, se vâra în părul lor și nu iese și nici nu mai poate fi scos decât tunzând părul, mărunț de tot. În realitate însă—la noi în Europa mai cu seamă, liliacul e cu totul inofensiv. Dar în Africa tropicală și îndeosebi în Australia—fiind mai sălbatic, mai respingător și mai de temut, el constituie prin unele locuri un motiv de frică perpetuă.

În Noua-Caledonie, unde e într-adevăr monstruos, este cunoscut sub numele de «vampir mic»; are o talie plină, cu un diametru de o jum. metru uneori; ochii îi sunt strălucitori și negri, dinții lungi și ascuțiți și întreaga structură a corpului său denotă multă lăcomie de sânge.

Acest mic vampir—cum e supranumit—e subiectul, uneori de căpetenie, al numeroaselor legende cunoscute în Noua-Caledonie; în câteva din aceste legende—cari în mare parte au o bază reală, se spune că liliacul acesta suge chiar sângele oamenilor, în timpul somnului lor.

Mai sunt și în Mexic și Chili vre-o două specimene de liliaci monstruoși, însă cel caledonian întrece ori-ce închipuire, și ca formă și ca fond.

Ilustrația noastră reprezintă pe acest epomorf monstruos în timpul repausului de peste zi, atârnat de-o ramură înfrunzită cu ghiarele mari de dinapoi, cu capul în jos; în această poziție e foarte cu greu observat, de oare-ce există o mare asemănare între culoarea și chiar forma lui din acea poziție și frunzele ramurei arborelui care îi servește de locuință și pe care îl alege exclusiv. Deasupra se poate vedea un altul care se apropie în zbor, — instinctiv; căci nu vede, spre a se atârna la rândul-i de-o ramură, pentru odihnă.

— r —

ranța celor cari nu le-au studiat în chip serios existența.

Pînă și Moise, în vremea lui umbrată de legende, a clasat liliacul printre pa-

sările nelumești, prin aceeași aversiune care explică în mitologia greacă fabula metamorfozării celor trei fice ale lui Theban Miné în liliaci.

In Ghiarele Monstrului

— Mare Roman de Aventuri —

— Urmare —

— Am împărțit toți călăreții prin părțile învecinate, răspunse tătorul. Dacă prevederile mele sunt drepte, copila ta n'a putut fi dusă departe de aici...; ori-care ar fi soarta ce i s'a rezervat vom auzi în curând vești despre ea. Cel dăntăr dintre servitorii tăi care va găsi o urmă trebuie

să ne cheme pe toți printr'un semn oare-care, dacă copila ta ți se va aduce încă vie bucuria mea va fi tot așa de mare ca și a ta; dar aduți aminte că dacă te lovește nenorocirea, zeii au hotărât ast-fel și omul cel mai puternic chiar nu poate să facă nimic în contra voinței lor.

— Dar ce te face să crezi că copila mea e în apropiere?

— Nu e timpul de explicații, stăpâne! Să căutăm și noi! Întreabă-ți instinctul părintesc ca să afli unde este copila ta iubită. Poate că o vei descoperi!

Cei doi bărbați se întoarseră la cai și începură la rândul lor investigația în jurul misterioasei caverne.

Dășii mergeau la întâmplare de vre-o câte-va momente, când Abdu Daoud, care se îndepărtase cu căli va pași, strigă cu putere și în același timp calul său se opri. D. Hedley

alergă în grabă, ajunsese servitorul și îl întreabă cu privirea.

Acela îi arată cu degetul o grămadă mare întunecată întinsă fără mișcare pe pământ și bătrânul când se apropie văzu cadavrul unui cal.

Animalul avea la gât o rană adâncă, care zmulsese carnea.

Dânsul recunoscuse calul; animalul îi aparținea. Pe el călărise Cobbs ultima dată când plecase din bungalow!

Așa dar, intendentul venise până acolo! Dânsul descoperise urmele nenorcitei Eliza, și fără îndoială zbura în ajutorul ei când moartea venise oprindul brusc în misiunea sa! Dar oare corpul omului cum de fusese regăsit așa de departe de locul acesta?

D. Hedley, reconstitui repede drama... Majordomul atacat... putea să se mai întrebe de cine? Rana aceea largă nu era urma încă caldă a bestiei?...?

Și atunci Cobbs, chinuit de o groază mare, lăsase calul pradă monstrului și fugise pe jos prin pădure către bungalow, pentru a cere ajutor, și poate pentru a da de veste că regăsisse pe Eliza, că trebuia să o salvăm. Și chiar în momentul acela o răzbunare lașă, o crimă ordinară, un asasinat, făptuise o dublă victimă, căci odată cu el murise și putința de a mai scăpa pe tânăra fată!

De sigur, hindușul înțeluse sentimentele care agitău inima stăpânului, căci o paloare de moarte se răspândise pe fața sa și ochii îi erau plini de lacrimi... El simțea toată întinderea greșalei sale și fatalitatea afurisită care îl împinsese... Indrăzni să ridice asupra bătrânului o privire mută de implorare.

... Insa d. Hedley nu se mai gândea la pedeapsă... Moartea vinovatului nu dă viață victimei; vărsându-se sângele lui Abdul-Daoud, Eliza n'ar fi renăscut dintr'ansul!...

O voință mai puternică de cât acțiunea omului, îl urmărise, și-i adusesese nenorocirea.

Ce putea să facă împotriva destinului?

Servitorul se apropia de stăpân și prosternându-se la pământ:

— Iertare! se rugă dânsul.

D. Hedley nu răspunse. Deodată, în mijlocul acestei tăceri chinuitoare răsună un strigăt sălbatic.

Cei doi oameni tresăriră. Hindușul se ridică repede și cu speranța în ochi, cu urechea ațintită în direcția de unde pornise strigătul, asculta.

Încă odată se auzi strigătul, vibra, apoi alte voci îl repetară și pădurea se umplu de strigăte.

«Sunt servitorii tăi, strigă tăetorul... Nu cunoașteți sunetul cornului? Oh! stăpâne, ei au descoperit

ceva, ne chiamă! vino mai repede, în grabă!..

Cei doi călăreți deteră pîntenii calilor și se repeziră în direcția de unde venea zgomotul.

Dacă ar fi fost mai puțin preocupat de scopul încă necunoscut către care mergeau, dacă fuga lor n'ar fi fost așa de furioasă, ar fi putut să vadă o formă omenească strecurându-se în apropiere de dânsii, pe sub ramurile dese, încovoindu-se la pământ apoi ridicându-se și alergând cu toată puterea.

Omuleț, era un mic sălbatec pe jumătate gol, și dacă bătrânul său tovarășul său l'ar fi zărit numai le-ar fi fost ușor să recunoască într'ansul pe Ksoro. Insa micul sălbatic nu se arătase. Și fugea cu o agilitate minunată, depărtându-se de zgomotul trompelor către care se adunau toți călăreții răspândiți prin pădure.

D. Hedley și tovarășul său, cari se îndepărtaseră mai mult decât toți, ajunseră cei din urmă.

Dinșii nu văzuseră la început decât o îngrămădire de servitori strănși împrejurul unui punct.

Judecând după gesturile lor și direcția în care priveau, ghicea că ei erau în jurul unui corp întins, și inima bătrânului se strânse de o nesfârșită suferință.

În fața cărui cadavru se va găsi? Ce va mai vedea oare?

Dinșul îmboldi așa de furios calul, încât animalul gemu de durere, făcu un salt uriaș și se repezi în mijlocul mulțimei. Rîndurile de oameni se răriră în fața călărețului. D. Hedley se lăsă jos de pe șea și înaintă galben, desfigurat, tremurând.

În mijlocul unei poene era un umbrar grosolan de ramuri, ridicat în grabă. Sub acoperișul acesta de frunze era ridicat un pat din piei de animale și pe patul acela era întins un corp, îmbrăcat cu haine europenești rupte, un corp neînsuflețit, plin de sânge.

Era corpul unui bărbat, corpul lui Harold Graham.

CAP. XIV

Cei cari cunosc secretul ezită să-l descopere

D. Hedley se apropiase, în prada unei emoții pe care nu o putea stăpâni și—dând la o parte vestmintele ușoare, puse mâna pe inima rănitului.

Dar atât erau de dezordonate mișcările cari agitau propriul său sânge, încât nu-și putea da seamă de ceea ce simțea. Se ridică și chemă pe Nihal Singh.

Servitorul se apropia.

— Pune mâna pe pieptul acestui om, îi zise stăpânul. Simți bătăile inimii?

Hindușul așteptă un moment, apoi se ridică:

— Trăește!—zise cu simplitate servitorul.

Un suspin adânc fu răspunsul bătrânului. Deci, dacă vor reuși să readucă în simțiri pe omul acesta, va putea să-l întrebe, să știe!

D. Hedley examină rana. Cămașa, lipindu-se de rană, făcea greu acest examen. Ridicând cu precauțiune stofa, bătrânul putu să vadă că brațul stâng era complet rănit în jos de umăr, printr-o rană pricinuită de o gură, mare puternică, ai cărei dinți lăsaseră în două locuri urme adânci. Provenea probabil de la mușcătura unui tigru: dar animalul trebuie să fi avut o mărime extraordinară, judecând după întinderea rănei. Deodată d. Hedley își aduse aminte de cuvintele majordomului în privința monstrului misterios, care intrase în grădină în noaptea fatală și dinsul tremură gândindu-se că aceasta era încă o dovadă despre existența bestiei.

De altfel mai avea o rană. Urma unei ghiare care jupuisese toracele, lăsând coastele goale. Dar cu tot aspectul acela îngrozitor, rănilor nu erau mortale, căci nici un organ vital nu fusese atins și erau speranțe că omul leșinat se va însufleți.

Dar pentru moment nimic nu putea să-l readucă la cunoștință. Cu toată durerea care îl chinuia, cu toată dorința de a ști, — deși omul acela poseda secretul cu privire la soarta copilei sale, — tatăl trebuia să aștepte, să aștepte mereu.

În natură totul amuțise. Era una din acele zile de primăvară cu căldură năbușitoare, așa cum este totdeauna în mijlocul pădurii când nu plouă. Aerul părea format dintr-o ceață opacă, sufocantă, care apăsă asupra lucrurilor și pe care poți să o atingi. Părea că totul murise în atmosfera aceea de foc. Toate animalele din pădure se ascuseseră în vizuinele lor sau sub umbra deasă a ramurilor. Nimic nu sufla, nimic nu trăia; nici o adiere de vânt nu mișca frunzele. Și parfumul florilor era așa de greu, încât părea că se materializase; nu respirași decât o pulbere de foc.

În tăcerea aceea bolnavă răsună deodată un zgomot îndepărtat.

Parcă ar fi fost palpitarea acelei tăceri, ca și cum ai fi auzit bătăile înăbușite din inima misterioasă a pădurii.

Dar ascultând mai bine, puteai să distingi niște bătăi de toacă ritmate, monotone, cari se indesau ca singele în arterele prea umflate, și te întrebai dacă zgomotul acela exista în realitate sau era iluzia unor simțuri peste măsură de obosite. Dar zgomotul se oprea uneori și atunci în-

telegeai bine că el era în afară, că exista cu adevărat, că venea dintr'un loc oarecare, de foarte departe, din profunzimile neexplorate ale pădurii.

Erau tobe în care se lovea, de sigur cu mâinele sau cu ciocănele înfășurate, căci zgomotul era înăbușit.

Sunetul era ritmat, indicând un fel de dans tăgănat, lugubru; și în zgomotul acesta se amesteca o plângere șuerătoare, un fel de plante care miorlăiau ca panterele.

Oamenii se ridicaseră și ascultau mirați, zgomotul acela.

D. Hedley, lăsând pentru moment corpul încă neînsușit al rănitului, se întoarse către Nihal Singh;

— Ce însemnează zgomotul acesta? întrebă dînsul.

Hindușul făcu un gest de ignoranță:

— Nu știu, stăpâne, răspuse servitorul. Văd că se aseamănă cu muzica noastră, pe care o cântăm după ce terminăm lucrul, seara, când apune soarele, la poarta satului. Dar nu recunosc nici unul din cântecile pe care le-am auzit; și apoi nici aproape și nici mai departe de noi nu există nici un sat.

— Cu toate acestea niște oameni fac acest zgomot?

— Putem să știm, stăpâne?

— Ce vrei să zici?

— Pădurea este plină de mistere. Nimeni n'a pătruns pînă acolo.

— Atunci cine?

— În pustii, pretutindeni unde domnește liniștea și moartea spiritele rele pot...

— Tac, nebunule! răspuse bătrânul, înălțând din umeri. Dar la ce bun să te mai întreb? Și la ce mi-ar servi răspunsul tău?

— Nu întreba despre lucrurile acestea, stăpâne, zise la rîndul său Abdul-Daoud.

«E mai bine pentru d-ta, poate, că nu știi motivul acestor sunete.

— Ce însemnează cuvintele astea? știi ceva mai mult cu privire la asta?

— Nu știu nimic care ar putea să te mulțumească, stăpâne, și fără îndoială mă vei acuza și pe mine de nebunie... Și totuși eu care am rățit în profunzimile necunoscute ale pădurii, am întâlnit lucruri, ființe străni și aș putea să stabilesc o legătură între zgomotele acestea și între ceia-ce am văzut.

— În sfârșit, vorbește, dacă știi!..

— E cine-va care ar putea să te lămurească mai bine de cât mine, dacă ai putea să-l întreb chiar acum.

— Cine?

— Ksoro!

— Ksoro? micul sălbatec?

— Chiar el stăpâne... Sunt oameni de rasa sa aceia pe care îi auzi acolo, departe!

— De rasa sa? Nu e adevărat, de când străbat eu această pădure, n'am întâlnit nici odată oameni de rasa sa; aceia locuiesc mult mai departe, în munții dinspre răsărit și nord... Când l'am întâlnit pe Ksoro era rățit de ai săi...

— Te înșeli, stăpâne... Oamenii de sîngele lui Ksoro formează triburi rățitoare care n'au nici comună și care își așează lagărele pretutindeni unde pot, mai ales în mijlocul singurătății și pustiului, unde le place să se ascundă.

Servitorul se întrerupse brusc. Rănitul făcuse o mișcare ușoară pe culcușul său din piele de animale. D. Hedley se duse în grabă lângă el...

— Se deșteaptă? întrebă dînsul încet pe omul care îl păzea.

— Nu, stăpâne răspuse servitorul după ce se plecă un moment asupra rănitului. A fost numai o zguditură de friguri. Dar aibi răbdare! Eu cunosc somnul enervat al răniților. În curând o să se deștepte!

În depărtare, murmurul tamburelor creștea, umplea spațiul cu uruitul lor și muzica era acum mai grăbită, mai săltăreată, un fel de muget frenetic, amestecat cu strigăte...

D. Hedley se ridicase, încă odată cu urechea ațintită.

Pe urmă făcu un gest de descurajare:

„Ce ne importă!... Dacă aceste strigăte străni sunt sau nu provocate de tovarășii sălbateci ai lui Ksoro, aș oare vre-o legătură cu enigma grozavă al cărei înțeles îl caut în zadar?... Aș vre-o legătură cu viața copilei mele?

Bătrânul se întoarse lângă corpul întins, re mai ocupându-se de aci înainte de cât de adierea de viață care trebuia să apară pe buzele închise ale rănitului.

Însă Abdul Daoud se apropiase de Nihal Singh, și îi șopti încet de tot la ureche:

— Stăpânul se înșală, vai!... Dacă ar fi acolo unde răsună tobele, poate că ar vedea lucruri înspăimântătoare, care i-ar arăta adevărul înspăimântător în privința ficei sale?

Eu însă nu îndrăznesc să-i spun căci mi se strînge inima când mă gândesc să pronunț cuvinte de moarte!.. Ceî cari aduc vești rele, atrag nenorocirea în urma lor!.. Și eu am destule greșeli!.. Mi-e frică că voi fi responsabil...

Zgomotul continuă mereu.

Nihal Singh întrebă încet:

— Oare ce să fie?

— Când acele triburi sălbatece au putut să pue mâna pe un cadavru...

— Dar fu silit să se întrerupă, pentru că rănitul făcuse o mișcare.

— Apropie-te, stăpâne!.. Iată că rănitul se va deștepta.

Sir Hedley se aplecă și voi să desfăcă mai bine vesta nenorocitului pentru ca acesta să nu fie prea îndurerat la deșteptare.

De o dată însă tresări. Dădu peste o bucată de hârtie îndoită și recunoscu scrisul.

„Condițiile care îmi sunt impuse, mă obligă să cer un răgaz de două zile»...

Era propria sa scrisoare, pe care o trimisese în pădure răpitorului.

Bătrânul nu-și putu stăpâni un strigăt de mânie; făcu o mișcare bună, și atunci blana cu care era acoperit rănitul, fu dată la o parte, și un obiect căzu la pământ.

Sir Hedley recunoscu sacul de piele în care pusese banii ceruți de criminal.

Așa dar, dovada era definitiv făcută.

Așa dar, adevărul pe care nu voise nici o dată să-l admită, apărea acum elocvent, de neînlăturat.

Banditul, monstrul fără nume, odiosul criminal, care rățcea în umbră, era Harold Graham.

Bătrânul tremura de emoție. O furie îl cuprinse, și ar fi voit să strângă cu mâinile sale înfrigurate, gâtul acela care i-se oferea fără nici o putință de apărare.

Dar de o dată, o mișcare ușoară agită corpul nemișcat, rănitul deschise ochii. Bătrânul făcu un pas îndărăt.

Sentimentul realității îi revenise. Nu, ori cât de mizerabil ar fi fost asasinul, n'avea dreptul să asasineze și dînsul la rîndul său.

Nu putea să ucidă un om fără apărare...

Nici cei mai absoluți patentati nu condamnă la moarte un om fără a-i fi lăsat mai întâi dreptul să se apere.

Să se apere!.. Ah!.. dacă omul acela ar fi putut pronunța măcar câte-va cuvinte dacă i-ar fi putut spune că fica lui mai trăiește încă, dacă i-ar fi spus locul unde se află prizoniera, pentru a se duce s'o salveze!..

Bătrânul luă din mîna unui servitor o sticlă de alcool și se silea să descleșteze dinții bolnavului pentru a-i turna în gură câte-va picături.

Rănitul rămânea mereu fără de mișcare. Ochii săi mari, deschiși, rămăneau fixi, păreau că nu văd.

Un servitor se apropie și-i frecă buzele cu câteva erbururi pe care le culesese în câmpie.

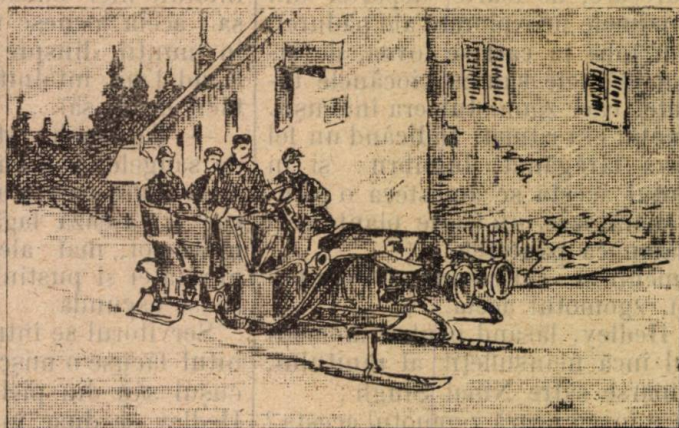
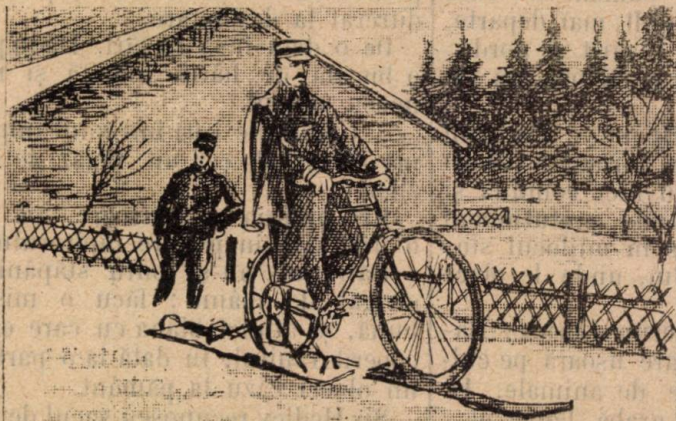
Privitorii acestei scene, adânc emoționați, așteptau, reținându-și suflarea.

Rănitul întredeschise buzele și, cu dinții strâși, murmură:

— Sânge!

— Ce spune?—întrebară mai multe voci.

O sanie-automobil și o bicicletă-sanie

Când atâtea mijloace de locomoțiune au fost descoperite și când însuși aerul se poate spune cu drept cuvânt că a fost cucerit în secolul nostru, cercetările inventatorilor se îndreaptă spre perfecționarea mijloacelor descoperite.

Locotenentul de la Berre a luat un

automobil obișnuit, de 18 cai putere și și printr'un mecanism special adoptat la roți, a izbutit să facă automobilul să meargă cu cea mai mare ușurință pe zăpadă.

Căpitanul Sauvin, din compania de cicliști a reg. 4 de vânători din Saint-

Nicolas-du-Port, bazat pe un principiu descoperit de el, a făcut ca roțile biciclei, mișcându-se, să facă să alunec pe zăpadă întreaga mașină, care are deodată două tălpițe de oțel.

— Tăcere! — ordonă bătrânul.

— Cușca e deschisă! — continuă rănitul; sânge... Broasca a fost stricată. Cum să mă apăr? Monstrul urlă! Ah, ce ghiare!

Omul se ridicase. Figura sa prezenta o priveliște spăimântătoare. O sudoare abundentă îi inunda fața; dinții îi clănțneau. Ochiul se dusese în fundul capului, ca și cum ar fi fost gata să-și dea sufletul.

Sir Hedley se aplecase și privirea sa ascutită, pătrunzătoare, cerceta privirea rănitului, ca și cum ar fi voit să-l pătrundă pînă în cele mai ascunse cute ale sufletului.

Și sub influența acestei priviri care îl domina, omul continuă să delireze: — Cușca a fost zdrobită! De ce îmi arde singele, Ksoro? Vezi tu colo monstrul cum a cuprins-o?... Vrea să fugă cu dînsa.

— Fica mea! — urlă bătrânul; spune-mi, mizerabile, ce-ai făcut cu dînsa?

— Copila ta! — răspunse rănitul furios; voești să mi-o răpești din nou? Dar eu sunt mai puternic decît tine! Ajutor, ajutor! Dinții de oțel îmi intră în carne. Dă-mi sacul de aur. Ajutor!...

Omul se ridicase și încercă să facă o mișcare; dar rănile sale erau grave, pentru că să-i poată îngădui așa ceva. Căzu îndărăt, leșinat.

— Vorbește! îi strigă sir Hedley; vorbește demone!... Spune-mi unde este copila mea!

— Nu mai spera, d-le, îi răspunse o voce gravă de la spate. Nu mai spera, căci d-ra Eliza Weldons a sfârșit-o de acum cu toate suferințele omenești.

— Moartă!...

Polițistul care apăruse de un moment împreună cu Ali, nu putu răspunde de cît printr'un semn din cap. Sir Hedley își pierdu cunoștința.

Iar departe, în inima pădurei, tobele sunau mereu.

(Va urma).

«INCENDIILE CERULUI»

Sub acest titlu aprins, marele astronom-popular al Franței, Camille Flammarion, publică în ultimul număr al interesantei reviste „Je sais tout”, un istoric plin de pronosticuri și de păreri asertorii, al cometei Halley. Din acest articol atât de interesant, vom rezuma unele părți mai de competență.

Într-o lună de zile spațiul sistemului nostru solar va fi teatrul unui eveniment intersideral de cea mai mare însemnătate: apariția celebrei comete Halley pe câmpiile cerului nostru.

De când lumea e lume, sau mai exact, de când sunt pe pământ priviri care contemplează spectacolele cerești, cometele au frapat în gradul cel mai mare atențiunea muritorilor.

În toate țările, la toate epocile, ele au exercitat o adâncă influență asupra spiritului omenesc. Sosirea lor neașteptată pe firmamentul nostru, alura lor misterioasă, dimensiunile imense și fantastice ale coadelor lor, într'un cuvânt înfățișarea lor neobișnuită a produs, în toate vremile, asupra imaginației tuturor oamenilor, efectul unei puteri năpraznice, pe natură a conturba armonia universală. De-aici s'au născut mii de super-

stițiuni și cele mai multe legende romantice.

În acest moment opinia publică, europeană—indeosebi—e agitată de ideea apariției unei comete, celebră între toate care a primit numele astronomului englez Halley, pentru că acesta, întâiul, a descoperit secretul vieții sale cometare, regulată ca aceea a planetelor, de legile matematice și imanente ale gravitațiunii universale, pe care e fondată teoria modernă a cometelor.

Istoria acestei călătore interplanetare îmbrățișează 25 de secole și cele mai multe din aparițiile ei sunt legate de importante evenimente pământești.

Cea mai mare parte din aceste apariții ale ei—foarte regulate—au coincis cu: invaziile barbarilor; fondarea regatelor; francez, german și anglo-saxon; reformelor bisericești; cristianismul, islamismul; păgânismul; renașterea; progresul și decadența Feodalității; fondarea monarhiilor și republicilor mai de seamă, etc., etc. Și la aproape toate aceste apariții mai importante ale cometei Halley, călătoreea aceasta prin spațiu se lăsa către soare, desfășurând în apropierea acestuia enorme flămuri luminoase, electrice,—aprinzând văzduhul; apoi își continua nesfârșita călătorie, cu aceeași regularitate matematică, traversând cerul nostru și provocând cu acest prilej teroare, superstiții noi, surprize sau simple admirații, —înfundându-se în urmă, ca o ironie divină, în imensitatea siderală și ascunzându-se ochilor noștri pentru a atrage privirile altor muritori, de prin alte planete; plănând succesiv pe cerurile lui Mercur, Venus, Terra, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun; asistând inconștientă la înceata evoluție a acestor

planete și a sateliților lor; iluminând și incendiind văzduhurile cu imensa i coadă lucitoare și cu miezul ei ce pare a fi un soare; dispărând apoi dincolo de marginile cunoscute azi ale sistemului nostru solar, pînă la 5 miliarde de kilometri și străbătând acest colosal inconjur de 33 de ori în cele 25 de veacuri de când e cunoscută.

Cea mai veche apariție a sa, asupra căreia posedăm câte-va documente istorice, a fost în al doilea an al domniei împăratului Chinei, Ting-Wang, adică prin anul 467 dinaintea erei creștine. În această epocă, civilizația era deja foarte dezvoltată în China și astronomia se bucura de o atenție deosebită, ceea ce explică grija cu care se studiau fenomenele cerești pe atunci.

Sfântul Petru mergând spre supliciu în vechea Romă a văzut astrul neobișnuit deasupra capului său. Patru ani mai târziu, în 70, d. er., a fost distrus templul Ierusalimului. Dominația anticilor zei din Olimp era în declin, tot pe atunci; Neron își înfăptuia extravaganțele nebune și crude.

După această apariție, la 451, reapărând, coincidă cu invazia Hunilor în frunte cu Atila, în occidentul Europei. Și multe alte evenimente mari, petrecute în Europa, coincidând cu apariția vre unei comete, dădeau naștere la o sumedenie de îngrijorări și superstiții.

Astăzi ne putem foarte ușor închipui ce efect va avea apariția cometei Halley, asupra mentalității celor cari cred că nu mai e mult pînă la sfârșitul lumii, etc., și cari n'au nici o noțiune cât de vagă despre astronomie. Se aude chiar că o mare parte din primitivii băștinași ai Chinei au început să se agite, văzând (înaintea noastră) cometa Halley pe cer. De asemenea prin Basarabia s'au semnalat mici turburări din aceeași cauză.

Prin 1607, pe timpul lui Henri al IV-lea al Angliei, cometa Halley a atras atențiunea genialului Shakespeare și a fost contemplată cu un viu interes de marele Galileu și de Kepler.

În 1682 Newton descoperi legile gravitației universale, și chiar în același an apără o splendidă cometă.

Un astronom englez, Halley, a început să observe, reunindu-și observațiile cu ale lui Flamsteed, Hévelins, Picard și Lahire, și calculând orbita ei, constată că drumul pe care-l străbatea în spațiu prezintă o asemănare neașteptată cu cel al cometei observate cu 75 ani mai înainte, în 1607, de Kepler. Deduse de aici că cea văzută de Kepler e aceeași cometă pe care începuse a o studia, ce venea în apropierea pământului, la intervale fixe.

Cercetând cu ardoare, el află că în urmă cu 76 de ani, la 1531, s'a observat o cometă aproape la fel cu cele de la 1607 și 1682.

Unitatea celor trei astre i-a părut evidentă și curând după aceea n'a ezitat să anunțe că această cometă se va înapoia din nou la finele anului 1758, sau cel mai târziu în 1759.

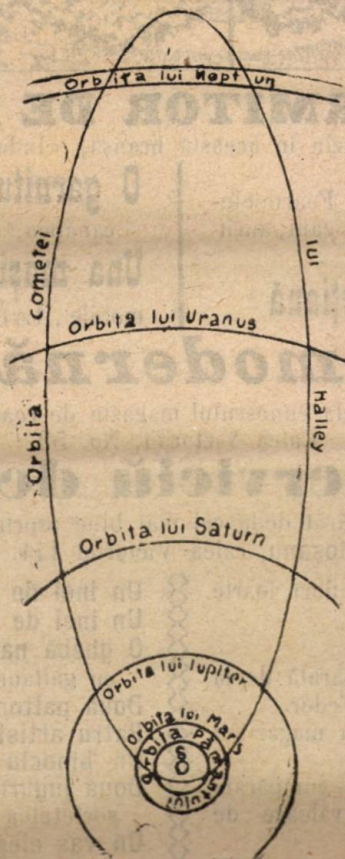
Halley n'a sperat să-și vadă speranțele realizate, căci—născut la Londra în 1656—el a și murit în 1742. Dar urmașii lui asistară la apoteoza strălucitului său geniu.

Matematicianul francez Clairaut a prezis data reapariției aceste comete — după Halley — tot în 1759, și prin aceste două „proorocii”—a lui Halley și a sa—toată Europa era în fierbere.

Reveni-va această cometă vagabondă? Răspunde-va ea apelului astronomilor? — se întrebau milioane de inși. Și, ea a apărut. Consecvență „rendezvous”-ului dat, ea a apărut în 12 Martie 1759.

Prin acest întâi triumf al astronomiei matematice, cometele intrară în categoria celorlalte astre, și teoria lor se stabilă o bază științifică.

Ea a revenit apoi în 1835, ascultând cu scrupulozitate de calculul astronomie care i-a anunțat după aceea noua-i revenire în acest an.

Orbita ei se poate vedea aci. Atrasă de soare, ea îl ocolește în acest moment și în ziua de 5 Mai va fi între planeta noastră și soare; — după toate probabilitățile, vom trece atunci cu totul, prin coada ei vaporosă.

Această trecere se va produce în noaptea de 5 sau 6 Mai, către 1 dim. La ce ne putem aștepta de la întâlnirea cu această pribeagă?

O întrebare căreia e imprudent să i se dea un răspuns hotărât. Ceea-ce e cert e că globul terestru va trece prin coada ei vaporosă, lungă de 23 milioane klm. În cel mai rău caz, vom avea o ploaie de aeroliși, mai mult sau mai puțin voluminoși.

Prea interesantul articol al d-lui Camille Flammarion din care am spicuit acestea, se termină prin următoarea frază filozofică:

„Evenimentele umane trec ca secunde pe cadranul Istoriei eterne”.

Flint.

PROECT DE LEGE

*Un proiect de lege nouă
Gata sunt ca să l' depun
De și însă nu știu bine:
Dacă-i rău, ori dacă-i bun.*

*Dacă-i bun să se voteze, —
Marî foloase tot nu trag, —
Dacă-i rău, mă doare'n suflet,
Dar sunt gata să l' retrag.*

*Iată cum sună proiectul:
„De la Mare la Carpați,
„Doamnelor din România
„Pudra Flora cumpărați!”*

Carol Scrob.

Tusea cea mai rebelă,
bronșitele acute
și cronice, tusea
măgărească vindecă sigur

PECTOSIN ITEANU

Sticla lei 3. Drogueri și farmacii

Anemia clorosa, neurastenia, histeria,
slăbiciunea generală combată.

HEMOFER ITEANU

— Sticla lei 4 —

**DURERI
Reumatice**

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți,
vindecă sigur **Nevralgine Jurist**. Un flacon 2,50 și o doză 50 bani la drogueri și farmacii.

BONBOANE

ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și distrug ori-ce miros urât al gurei.

Cutia 50 bani la drogueri și farmacii. A se observa marca: „Semiluna cu stea”.

La 21 Maiu are loc tragerea marilor premii pe cari ziarul „UNIVERSUL“

Le oferă gratuit abonaților săi. Aceste premii, în valoare de peste 60,000 lei sunt:

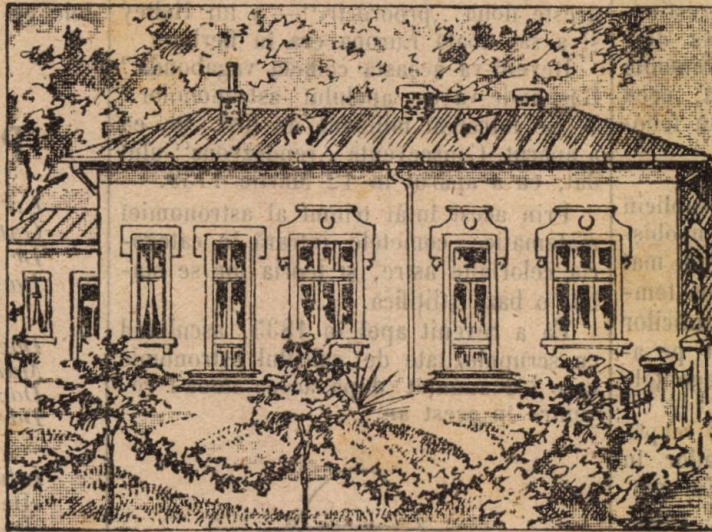
O CASA în BUCUREȘTI, strada 10 Maiu, No. 36

Fostă proprietate a d-lui T. Teodorescu, liberă de ori-ce sarcină, construcție nouă, 5 încăperi.

TRAGEREA

LA

21 Maiu

Premii

În valoare de peste

60,000
LEI

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel mai bine asortat magazin în această branșă, «Industria metalică Marcu», Bd. Elisabeta, 8

Un Salonaș stil Ludovic al XV-lea Foarte elegant, aurit formând o podoabă în casă.

O mare și elegantă oglindă venețiană

O garnitură de mobilă p. grădină Compusă din: o canapea, două fotolii, o masă și patru scaune.

Una mașină de cusut Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobile „La Centrala” Marco Dattelkremer, str. Carol 62

O pendulă modernă de biuro

care se întoarce la 400 zile, cumpărată dela cunoscutul magazin de ceasornicărie și bijuterie Smith et Stratulat, Calea Victoriei, No. 53

Un bogat serviciu de bucătărie

„Kosmos” în valoare de 500 lei, cumpărat de la cel mai bine asortat magazin de fierărie și articole pentru menaj A. Arionovici et I. Paloșanu, calea Victoriei 144. Sucursala strada Colței No. 4.

Un bogat piedestal de marmură pentru flori, foarte elegant și de mare preț.

Un gramofon perfecționat

Una vioară sistem Stradivarius, cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.

Un flaut ornat cu fildeș, cumpărat dela magazinul „Harpa”, strada Colței No. 3.

Două stoffe de mătase pentru roche, cumpărate din Paris, anume pentru premii în valoare de una mie lei.

Un ceasornic de aur pentru bărbat

Un ceasornic de aur pentru damă cu o mare piatră de brilliant.

Un inel de aur pentru bărbat

Un inel de aur pentru damă

O gheabă națională de postav alb, cusută artistic cu găitane negre, pentru d-șoare.

Două paltonașe pentru fetițe

Patru artistice tablouri aquarele

Un binoclu

Două juguri de frunte pentru bol, cumpărate dela societatea pentru protecția animalelor.

Un vas elegant de salon

Trei tablouri artistice

20 abonamente pentru un an la «Veselia»

10 » p. un an la «Ziarul Calătoriilor».

Cu toate că acordă aceste mari premii, «Universul» menține aceleași prețuri de abonament, adică: Lei 18 p. un an; lei 9.15 p. 6 luni; lei 4.65 p. 3 luni.

Abonații primesc gratuit «Universul literar», iar cei cari se abonează cu începere de azi, mai primesc și

Un volum din Memoriile Regelui Carol I

Spre a participa la premii, abonații pe un an, primesc 30 de bonuri; pe 6 luni 14 bonuri, iar pe 3 luni 5 bonuri.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 5.—Pe un an în toată țara
* 2.60 * 1/2 * " * " *

Redacția și Administrația
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână
— MARTEA —

Sărbătoarea cireșilor în Japonia.—Vederea unei alei în parcul Ueno, la Tokio.
(Vezi pag. 4296).

ABONAMENT

LA

„ZIARUL CALATORIILOR”

Pentru 1 an 5 lei; jum. an 2.60

SĂRBĂTOAREA CIREȘILOR

Din primele zile ale lui Aprilie, la adierile primăverii japoneze, cireșii cu petale roze își arată mugurii lor. În curând apoi mii de arbori din grădini și promenade se vor acoperi ca de un strat de zăpadă mirositoare—florile. Ziarele anunță ziua așteptată a sărbătorii cireșilor, care, natural, variază adesea cu o săptămână sau două după capriciile sezonului.

S'a zis cu dreptate că crisantema este floarea națională a Japoniei; lucrul e cu atât mai adevărat pentru cireș. O poezie de demult zice: «Vrei să știi ce caracteriză țara lui Yamato (Japonia)? E parfumul cireșului la razele soarelui de dimineață». Un proverb popular îi consacră aceeași stimă și arată cazul pe care îl fac japonezii de această floare: «Printre flori, cireșul are rândul întâi, precum e întâiul samuraiul (militar) printre oameni».

Așa fiind, e ușor de înțeles entuziasmul și înghesuiala de lume, de cum începe să înflorească cireșii, pe cheiurile Sumidei, la Mukojima, sau în somptuoasele alee ale parcului Ueno, la Tokio.

Mici negustori și oameni nevoiași, artiști și cerșetori, femei, bătrâni, copii, toată lumea se îndreaptă spre cireși dintre cari unii ziși *Yama-zakura* nu au de cât petale simple; alții, ziși «*Yae-zakura*», au până la opt petale duble. Și la acești cireși se privește, se cântă, se râde, se bea și se fac versuri; căci toată lumea — ca și în blagoslovita noastră țară — e în Japonia poetă, mai ales la o ceașcă cu «sake».

Nu cunosc — zice un cunoscut scriitor de călătorii de la care luăm aceste amănunte — ceva mai vesel, mai plin de tinerețe și mai plin de viață ca sărbătorile florilor. Dar pe cât sunt de delicioase florile de cireș, sunt tot pe atâta de fragile, tot așa de delicate și în curând ele vor cădea la pământ, împrăștiate.

În Japonia însă se vor găsi mâini pioase cari le vor culege înainte de a cădea, le vor usca spre a servi mai târziu la o infuziune al cărei

parfum, dacă nu gustul, vor aminti frumoasele zile trecute și speranța reinfloririi cireșilor la anul viitor.

C. Arg.

LEGENDA BUSOLEI

Drumul pe mare de la Sorrente la Amalfi este plin de un farmec neîntrerupt. Corabia trece pe lângă sate frumoase, așezate pe munți, cum e Cesarano-sur-San-Martino, care amestecă fumul hoegurilor sale cu vaporii din nori; sau Atrani ascuns într-o vale atât de îngustă și întunecoasă, încât ai lua-o drept gura unei peșteri imense.

Satul acesta din urmă nu-i decât un fel de foburg al lui Amalfi, de care nu-i despărțit de cât printr'un promontoriu. După ce s'a ocolit acest cap, apare Amalfi, decăzut cu totul din vechia-i strălucire. Orașul acesta, care rivaliza cu Veneția, nu mai e decât o adunătură de case, cea mai mare parte deteriorate, formând un semicerc și dominând țărmul mării și cheiurile pustii.

Nimic n'a mai rămas din zidurile sale; arsenalele nu mai sunt decât o amintire, ca și nenumăratele galere cari brăzdaș apele sale. Cine ar spune azi că acesta-i orașul care dădu cel dintâi o legislație maritimă și care perfecționă întregul țărmul busolei, dacă n'a și inventat-o, lucru pe care îl vom vedea mai departe? Steagul său roșu nu mai fălăie pe zidurile dărâmate, după cum nici stindardul cavalerilor ospitalieri; ea nu mai bate moneta ca altă dată, cu toate că hangii săi se pricep destul de bine să pungăsească pe călători.

Odinioară turiștii renumiți se duceau să găzduiască la faimoasa mănăstire a Capuiniilor, zidită pe stânci; acum lumea se mulțumește cu un osteria (birt), după ce a izbutit să scape din mâinile lacome ale facchinilor (hamali), cari se reped câte patru pentru a duce un geamantan.

Una din cauzele de căpetenie ale decadenței orașului Amalfi, dacă nu și singura, este că marea mâncându-i țărmul înaintează neconținut asupra uscatului, așa că acolo unde se afla altădată centrul orașului nu se vede decât o pânză întinsă de apă.

Hanul la care trăsesem e o clădire mare, construită nu tocmai de mult, și vâpsită prost de sus până jos după moda italiană. Sala cea mare din catul de jos este frecventată mai ales de către populațiunea maritimă. Străzile ale căror capete se termină cu scări, pe care riști în fie-care clipă să-ți frângi gâtul, sunt când acoperite de bolți, când sub cerul liber, și întrerupte de piețe mici unde se imbulzește o gloată zdrențuită. Ici, colo câte o biserică fără însemnătate. Însăși catedrala cea atât de lăudată nu

e așa de veche și de sigur că nu merită laudele călăuzelor italiene.

Cea mai mare parte este o restaurare din secolul al XVIII-lea, în stilul fără gust al vremii aceleia. Totuși fațada și porțile sale curioase de bronz sunt vrednice de admirat. Ajungi la ele printr-o scară monumentală și îndată dai dreptate arhitectului pentru modul cum a știut el să se folosească de împrejurare. Această fațadă amintește stilul arab cu ogivele sale întretăiate, sprijinindu-se pe coloane. Ciubucurile acestor ogive zugrăvite brun-închis se detașează într-un chip original de pe piatra albă a peretelui.

În lăuntru bisericii al cărei plan formează o cruce grecească, tinda de la mijloc este sprijinită de 18 stâlpi de marmoră antică ca și coloanele marelui altar. Vizitatorul vede cu surprindere două morminte de proveniență greacă; unul reprezintă răpirea Persefonei, iar cel-alt nunta lui Peleu și a Thetidei.

Sub edificiu se află o criptă impodobită cu o statuă a sfântului Andrei, patronul orașului Amalfi. Osemintele acestui sfânt fuseră ridicate la începutul veacului al XIII-lea, din biserica Sf. Apostoli, din Constantinopol, pentru a fi transportate la Amalfi și închise într-o raclă prețioasă, de oare-ce se spune că sicriul care a primit moaștele sfântului este de argint masiv. Dar nu poate fi văzut. Se spune, dar n'am putut să mă incredinez dacă e adevărat, că une-ori curge din racla aceasta un ulei parfumat sau „manna“, care ar avea puterea miraculoasă de a tămădui durerile.

Între această biserică și turnul Campanilei, datând din secolul al XIII-lea, se află cimitirul, sau Campo-Santo, unde erau îngropați cei mai iluștri cetățeni ai orașului Amalfi. Nu se mai vede din el decât o mănăstire, care seamănă într-o câțva cu cea din Arles; cât despre morminte, timpul nu le-a cruțat și monumentele de pe ele au fost răsturnate de mâinile sacrilege.

Acolo se găsea mormântul lui Flavio Gioja, pe care italienii îl consideră drept inventatorul busolei și a cărui existență însăși pare îndoielnică savanților. Totuși amintirea sa a rămas în popor și o legendă naivă în versuri a păstrat-o, în lipsa arhivelor și a cronicelor de pe acea vreme. Descoperirea lui Gioja ar fi datorită întâmplărei, pe la începutul secolului al XIV-lea, și după cum amorul inspiră prima cugetare a omului, tot astfel el dădu lui Flavio ideea de se călăuzi pe mare cu ajutorul magnetului.

Iată legenda așa cum mi-a povestit-o la Sorrente un ciceron ceva mai deștept decât congenerii săi:

Flavio Gioja era meșter în arta damaschinării *) și a încrustării metalelor,

*) Adică arta de a împodobi armele, cele tăioase mai ales, cu fire de aur și de argint încrustate în oțel.

introdusă odinioară de către Sarasin. Orfan din copilărie, el locuia în umila-i căsuță moștenită de la părinții săi, o locuință strâmtă, cu un singur cat, învelită cu un acoperiș orizontal și care primea lumina printr'un ochi de fereastră deschis în timpul zilei. O odă mare, care i servea de atelier, o odă întunecoasă în care se culca, compuneau toată locuința sa.

De cum răsărea soarele se așeza la lucru, ciocnind firele de aur și de argint cu care încrusta oțelul săbiilor și al pumnalelor și cântând c'o voce limpede barcarolele neapolitane ori sorrentine. Vecinii săi se opreau adesea ca să asculte pe Flavio și i supranumiseră Gioja—veselia—poreclă care îi rămase și sub care e cunoscut.

Totuși într-o zi cântecile încetară și ecoul uită să mai repete refrenurile vesele ale armurierului. Oamenii se mirară.

— Ești bolnav? — îl întrebă prietenii săi, văzându-l preocupat și cu fața puțin cam palidă.

— Nicăi odată nu mi-a fost mai bine ca acum—se mulțumi să răspundă Flavio, atârând focul cușnitei sale.

De oare-ce vorbea puțin, încetară să se mai ocupe de melancolia aceasta subită. Numai o tinăra vecină care îl găsea pe placul ei, zise oftând:

— E amoretat.

— E foarte cu puțință — răspuseră cumetrele cari treceau pe acolo.

Iată ce se întâmplase:

Într-o dimineață, pe când Flavio Gioja, înveselit de o rază de soare care se juca la geamul său, cânta cu foc cântecile sale obișnuite, se întrerupse de-odată, roșindu-se pînă în sfîrcul urechilor. Zărise o fată adorabilă care se opri la câți-va pași de fereastră și care părea că simte o plăcere tainică ascultându-l. Văzându-se descoperită, frumoasa diletantă se făcu roșie la rîndul ei și amândouă schimbă o privire lungă, în care mulțumirea se amesteca cu încurcătura. Instinctiv Flavio salută pe tinăra fată, care, nevrînd să se lase mai pe jos, îi înapoiă salutul și fugi.

Aplecat pe rezemătoarea ferestrei sale, damaschinatorul urmări mult timp din ochi cereasca aparițiune, al cărei păr de aur flutura pe umeri; apoi, după ce dispăru, își reîncepu lucrul, oftând. Dar cântecile încetară. Fără îndoială că amorul care dă glas privighetorilor, îl ia bieților oameni.

Trecură câte-va zile, în care Gioja ridică adesea ochii de pe masa sa de lucru pentru a se uita pe stradă, însă tinăra fată nu se mai reîntoarse. În mintea sa el își evoca această aparițiune fugitivă, revedea ochii aceia mari și frumoși, ovalul acela atât de perfect al feței, pe care Sanzio l'ar fi visat pentru una din madonele sale și mersul acela grațios pe care l'ar fi asemănat cu al unei zâne, dacă ar fi fost poet.

Într-o dimineață pe când lucra tăcut cu capul aplecat de-asupra lucrului său, o umbră se puse între lumină și dănsul. El ridică brusc capul: tinăra fată era în fața sa. Un zâmbet nevinovat înșenina fața ei:

— Va să zică nu mai cântă? îl întrebă ea.

— Nu, de când te-am văzut.

— Ți-am turburat deci veselia? zise drăgălașa fată încercând să glumească pentru a-și ascunde încurcătura.

— Să mă ferească D-zeu să rostesc o asemenea hulă! strigă cu foc damaschinatorul, dar nici odată nu s'a oprit în fața sărăcicioasei mele căsuțe o domnișoară atât de frumoasă, și pe cât e de adevărat că ne luminează soarele, din clipa aceasta n'am mai avut alt gând.

Oricât de stângaci ar fi fost turnat, complimentul nu păru să displace aceleia căreia îi era adresat. Totuși ea se hotărî să schimbe conversația.

— D-ta ești armurier? îl întrebă ea arătând cu degetul un mâner de sabie cizelat, pe care Flavio încrustase fire de aur.

— Nu, răspuse tinăru, dar săp și aplic aceste podoabe pe arme. Sunt damaschinatorul Flavio Gioja.

— Frumoasă ocupațiune făcu copila c'o admirație naivă. Doamne! Ce frumoase sunt desemnurile acestea! S'ar spune că s'niște juvaere.

— Dacă vă face plăcere, răspuse Flavio aș putea să vă fac o cruciuliță încrustată cu aur și cu argint.

— Oh! zise tinăra fată cu părere de rău, nu suntem destul de bogați pentru a purta niște lucruri atât de frumoase! Tata e un simplu pescar de toni, Domenico Muro, dacă îl cunoști!

— Așa mi se pare, răspuse damaschinatorul care mințea cu îndrăzneală. Dar, adăugă el, nu trebuie să te sperii de cheltuială; materialul pe care-l întrebuintez costă puțin, munca e aceea care-i dă valoarea și aș fi fericit să v'o ofer pe a mea, domnișoară...

Angiola, fca pescarului, răspuse:

— Ți mulțumesc pentru bună-voința dumitale, dar n'am nici un drept d'a o primi.

— Dacă ați vroi, ați putea avea unul, reluă Flavio prinzând curaj.

— Și care anume?

— Acela de logodnică de pildă.

— Oh! zise Angiola retrăgându-și încetîșor mîna pe care i-o apucase damaschinatorul, de abia ne cunoaștem.

— Ei bine! urmă Gioja, n'aveți de cît să treceți în fie-care zi pe dinaintea casei mele și cunoștința va fi repede făcută.

Angiola își clătină capu-i drăgălaș:

— Din nenorocire locuim prea departe, la Congue și când tata-i acasă rămân lângă dănsul, de oare ce nu mai avem pe biata mamă, D-zeu s'o erte.

— Crezi că mi-ar da voce să vă vizitez?

— Mă îndoesc. Ori cum, aceasta nu

ți-ar prea folosi, căci avem să părăsim ținutul. Tonii devin din ce în ce mai rari pe lângă țarm, și tatei nu-i place în casa aceasta în care a murit mama.

Chipul tinărului se posomoră.

— Și unde o să locuiți? întrebă el.

— În insulele Galli unde își va întinde tomaroșii săi.

— Ce numiți d-voastră astfel?

— Acestea-s niște plase în cari se prind tonii. Acolo voiți fi ca într-o țară pierdută, despărțită de restul lumii, afară de Duminică când voiți veni câte odată prin oraș, eu și cu tata.

— Așa dar nu vă voiți mai vedea?

— Cunoști vre-un mijloc?

— Insulele acestea sunt ele așa de depărtate?

— Insula Casteleto, aceea pe care o să ne așezăm, e la o depărtare de câteva leghe în mare, în fața lui Positano. E o bună bucată de drum, trebuie să o ei de-alungul coastei, dis-de-dimineață pentru a ajunge înainte de a înopta.

— Dar nu se poate merge acolo de-a dreptul, fără a mai face înconjurul acesta lung?

— Nu, din cauza curenților cari vin din largul mării și cari rățesc corăbiile pe drum.

— Așa-i, zise Gioja gânditor, ar trebui ceva care să le menție în linie dreaptă. Cum de ru s'a aflat aceasta.

— E adevărat, reluă Angiola, că drumul ar fi cu mult mai scurt.

— Nu-i nimic, domnișoară. Dacă imi permiteți mă voi duce să văd pe tatăl d-voastră. N'am familie; toată averea mea e lucrul și căsuța aceasta, dar sunt un om cinstit, pot s'o spun, și stimat de către aceia cari-mi dau de lucru, și dacă nu vă supără...

Rostind ultimele cuvinte Flavio își ridică ochii asupra Angiolei, a cărei față se înroșise. Ascultă, răspuse ea după o clipă de tăcere, tatăl meu mi-a repetat adesea că nu voiți aparține de cît unui marinar. Totuși, de voești să n'cerceți să-l faceți să revie asupra hotărârei sale, bine...

— Ce? întrebă Flavio îngrijat.

— Nu te opresc.

— Ești un înger.

— Numai Angiola*). Adio, voiți fi certată. Nu uita: Domenico Muro, pescar în Congue.

— Mai degrabă mi-aș uita numele meu.

A doua zi, Gioja pornea în spre acest mic sîn de mare, dominat de o stîncă perpendiculară și uriașă, a cărei încovetură i-a dat numele Congue (Scoică).

Domenico Muro primi destul de rău cererea în căsătorie a lui Flavio.

— Am hotărît, răspuse el, ca fca mea să se mărite cu un matelot, ca toate femeile din neamul meu.

— Ei bine, răspuse damaschinatorul, n'am decât să-mi schimb meseria.

Domenică clătină din cap:

*) angiola=îngerăș.

— Aceasta e o meserie care trebuie învățată din copilărie și ai face o prostie să te lași de aceea din care trăiești.

— Dar o iubesc pe Angiola, — răspunse Flavio cu naivitate, ca și cum răspunsul acesta ar fi trebuit să tae scurt ori-ce întâmpinare.

Pescarul nu se putu opri să zâmbească :

— Ei bine, răspunse el în bătaie de joc, găsește-mi numai mijlocul de a traversa marea de-a dreptul de la insule la Amalfi, fără a fi silit să urmez țărnul, și fica mea va fi a ta.

— Nu zic ba, ripostă tinărul cu încredere.

Zicând acestea, cei doi oameni se despărțiră.

Timp de aproape o lună vecinii damaschinatorului fură foarte surprinși de a-l vedea, când trecea pe dinaintea casei sale, întrerupându-și adesea lucrul pentru a privi cu atențiune un obiect așezat într'un vas plin cu apă. Acest obiect era o piatră magnetică care i servea pentru a aduna pilitura de oțel imprăștiată pe masa sa de lucru, precum și instrumentele delicate pe care le lăsa să cadă, și pe care o făcea să plutească șezând-o pe o bucată de plută. Apoi fu zărit foarte ocupat cu facerea unui mic instrument, un ac subțire de oțel, care stătea în echilibru nestabil pe vârful unui con de argint foarte larg la bază.

În timpul acesta Domenico Muro și fica sa Angiola se pregăteau de plecare pentru insula Castelletto, unde aveau să se stabilească. În ziua plecării, Flavio se duse să-și ia rămas bun de la ei și apoi zise pescarului :

— Duminecă voi veni să-ți cer îndeplinirea făgăduinței d-tale.

Crezând că glumește, Domenico răspunse pe acelaș ton :

— Veți fi binevenit ; nu-mi iați vorba înapoi.

Singură Angiola înțelese că iubitul ei vorbea serios și inima îi bătu mai tare, ca de obicei. Așa că Dumineca următoare, după ce pregăti pescarului dejunul său frugal, se grăbi să se coboare la țarm.

Sub un cer senin de un azur intens, marea, de un albastru întunecat, tremura ca o catifea întinsă, deasă și încrețită. Tot privind marea, i se păru că un punct alb se deslipea din mijlocul valurilor. Era oare o pânză de corabie sau aripa vre-unei păsări de mare ? Curând ea se încredință că era pânza unei corăbii care înainta drept spre insula Castelletto.

Fascinată de priveliștea aceasta atât de nouă pentru dinsa, nu putea să-și întoarcă ochii de la corabie. În fine ea deosebi barca ușoară, în care se aflau doi oameni, dintre care unul vâslea, iar celalt era la cârmă. Acesta era Flavio. Plină de bucurie, ea alergă într'un suflăt să cheme pe Domenico :

— Tată, tată, vino iute.

Mirat, pescarul eși și rămase incremenit când văzu barca care se îndrepta spre insula sa.

— Ei bine, îl întrebă Flavio, sărind pe uscat, m'am ținut de cuvânt ?

Pescarul, palid de emoțiune, ținea mâna ficei sale :

— Ține-o, zise el punând-o în aceea a lui Gioja ; dacă n'ai întrebuințat vre-un farmec, iaț-o, e a ta.

Câte-va cuvinte ajunseră tinărului pentru a explica descoperirea și în săptămâna care urmă el se căsătorii cu Angiola în biserica din Amalfi.

— Povestea e frumoasă, zise tovarășul meu de drum călăuzei mele ; păcat însă

că cu o sută și douăzeci de ani înainte de epocă în care trăia eroul vostru, Guyot de Provins descriesese în niște versuri bine cunoscute busola, pe care el o numea «Marinette», și dovadă că instrumentul acesta e francez, este floarea aceea de crin care se afla la punctul nordic al razei vânturilor.

— Floarea de crin ? — ripostă cicero-nele — uitați că ea se cheamă giglio și că giglio și gioja înseamnă acelaș lucru.

— Explicația e cam trasă de păr, reluă el, dar legenda e frumoasă și o rețin.

Trad. de Th. Simenschy.

VIZIUNEA BALENIERILOR

Vedenia fu îngrozitoare.

Un al 2-lea caz de miragiū polar : O greū încercată balenieră, cu un echipagiū restrāns și cu un tonagiū de 800, fu nevoită să ierneze în Nordul băiei Baffin, în vecinătatea Groen-

landei. Căpitanul ei, antrenat, începu să întreprindă vânători, cu jumătatea echipagiului, prin împrejurimi, în timp ce corabia stătea cuprinsă cu totul de ghețuri.

„Intr'una din zile—povestește căpitanul—plecasem, împreună cu trei oameni bine înarmați, să împușcăm foc. Urși nu văzuserăm încă. La inapoare, unul din oameni, tocmai pe când începeam să urc scara vasului, începu să țipe: «Salveze-se cine poate, uite urșii!»

„Nebun, se aruncă după mine în balenieră. Cum ajunsei sus, nu știu; privind, văzui două bestii enorme; una se ridicase pe labele dinapoși și

cum stătea așa, constatai cu o groază mereu crescândă că era cât catargul cel mare de înaltă. Noi, toți patru, am fost ca hipnotizați sau paralizați și stăteam ca impietriti de spaimă. După 7—8 secunde însă ne frecarăm ochii și nu puteam crede! Nimic! nu se mai vedea nici urmă de urs. Ambii giganti dispărușera ca prin magie, iar noi ne aleserăm doar cu o groază indescritibilă.

Venim îndată!.. urlă Franc, cât putu de tare.

Sergentul comandă, ca și cum ar fi fost urmat de o trupă întreagă:

— Înainte, băeți, înainte!.. Sosiră ca un trăsnet în mijlocul grupeii bandiților, cari înconjuraseră trăsura mamei Bachu.

Două dintre bandiți fură rostogoliți dintr-o dată la pământ, străpunși de baionete.

— Indărăt, bandiților, sau vă masacrăm pe toți!

În aceeași clipă, cei două măgari plecară în galop.

— Au tăiat ștreangurile și au încălecat pe măgari! murmură Franc.

Și-și descărcă carabina la întâmplare.

În timpul acesta sergentul mai doboră un bandit. Un al patrulea se repezi asupra lui; cercând să-l lovească cu pumnul. Dar zuavul îl rostogoli și pe acesta la pământ, cu o lovitură de picior.

— Să nu te mai miști, banditule, că ți crăp capul!..

— Mamă Bachu, ești rănită? întrebă Franc, peste măsură de îngrijorat.

Un gemăt îi răspunse. Pentru că întinericul era foarte mare, caporalul își aprinse lanterna.

Nenorocita femeie zăcea la pământ, nemîșcată; alături de ea erau două pistoale, cu țeava încă caldă. În trăsura stătea nemîșcat un zuav cu capul învâluit în niște cărpe însângerate. Zuavul era leșinat sau poate chiar mort.

Franc îl recunoscuse îndată: Era Bachu, soțul cantinierei.

Pentru a putea lucra în voie, sergentul strânse bine mâinile și picioarele prizonierului cu o curea așa ca să nu mai aibă a se îngrijii și de el.

După aceea amândoi zuavii se ocupară de mama Bachu.

Din fericire, găsiră în trăsura ei o sticlă cu spirt; o frecară bine pe la temple, și în curând sărmana femeie deschise ochii.

Își recunoscuse îndată oamenii și le mulțumi călduros.

— Dar copilul unde este? întrebă Franc.

— Este aici cu mine.

— Așa dar aveai copilul cu d-ta? Și eu care speram că poate îl lăsaseși în campament.

— Se putea să-l las printre străini?.. dar acum unde este?

— Nu știu.

— Cum spui?

— Spun că cu toate căutările noastre, n'am dat nicăeri peste copil.

În momentul acela își reveni în simțiri și cantinierul.

— Dar spuneți-mi odată ce s'a petrecut aici! exclama Franc disperat.

— Bărbatul meu, răspunse cantiniera, a primit o lovitură teribilă de sabie; la sfârșitul luptei camaraziul mi-l au adus.

Pe când îl transportam măgarii mei s'au pus în grevă și n'au mai voit să înain-

PE VIATĂ ȘI PE MOARTE!

ISPRAVILE UNOR EROI

— Roman de aventuri războinice de L. BOUSSENARD —

— U r m a r e —

În depărtare, clopotul unei biserici sună melancolic. Apoi de odată, Franc aude melodia:

Pan!.. Pan!.. Arbi!..

Șacalii sunt pe aci!..

Era regimentul de zuavi!..

— În sfârșit! exclamă caporalul, îi voi regăsi. Îi voi vedea pe toți!.. locotenentul, Tringlot, copilul regimentului, Victor Palestro, împreună cu doica sa, mama Bachu!..

Grăbiți pașii, și în curând dădu peste niște oameni cari dormeau cu pușca lângă ei.

— Iată-mă acasă la mine! murmură zuavul: în curând voi dormi și eu ca și aceștia. Trebuie să mă silesc să câștig timpul pe care l'am pierdut.

Mai făcu câțiva pași înainte, căutându-și compania, când o voce puternică îl opri.

— Cine-i?.. Stai!..

— Sunt Franc, caporal în compania 3-a, batalionul al 2-lea.

Se afla acum tocmai în locul unde se odihnea statul-major

Sentinela se apropie, cu baioneta întinsă:

— Caporale, toată lumea te credea mort. Sunt fericit că te revăd.

Compania 3-a e colo, unde vezi focul acela.

— Mulțumesc camarade.

Și porni înainte. De astă dată dădu în curând peste sergentul-trompet și peste Tringlot.

Își strânsă mâinile cu căldură.

— Așa dar toate au mers bine pe aici!.. murmură Franc; nici unul n'a dat ortul popii!..

Dar locotenentul?

— Locotenentul va fi căpitan mâine.

— Tocmai lucrul acesta i-l spuneam

și eu sergentului Pariset.

— Pariset din gardă?

— Da, am luptat astăzi toată ziua împreună cu garda.

— E cu puțință?

— După ce fusesem mai înainte călărețul de ordonanță al generalului MacMahon.

— Ești nebun?

— E un adevărat roman... Ți-l voi povesti mai târziu.

«Ei Tringlot, dar ștrengarul nostru cel mic, cum o mai duce?

«Înainte de a adormi aș vrea să dau ochii și cu Victor Palestro.

— A! bine zici!..

— Ei?..

— Am avut așa de mult de lucru azi, în cât mi-am uitat cu totul de mama Bachu și de copilul ei.

— Cum?.. Nu s'au întâlnit astăzi cu Cantimira?

— Am zărit căruța mamei Bachu eri dimineață, zise Tringlot. Măgarii săi, Zidora și Barda, nu prea voiau să înainteze.

— Mi-ai de tunete! Trebuie s'o regăsim... Tare mi-i teamă să nu i se fi întâmplat ceva rău... Mă duc s'o caut.

— Te întovărășesc și eu; Tringlot va rămânea aici de pază.

De o dată, se auzi în noapte o chemare desperată.

Era un strigăt ascuțit, care domina toate plângerile răniților. S'ar fi zis că e o voce de femeie.

Sergentul își apucă carabina, și plecă, în urma caporalului.

Cei două soldați își uitaseră acum de toată osteneala zilei, și alergau cât îi țineau picioarele.

După un timp, auziră o detunătură. Era o lovitură seacă, cu mult mai puțin violentă de cât aceea a unei carabine.

Urechea bine exercitată a celor două zuavi, nu se putea înșela.

— Un glonte de pistol! murmură sergentul.

Aproape îndată se ridică în noapte un strigăt și mai desperat încă de cât cel dintâi. Apoi, se auzi o voce lumurită:

— Ajutor!.. ajutor!..

— Curaj, mamă Bachu!.. curaj!..

teze. Impovărată de un copil și de un invalid, nu puteam părăsi trăsura.

În timpul acesta a înopțat, și blestematele animale cu cât erau mai furioase lovite cu atât înaintau mai puțin. Așa s'a făcut că am rămas cu mult în urma batalionului.

Ruptă de oboseală, m'a luat somnul; în timpul acesta am fost atacată de bandiți; m'am apărat cu pistoalele mele, dar eram singură și nu m'am putut împotrivi multă vreme.

— Toate acestea nu mi se par de loc naturale, zise caporalul; eu nu văd aici numai un simplu act de banditism.

„Dar să mai căutăm!

Și Franc la rândul său răscoli cu deamănuntul trăsura cantinierului, convinsându-se de asta dată pe deplin că micuțul Victor Palestro nu se afla nicăieri.

— Mizerabili! l-au răpit, murmură dânsul.

— Dar în ce scop? întrebă sergentul; oare răpesc niște bandiți un copil fără nici un scop?

— Împrejurările în care a fost descoperit copilul acesta, asasinarea aceluia pe care îi cred părinții săi și toate misterele în care am fost amestecat eu însumi, mă fac să cred că nu numai o simplă împrejurare a făcut ca mama Bachu să fie atacată de bandiții aceștia.

„Dar din fericire avem cu noi un prizonier și de bună voie să cu sila, banditul acesta va trebui să vorbească.

CAP. IV

— Acuma zise sergentul să ne îndreptăm mai repede spre regiment, nu e bine să întârziem prea multă vreme prin locurile acestea.

Cantinierul își revenise în fire, dar cu toată energia sa de zuav încercat în lupte, abia se putea ține pe picioare.

Sergentul îl luă în spate și adăugă:

— Mamă Bachu, d-ta să te sprijinești de brațul lui Franc.

«Tu, caporale, ai grijă de prizonier; silește-l să meargă și dacă se va împotrivi, nenorocire lui.

— Cu mine nu e nevoie să vă mai dați nici o osteneală, răspunse mama Bachu; voi merge singură.

— Atunci, la drum, comandă sergentul. După ce înaintară vre-o cincizeci de pași, prizonierul se opri.

Franc simți cum i se urcă singele în cap:

— Ascultă-mă, amice, vezi de nu faci pe nebunul!

Omul se trânti la pământ; caporalul îl sili să se ridice cu o lovitură puternică de picior, dar nu-l putu face să înainteze.

Atunci Franc îl înțepă cu baioneta; banditul gemu de durere și se trânti din nou la pământ.

Franc îl înțepă din nou cu baioneta de mai multe ori, dar mizerabilul se

zvârcolea în jărână și nu voia cu nici un preț să se ridice.

— Drace! murmură Franc, dacă n'aș voi să obțin de la tine câte-va amănunte în privința copilășului, te-aș scuti repede de ori ce suferință.

— la-l în spate! comandă sergentul, și ne va plăti el mâine toate mofturile acestea.

Franc legă din nou picioarele prizonierului și îl luă în spate.

Grupul își continuă drumul spre regiment. Dar prizonierul se agita mereu și făcea toate sforțările pentru a-și elibera mâinile.

Caporalul, zdrobit de cheseală, se văzu nevoit să cheme în ajutor. Își duse două degete la gură și modulă niște șuerături bizare care imitău de minune strigătul șacalului.

Aproape îndată îi răspunseră niște strigăte și se auzi zgomotul unor pași.

Călăuziți de chemările caporalului vre-o zece zuavi alergau în pas gimnastic.

Se recunoscuseră repede, pentru că toți erau din compania II.

Franc dădu câte-va ordine scurte:

— Mama Bachu și bărbatul său să fie duși la ambulanță.

„Cantina a rămas în restrîns la o mică distanță; patru oameni să o păzească în timpul nopții și vedeți de nu dați năvală cu prea multă lăcomie la spirtuase,—dacă o mai fi rămas ceva pe acolo.

„Și apoi iată un prizonier care îndrăznește să mi se împotrivescă. Pe sus cu el și duceți-l în fața locotenentului Bourguet.

Cinci minute după aceea sergentul și Franc se aflau în fața ofițerului care se deșteptase.

Locotenentul strânse cu căldură mâna caporalului:

— Scumpul meu Franc, sunt fericit că te revăd.

Caporalul, emoționat de atâtea cîinste, nu știa cum să mai mulțumească.

Ce se petrece acum? întrebă locotenentul.

— Niște aventuri, d-le locotenent, niște aventuri teribile...

— Vorbește!

— Am de vorbit cel puțin un sfert de oră, pînă să ajung la capturarea banditului care stă la picioarele d-tale.

„Și mă puteți crede că nu mi-aș fi îngăduit să vă turbur odihna, dacă evenimentele pe care voesc să le povestesc n'ar întrece cu mult în importanță slaba mea personalitate.

„E vorba despre însemnate operațiuni militare și chiar despre viața împăratului nostru și a regelui Italiei.

— Știi că mă faci curios de tot? Nici nu cred să fiu eu persoana calificată pentru a primi niște confidențe așa de importante.

— D-ta ești șeful meu și, după regulament, am datoria să păstrez calea ie-

rarchică în comunicările cu caracter oficial, pe care le-aș avea de făcut.

„Cât despre acele lucruri care mă privesc pe mine personal, buna-voință d-tale mă va autoriza să le povestesc în același timp. De altfel aceste întâmplări sunt așa de strâns legate între ele, încât mi-ar fi cu neputință să le despart.

— Vorbește odată!—zise ofițerul, intrigat de această lungă introducere.

Sergentul voi să se retragă, dar locotenentul îl opri cu un gest:

— Noi ceștia care am făcut campania din Crimeea suntem demni să auzim cele mai importante secrete de stat.

Caporalul povesti cu voce înceată aventurile sale. Nu spuse nici un cuvânt de prisos, așa încât toată povestirea nu dură decât un sfert de oră.

Cei doi oameni ascultați peste măsură de emoționați.

Franc adăugă, ca un fel de perorație:

— Acum cine va voi să mă creadă?

„Fără îndoială că nimeni, afară de d-ta, d-le locotenent. D-ta mă cunoști bine și știi că nu sunt în stare să mint.

Locotenentul răspunse visător:

— E drept că tot ceea ce mi-ai spus seamănă mai mult a roman de senzație, decât a realitate. Nimeni nu va voi să te creadă.

Atunci ce e de făcut?

— Trebuie să ne gândim bine.

„Dacă nu e bine să tac, nici să vorbesc prea mult nu e bine, zice un proverb.

— Da, înțeleg, d-le locotenent. Pentru moment e mai bine să tac.

— Vom avea vreme să vorbim mai târziu despre toate acestea; vom face ceea ce trebuie să facem.

„Dacă atât împăratul, cât și regele, au scăpat ca prin minune de atentatele ale căror victime au fost, aceasta înseamnă că ceasul lor n'a sunat încă.

— De altminteră nimic nu ne împiedică să deschidem ochii cât vom putea mai bine.

— Drace!

— Acuma este vorba despre copilul regimentului.

„Știi cum l'am scăpat, știi că regele Italiei a fost nașul său. Regimentul l'a adoptat și noi îl iubim cu toții.

„Dacă Victor Palestro nu va fi regăsit, regimentul nostru rămâne dezonorat.

— Ai perfectă dreptate.

„Va trebui să punem întrebări prizonierului; dânsul trebuie să știe multe lucruri și poate vom reuși să-i scoatem ceva din gură.

În timpul acesta focul se stinsese și Tringlot adormise bușean.

Sergentul îl deșteptă și bietul băiat își ceru iertare.

— Aprinde focul! ordonă sergentul.

— Nu mai avem nici un lemn.

— Dar aș vrea să ne vedem în albul ochilor.

— Am eu niște luminări.

Și în timp ce sergentul se mira de

unde putea să aibă Tringlot, luminări, aceea scotocea în sacul de campanie.

Tringlot începuse să se formeze; incetel cu incetel devenea un adevărat zuav. Întâlnise în calea sa un farpon al statului-major lăsat în părăsire și recoltase de acolo mai multe obiecte printre cari luminările și o bucată respectabilă de jambon.

Atât luminările cât și jambonul le serviră de minune.

Locotenentul nu așteptă să fie mult rugat pentru a lua și dânsul parte la acest mic ospăț.

După aceea, locotenentul se apropia de prizonier, se așeză lângă dânsul și îi zise cu voce blajină :

— Ai fost prins prădând morții pe câmpul de luptă ; ai luat parte la răpirea unui copil care ne este scump tuturor.

«Măine dimineață vei apare în fața curții marțiale care te va condamna la moarte fără nici o putință de grațiere ; «Spune-mi cine ești, spune-mi cine a răpit copilul și îți făgăduiesc că ți se va cruța viața.

Prizonierul putea să aibă douăzeci și cinci de ani, avea părul negru și ochii licăritori. El își privi dușmanul cu ură și nu-i răspunse nimic.

— Poate că nu înțelegi limba franceză ? întreabă locotenentul.

Și repetă în italienește tot ce spusese mai înainte.

Dar și de astă dată prizonierul rămase tăcut.

Locotenentul își stăpâni mânia și zise cu hotărâre :

— Îți dau un sfert de oră de gândire.

«Dacă până peste cinci-spre-zece momente nu-mi vei fi dat un răspuns favorabil, te voi da pe mâna judecătorilor și vei fi executat fără întârziere.

Ca și cum cuvintele acestea ar fi fost adresate altei persoane, necunoscutul păstră mereu tăcerea.

Nu făcu nici o mișcare ; fața sa păstră aceeaș nepăsare de bronz.

Trecură două momente ; deodată Franc se lovi cu mâna peste frunte și exclamă :

— Am o idee !

«Tringlot, dă-mi repede o lumânare.

— La ordin d-le caporal.

Franc scoase din sacul său faimoasele documente pe cari știu cum le capturase.

În timpul ce sergentul și locotenentul îl priveau mirați Franc devora cu ochii foile misterioase răpite de la omul care încercase să asasineze pe Napoleon III.

Citirea aceasta dură zece minute. După aceea caporalul strânse documentele și întorcându-se spre superiorul său întrebă :

— Imi dai voce d-le locotenent să pun și eu câte-va întrebări prizonierului ?

— Vorbește.

Franc se apropia de strein și îi vorbi cu voce înceată :

— Știu că mă auzi și mă înțelegi

foarte bine, deși te faci că nu pricepi nimic.

«Mai întâi de toate știu bine că tu nu ești primul venit ; nu ești nici un muncitor lombard, nici un bandit de rând ; ești mai mult de cât atât și mai puțin în acelaș timp, pentru că ori nu știu ce vorbesc, ori tu ești unul dintre „cei șapte“.

Cu toată voința sa de fier necunoscutul nu-și putu opri o tresărire.

Caporalul continuă :

— Vorbesc despre cei șapte cari se intrunesc în subteranele de la San Pietro.

Prizonierul suspină din adâncul pieptului. Oare printr'o întâmplare ciudată Franc ghicise cine era omul acela.

Ori poate suspinul prizonierului era provocat numi de oboseală sau de durere.

Franc adăugă cu voce și mai înceată încă :

— Bandiții aceștia complotară acolo contra celor doi suverani aliați.

„Și nu și-au pierdut timpul de vreme ce în mai puțin de cinci zile au săvârșit două atentate.

„Sunt oameni de acțiune, domnii aceștia din Tungenbund !

Prizonierul nici nu clipi. Dar Tringlot care se apropiase de prizonier îl văzu cu fruntea scaldată de sudori.

— De alt-fel, continuă Franc, atentatele lor n-au reușit cu toate că sunt niște oameni de o dibăcie extraordinară.

Victor Emanoil a scăpat de otrava ce i se pregătise, iar glonteale falșului grenadir înarmat cu o carabină tiroliană nu l-a ucis pe Napoleon III.

Prizonierul care până atunci rămăsese nepăsător fu cuprins de un tremur convulsiv.

Totuși rămase și acum tăcut.

Franc, pentru a-l intimida, continuă repede :

— Îi cunoaștem noi bine pe toți membrii „uniunii virtuții“ și peste puțin îi vom extermina fără milă.

„Poate că te indoești de vorbele mele, vei vedea îndată că știu ce vorbesc. De sigur că vii din Pomerania sau poate din Milan?... Ești unul dintre aceia cari au dreptul să poarte inelul de aur, sau poate ești chiar cel de al șaptelea, acela care are dreptul să poarte inelul de fier ornăt cu diamante ?

„De ce nu-mi răspunzi ? Vezi bine că cunoaștem toate amănuntele crimelor voastre... vorbind ai putea cel puțin să-ți salvezi viața.

— De-o dată prizonierul răspunse : vorbi în limba franceză dar cu un accent italian foarte pronunțat :

— D-ta ești diavolul !... diavolul în haine roșii !

— În sfârșit, a prins glas murmură locotenentul.

— Așa dar mărturisești, continuă Franc.

— Ba nu mărturisesc nimica, continuă streinul cu acelaș accent italian,

sunt un tânăr nevinovat... cu totul nevinovat.

— Foarte bine, foarte bine, spune înainte !...

— Sunt un patriot înflăcărat care doresc din adâncul inimei mele libertatea patriei.

— Se vede că de aceea prădezi armata liberatoare ! Dar ajunge atâta vorb : Spune-mi acum unde se află copilul ?

— Imi făgăduiești că mi se va lăsa viața ?

— Da.

— Și voi fi pus în libertate ?

Aceasta este o chestiune pe care nu o poate rezolva de cât generalul șef.

— Ah ! Drace !...

— Dar dacă ai putea să-i furnizezi unele documente importante sau să-i dai știri lămurite despre armata dușmană, poate că s'ar învoi să te pue în libertate.

— Dacă e așa, cer să fiu condus îndată în fața excelenței sale ; îi voi spune o mulțime de lucruri importante.

— Mai încet... las'o mai domol !... După ce ai fost atâta vreme mut ca un pește, acum ai devenit dintr'o dată mai limbut decât un papagal...

Sub înfățișarea sa de naivitate, caporalul era în realitate un ștrengar plin de fineță, așa încât observă îndată schimbarea ce se produsese în atitudinea prizonierului.

Acelaș lucru observaseră și locotenentul și sergentul. Toți trei își spuneau că prea fusese instantanee metamorfoza străinului pentru a putea fi sinceră.

Își formaseră convingerea că aveau în fața lor un membru al asociației secrete germane.

Acum se întrebau ce aveau de făcut ?

Trebuia oare să expue cazul șefilor, predându-le în acelaș timp și documentele ?

În cele din urmă ajungeau însă tot la concluzia că ar fi fost mai bine să păstreze tăcerea în această printră. Principalul pentru ei era să descopere cât mai curând posibil pe Victor Palestro.

Pentru a înlătura ori ce înșelăciune, Franc dădu de știre prizonierului că orice încercare de a-l minți va fi pedepsită cu moartea.

— Vă voi spune tot adevărul, asigură streinul.

— De ce a fost răpit copilul ?

— Nu știu.

— Cine sunt părinții săi ?

— Nu știu, îi jur pe sfânta fecioară.

— Și unde a fost condus copilul ?

— La Milan.

— Ah, ah !... Și va rămâne acolo ?

— Da.

— Și eu voi putea să-l văd ?

— Da.

— Curând ?

— Chiar și mâine.

— Unde ?

— În palatul Amalfi.

— Cum ai spus ? exclamă Franc uimit.

— În palatul Amalfi, repetă prizonierul.

„Îți va fi destul să te prezinți și să întrebi de signorina Betina.

CAP. V

Pe la miezul nopții Franc, zdrobit de oboseală, adormi ca un buștean.

La orele patru fu deșteptat de sunetele trompetei.

— Drace ! exclamă dinșul, e ziua mare și eu dorm ca un prost ! Parcă mi-aș fi uitat ce mult am de lucru astăzi.

Zuavii erau cu toții la lucru. După o luptă așa de teribilă ca cea din ajun, bieții oameni trebuiau să muncească fiecare cât trei, pentru a le putea face pe toate.

Dar caporalul Franc nu se gândea nici de cum la toate acestea ; dânsul avea numai grija copilului, pe care voia să-l găsească cu ori ce preț.

Se îndreptă spre locotenent, și-i zise fără înconjur :

— D-le locotenent, dă-mi te rog o permisie de două-zeci și patru de ore. Voesc să mă duc la Milan.

— Dar mâine armata noastră își va face intrarea triumfală în Milan.

— Eu îmi voi face intrarea singur, singurel...

— Numai șeful este în măsură să-ți dea autorizația aceasta.

— D-le locotenent, o cer pentru copilul regimentului. Dacă d-ta-vei face această cerere șefului, dânsul nu va putea să te refuze.

— Mă duc să-i vorbesc.

Colonelul, care la început înălța din umeri cu neîncredere, aflând despre isprăvile caporalului, se învoi.

— Omul acesta trebuie să aibă pe dracu în vine ! exclamă dânsul.

«Îi dau înviala cerută ; să ia însă cu dânsul doi oameni, la alegere, pentru că nu se știe nici odată ce se poate întâmpla.

Cinci momente după aceea, Franc avea autorizația cerută.

— Mulțumesc, domnule locotenent, zise dânsul emoționat ; voi pleca împreună cu Raymond și Tringlot.

— Cu cine vrei, prietene. La vedere și noroc bun !...

Tringlot și Raymond fură încântați de ideea pe care o avusese Franc, de a-i alege tocmai pe dânsii. Scăpau astfel de corvoada regimentului, pentru a rătați pe câmpuri, ceia-ce le conveni de minune.

Străbătura aproape alergând câmpul de bătae. Franc, contemplând cadavrele amestecate unele peste altele, francezi la un loc cu austriaci, nu-și putu opri o înfiorare.

— Ca mâine, voi zace și eu poate cu gura în țărână.

Tringlot care era de felul său fricos și naiv, fu emoționat.

Dar Raymond nu prea avea obiceiul să se lase așa de lesne emoționat ; el văzuse multe în Crimeia și de aceia acum își cam bătea joc de Tringlot.

— Ei, băete, zise dânsul, doar nu tu ai întins erii la pământ cadavrele acestea.

— Cum ? întrebă Franc.

— Zuavul Tringlot, aici, prezent, a întors spatele gloanțelor.

— E cu puțință oare ?... Tringlot, care s'a luptat cu atâta vitejie la Palestro !...

„Nu cum-va și-a fost teamă ?

— Da, caporale, mă cuprinsese o teamă.

Raymond izbucni din nou în hohote de râs.

— De alt-fel, nu ești tu singurul căruia i s'a întâmplat lucrul acesta.

„Și apoi, trebuie să știi caporale, că fără d-ta, eram cu toții lipsiți de curaj. Închipuește-ți cum ar fi regimentul fără colonel.

— Știi tu că e frumos ceea-ce spui ! exclamă Franc.

„Dar trebuie să ne aducem aminte că suntem cu toții niște soldați desăvârșiți, și prin urmare...

— Dar eu am fost aruncat în corpul zuavilor fără voia mea ! exclamă Tringlot... (Va urma).

BOCITORII MUSULMANI

Bocitorii merg după mort plângând sgomotos

În toate țările Islamului ceremoniile funebre sunt însoțite de niște demonstrațiuni de tristețe artificială și exagerată ; nici o înmormântare nu se face fără concursul așa numiților «bocitorii» — de profesie, a căror sectă (căci ei constituie o sectă tipică) subzistă în Turcia, ca și în Egipt, Tunis, Algeria, etc.

Ei merg pe străzi, în urma convoiului mortuar, îmbrăcați în mantii lungi, negre, psalmodiind următorul verset din Coran : «La Allah ! La Allah ! Condu-l pe calea binefacerilor tale !...» și plângând cu eczasperare.

Excentricități fastuoase

— Un domn Czeszowski, bancher bogat în Varșovia, poartă de obicei un pardesiu dublat cu petece din hainele oamenilor celebri : o bucățică din mantaua militară a lui Napoleon, una dintr-o vestă a lui Lord Byron, o alta din cravata lui Disraeli ; celelalte sunt de asemenea mici rămășițe din cine știe ce haine ale cine știe căror oameni — mai mult sau mai puțin celebri.

— Un bogat proprietar din Lisabona poate rivaliza, în originalitate, cu bancherul din Varșovia. Omul acesta, foarte excentric, a impus numeroșilor săi servitori să poarte cele mai bizare costume de pe pământ. Pasionat amator de flori, el pretinde că servitorimea lui formează cel mai original buchet de flori, și cu multă dreptate. Fiecare servitoare a sa reprezintă o floare ; hainele ei sunt brodate cu roze, garnisite cu violete și alte flori, de toate mărimile și nuanțele. Stăpânul lor însuși poartă o emblemă de mărgărite.

— Acelaș gust pentru costume astfel decorate îl are și d. Izmeny, eminent membru al elitei budapestene, care obicinuește să poarte o îmbrăcăminte pe a cărei ștofă e reprodus desenul și culoarea hârtiei care îmbracă pereții imensei lui case. Smokingul său reproduce decorurile orientale ale fumoarului său; și aproape toată mulțimea de costume din vasta garderobă sunt impestrițate cu toate culorile posibile.

— Originalitatea dlui M. Abraggio, antreprenor în Neapole, merită o egală mențiune. Acest neapolitan, bine situat, e completamente acoperit cu oglinjoare și butonii îi sunt de mici cristale. Când ese la plimbare în plin soare, toată lumea îl evită...

Toate aceste fantazii nu sunt de cât prea puțin, pe lângă fastuoasele excentricități ale unui bancher rus, care strălucea într-o vreme de sus până jos, de pietre prețioase: — buton de rubin și safir, inele cu diamantele cele mai scumpe, ac de cravată montat cu perle de un preț fabulos, nasturii de la ghete de opal, etc., etc. Acest bancher nebun a dat faliment. În câțiva ani cheltuise peste 4 milioane de ruble.

«Cum am descoperit Polul Nord»

DE
R. PEARY

Sub acest titlu, descoperitorul Polului Nord, americanul Peary, publică o interesantă narațiune a eroicei sale călătorii la Pol, în marea revistă franceză «Je sais tout».

Extragem din al doilea articol câte-va părți mai de seamă.

Vânătorile Arctice

Popasul nostru de la 3 August, fu făcut în baia North-Star, «Oomunnui» cum îi zic indigenii. La Oomunnui imbarcăm încă două sau trei familii de eschimoși cu toți câinii pe cari îi aveau.

Aci angajai pe Oo-kue-ah, unul din eschimoșii cari m'au însoțit până la Pol.

De aci, în seara aceleiaș zile, plecând, ajunserăm în baia Wolstenholm. Această baie constituie un loc de petrecere pentru păsările arctice și pentru foc, și astfel o vânătoare aci, e mai mult decât impresionantă și foarte periculoasă. Pe aici se întâlnesc și așa numiți «tigrii gheturilor» și «leii nordului».

În toată expediția mea, am vânat multe din aceste animale pentru a asigura carnea necesară hranei câinilor mei care trebuia să fie de obi-

TOȚI ABONAȚII LA «ZIARUL CALĂTORILOR»

PARTICIPA,

cu înc. pere de azi, la următoarele mari și de valoare premii:

1) O sobă «Godin» No. 3, cumpărată de la cunoscuta casă: Industria Metalică «Marcu», B-dul Elisabeta, No. 5.

2) Una pușcă fioă de vânătoare, cu 2 țevi, cal. 12, din vechia și renumita fabrică Pieper-Bayard.

3) Un pistol automat de buzunar, Pieper-Bayard, modelul cel mai nou, fiind de calibru mare, 7 65, însă format redus, foarte portativ.

4) Una carabioă de mare precizie, cal. 22, Pieper-Bayard, semi-automată.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin B. D. Zisman, 44, calea Victoriei, furnizorul Curței Regale.

5) Una oglindă mare venețiană de cristal;

6) Una masă de toaletă, cu oglinzi de cristal;

7) Una mașină de cusut de mână;

8) Două frumoase tablouri.

Toate aceste 5 obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mobile Marco Dattelkremer, str. Carol, No. 62.

9) Una pendulă de birou;

10) Una chisea de argint de China, foarte frumoase obiecte, cumpărate de la magazinul de încredere Schmith & Stratulat, calea Victoriei, 53.

11) Un gramofon perfecționat;

12) Una mandolină, din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei, 54.

13) Una fructieră, argintată și aurită, cu 12 cuțite pentru desert, aurite, cumpărată de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, B-dul Elisabeta, 9 bis.

14) Una toaletă de bambu veritabil, cumpărată de la bine asortatul magazin de mobile de tresle și bambu, D. Littmann, strada Lipscani, No. 3.

15) O duzină crema «Flora».

16) O » săpun «Flora».

17) O » pudră «Flora».

18) 2 ceasornice de argint, pentru bărbat.

19) 5 abonamente pe 6 luni la ziarul umoristic «Veselia».

20) 5 abonamente pe 3 luni la ziarul «Universul literar».

Toate aceste frumoase premii se oferă cu începere de azi, prin tragere la sorți, abonaților «Ziarului Călătorilor».

Prețul abonamentului lei 5 p. un an; 2.50 p. 6 luni.

cei și în cea mai mare cantitate posibilă, pentru minimum de timp. În această ultimă expediție am adunat o sumă de observații noi și prea interesante asupra acestor animale.

Vânătorile întreprinse, aproape în tot decursul călătoriei (de sigur pe unde aveam ce vâna) o singură excepție, în cele mai bune condițiuni și cu rezultate satisfăcătoare.

Excepția a fost când a trebuit să lupt însuși cu un enorm urs alb, care mă atacase la trecerea printre niște stânci de gliață.

În mijlocul mării sloiurilor

Câte-va săptămâni înaintea ajungerii la ținta călătoriei mele, intram în marea sloiurilor. Cu foarte multă

anevoină ne strecuram cu vasul printre mai multe tabere de ghiață — segmente ori compactă și după câte-va ore furam cu totul blocați de sloiuri și puși ast-fel în imposibilitate de a mai continua călătoria în condițiile de până atunci. În acelaș moment Mac-Millan, Borup și doctorul Goodsell, cu doi eschimoși se pregătiră să se aventureze într-o călătorie de vânătoare pe uscat, în raza vasului nostru.

Dar eu, având în vedere că puțin mai spre Nord zărisem — cu ajutorul binoculului — niște rupturi în suprafața albă și chiar mai multe văi de apă neacoperită, mi se păru cam hazardată excursiunea pentru niște oameni fără experiență, și astfel fiind, vânătoarea fu amânată.

Orizontul era feeric; alb aproape în întregime și fără margini, — înă făcea o impresie grandioasă și indescriptibilă. Eram pe la jumătatea zilei de șase luni. Arar, câte o pasăre arctică, sau câte-o focă, treceau prin

jurul corăbiei și dacă nu le împușcam — stăteau mult în preajmă și priveau curioase.

Spre «seara» zilei următoare se ivi o turburare în atmosferă: un vânt puternic, fără direcție precisă, năvăli peste «Roosevelt» și în câte-va minute săpă 2 canale — înaintea și în coasta din dreapta corăbiei, destul de larg cel dinainte spre a putea să se miște vasul și a înainta astfel încă două mile. Ajunși în acest punct, la câte-va mile de capul Gheridan, noi băturăm recordul fiind la 82°30' — atins până atunci de toate vasele cu vapor. Un singur vas, «Fram» cu Nansen, a fost puțin mai la Nord de acest punct, și numai prin capriciul jocurilor curentului.

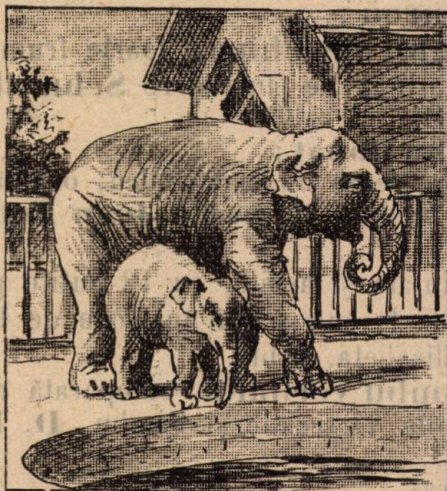
Eu mi-am urmat cu scrupulozitate programul. Toate nesiguranțele na vigației însă trebuiau să determine consumarea unei însemnate calități de alimente. Dar eu simțeam răsplata în mâinile mele. Căci aveam câini, aveam oameni, aveam expe-

riență și multă putere de voință, în sfârșit mai aveam și un destin norocos, aveam acelaș destin care dusesse vasul lui Cristofor Columb spre America: și cu toate acestea — de cari eram sigur, eu nu mi puteam face iluzii, că simțeam întreg prețul acestor lupte și privațiuni — o repet — în mâinile mele.

Asupra celorlalte amănunte nenumărate, — obiceiurile și costumele japoneze, etc., etc., — Peary scrie pagini minunate, pline de finețe de observație și de spirit, și va urma încă, poate în câte-va numere de-arândul. Vom spiciu din cele ce vor urma, ceea-ce poate fi plăcut și instructiv. Deocamdată făgăduim cititorilor, pentru numărul viitor, câte-va ilustrații pe cari le vom reproduce după cele ce însoțesc narațiunea lui Peary din cari am tradus aceste câte-va pasagi.

FL

Prima baie a unui pui de elefant

Primblarea pe marginea bazinului

Căderea în apă

Salvarea

În Decembrie trecut o naștere senzațională a fost în grădina zoologică din Copenhaga: Ellen un elefant femelă, pensionară a acestui stabiliment, a născut un pui care cântărea bagatela greutate de 75 kgr. Cazul este extrem de rar la aceste pachiderme în stare de captivitate, așa că trebui să neliniștească pe toți, viitorul acestui nou născut. Dar

puiul de elefant se arătă de la început plin de vioiciune și cu multă poftă de mâncare.

Acum în urmă, pe când se plimba sub ochii vigilenți ai mamei sale, întâmpină una din acele întâmplări la cari sunt expuși, din neexperiență și imprudență, copiii. Umblând pe lângă marginea unui bazin, îi alunecă unul din pi-

cioare și căzu în apă. Nimic mai comic, ca surprinderea, spaima puiului de elefant, care se bălăcea în piscina unde lua prin forță, pe neașteptate, prima sa baie; nimic mai mișcător ca durerea Ellenei, care a pus în admirație pe spectatori prin graba și îndemnarea cu care a lucrat la salvarea scumpului ei «moștenitor».

Arborii cari atrag trăznetul

E' o credință foarte răspândită că unii arbori atrag trăznetul, iar alții, ca fagul de pildă, sunt foarte puțin expuși. D. Vardenlinden a împărțit teritoriul Belgiei în cinci zone nord-sud și a stabilit

releveul prin felul arborilor trăzniți în fie-care regiune.

În patru zone, plopul de Virginia, numit adesea plopul de Elveția sau plopul de Canada, a fost arborele cel mai des atins. Stejarul ține locul întâi într-o zonă, al doilea în trei zone, al treilea într-una

din-zone. Reșinoasele ocupă al treilea rang în patru zone și ultimul într-o zonă.

D. Vardenlinden conchide că arborii cei mai loviți de trăznet sunt arborii cei mai înalți, mai cu seamă când sunt izolați.

In Ghiarele Monstrului

— Mare Roman de Aventuri —

— Urmare —

CAP. XV

Supliciată

Dacă vre-unul din cei cari se aflau grupați în jurul rănitului, în momentul când sir Hedley a căzut leșinat de durere, s'ar fi aflat cu zece ore mai înainte în locul de unde pornea acum misteriosul sunet de tobe, ar fi văzut îndată câtă dreptate avea Daoud să facă legătură între aceste sunete și soarta teribilă rezervată Elizei Weldons.

Abdul-Daoud nu fusese martorul întregii scene; dar atâta cât văzuse furisându-se pe după ramuri îi fusese destul.

De alt-fel, iată ce se petrecea în acea regiune a pădurii.

La picioarele muntelui, într-o înfundătură inconjurată de toate părțile de stânci aproape inaccesibile, o mulțime de oameni, — bărbați și femei — stătea în așteptare. Erau aceiași bizari sălbateci mici de statură și pe jumătate goi, înarmați cu securi și cu lănci, pe cari i-am mai întâlnit în pădure.

Și cu toții sunt neliniștiți, vorbesc cu însuflețire și-si agită armele.

Se învârtesc în toate părțile, dar cu toate acestea nu se îndepărtează prea mult; s'ar părea că se învârtesc în jurul unui punct fix.

Punctul în jurul căruia se învârtesc, e un stâlp de lemn, care are la capătul său de sus o sculptură barbară, un fel de monstru adormit. Mai încolo, trei pietre mari sunt așezate în formă de triunghi. Sălbatecii nu se apropiau de aceste pietre de cât cu mare sială și cu mult respect. În fața lor era aprins un foc.

În fie-care moment aproape, indigenii își întorceau figurile în spre munte, ca și cum ar fi așteptat vre-un semnal dintr-acolo.

Limba pe care o vorbesc acești oameni este sonoră și guturală, și nu seamănă cu graiul nici-unui popor de prin împrejurimi.

Dacă am fi printre ei și i-am putea înțelege, iată câte-va din dialogurile pe cari le-am auzit:

— Zanina nu vrea să sosească încă.

— Nu. Soarele abia a răsărit. Va veni când soarele va ilumina muntele întreg... în curând.

— Și, atunci, serbarea sângelui va începe. Ah! dacă Tari va voi să ne fie favorabilă!

— Dânsa va asculta rugile noastre. Sângele tinerei fete va fecunda pă-

mântul și va da florilor de șofran culoarea lor de aur.

— Coloarea de aur este răspândită și în părul tinerei fete. Asta e o prevestire bună.

— E o virgină cu fața palidă și cu pielea albă; a fost plătită foarte scump aceluia care a răpit-o.

— Și unde e acum?

— A fost închisă în caverna muntelui. E gata pentru sacrificiu.

— Dar oare oamenii de rasa albă nu ne vor împiedeca de la sacrificiu? Dânsii știu că noi am răpit-o și ne caută acum în toate părțile.

— Nu ne vor găsi! Bătrânul munte ne apără cu umbra sa. Și chiar dacă mai târziu vor descoperi retragerea noastră, va fi prea târziu, pentru că sacrificiul va fi fost îndeplinit.

— De ar voi pământul să bea cu lăcomie sângele copilei!... Sălbateca Tari, cu făcile de fer, să ne audă și să respire cu bucurie parfumul supliciului!

— Toți zeii ne vor erta, când le vom oferi buzașile sfâșiate ale cărnii palpitânde!

— Monstrul sacrificiului este aici?

— E înălțuit lângă cavernă. Nu l'ai auzit urlând?

— Ascultă!.. Tobe au început să sune și flautele gem. Marele Zani aduce victima; sărbătoarea sângelui va începe.

Mulțimea sălbatecă scoate strigăte de bucurie și agită securile.

O bucurie crudă licărește în ochii aceia arzători, cari sunt întorși cu toții spre munte.

Apoi mulțimea se desface și sălbatecii se grupează pe două rânduri, lăsând liber spațiul central, unde se înalță stâlpul supliciului.

Colo, departe, răsună acordurile unei muzici barbare. Tobele ritmează un fel de marș funebru și plângerile flautelor par niște strigăte de durere.

O procesiune înaintează de-a lungul flancului muntelui.

În frunte merg femei voalate cu stofe ușoare și încoronate cu flori. Femeile acestea dansează și cântă mergând, și seamănă în calea lor petale de șofran și de narcize.

După aceia vin muzicanții, cari chiar în cadrul acela sălbatic fac impresia unei hoarde dezordonate.

Omul care vine în urma muzicanților este singur. Este de statură mai înaltă, și după îmbrăcămintea curioasă pe care o poartă, se cunoaște că ocupă un rang oare-care printre sălbatecii aceia.

Urmează șapte bătrâni, îmbrăcați în stofe lungi; în mijlocul lor e un copil gol, cu capul încoronat de flori și cu flori în mână.

Apoi vin patru oameni cari poartă pe umerii lor o litieră făcută din ramuri, și pe această litieră copila de rasă albă cumpărată pentru sacrificiu.

E victima expiatoare care avea să fie oferită zeilor infuriati, virgina al căruia sânge curat avea să reîntinească pământul.

Copila e palidă ca o moartă, dar cu toate acestea e vie; privirea ei cată îngrozită drept înainte.

Corpul ei este acoperit cu o stoffă albă, iar părul ei blond despletit, curge în valuri dese până la pământ.

Cortegiul înaintează încet și se oprește în sfârșit în locul acela central de unde se retrăsese mulțimea.

De odată, șeful procesiunii face un semn. Muzica barbară încetează și în mijlocul tăcerii ce se face, se aude unde-va în fundurile pădurii, un muget lung de fiară sălbatecă.

Mulțimea, cuprinsă de o groază religioasă, se prosternă.

Șeful procesiunii, acela pe care îl numeau cu toții «marele Zani» se apropie de stâlpul sacrificiului și făcu semn purtătorilor litierelor să depue victima la pământ.

Fără nici o împotrivire, copila se lasă condusă de sălbateci.

Figura ei nu mai are nici o expresie, în afară de licărirea de nebunie care-i arde în fundul ochilor. Ea pare că nu suferă; totuși, un moment tresare și se întoarce în direcția de unde pornește mugetul fiarei. Dar e numai o clipă de tresărire, căci în urmă devine din nou nepăsătoare.

Mulțimea prosternată s'a ridicat acum și privește. E o tăcere tragică.

Marele Zani se întoarce spre procesie, și după ce face un semn misterios cu bastonul prin aer, strigă:

— Zoomba!..

Cei șapte bătrâni, cari forma un mic cerc, se îndepărtează, și copilul încoronat cu flori face câți-va pași înainte.

E palid și dânsul, palid ca un om ce se pregătește să moară. Dar nu e la dânsul nici suferința torturilor, nici groaza supliciului. De multă vreme preotul l'au purificat prin rugăciuni și posturi și acum e gata pentru sacrificiu.

Preotul îi ia din mână florile și le înfășoară în jurul stâlpului de sacrificiu.

Atunci copilul își întinde mâinile eliberate spre cer, și preotul se închină și adresându-se idolului:

— Îți oferim, zeilă, această tânără victimă curată... E o virgină fără pată și mirosul sângelui ei, pe care-l vom răspândi pe pământul matern, îți va fi de sigur plăcut și ne vei as-

culta. Inima sa este neștiutoare, căci patimele omenesii n'au făcut-o să tremure până acum.

Am păstrat-o numai pentru tine, zeiță, monstru care urli în noapte, putere a întinericului, furioasă, tare, cu făclile de fier !..

Flautele începură din nou să geamă și muzicanții loviră încet în tobe.

Preotul continuă :

— Dă-ne în schimb, zeiță, anotimpuri bune, un soare de viață, și ploii binefăcătoare. Fă să înflorească sofranii și narcizele cu parfum dulce, cărî inspiră amorul fetelor tinere ; fă ca pământul să ne dea bogățiile sale cât suntem în viață, și odihna după moarte.

«Cât despre tine, care stai înlăntuită, continuă preotul adresându-se acum prizonierei, ascultă cuvintele mele și adu-ți aminte de ele când vei fi plecat de pe acest pământ. Adu-ți aminte că noi te-am cumpărat, plătindu-te cu aur mult, și că nu te-am răpit prin violență din mijlocul tribului tău. Te-am purificat prin rugăciuni, și te-am stropit cu mirodenui sfinte... Prin urmare, nici o crimă nu ne poate fi imputată când vom vărsa sângele tău».

Mulțimea se apropiase acum ; cu toții strâneau în mâinile înfierbântate de așteptare, cutite și securi.

Era o mulțime cuprinsă de frigurile sângelui.

Cu un gest tragic, preotul smulse stofa care acoperea corpul fetei.

Copila pare acum și mai palidă și mai înghețată ; din instinct plecă capul în jos.

Copila, Zoomba, întinde preotului o cupă de aramă. În cupa aceasta se află un untdelemn curat. Preotul își moae degetele și face diferite semne mistice pe corpul victimei.

După aceea procesiunea defilează în fața supliciei. Trecând, fie-care atinge cu mâinele lungul păr de aur.

După aceea preotul aruncă în foc câte-va ramuri înflorite și tobele încep să sune mai cu putere.

Un semn mistic, și mulțimea se repede.

Aerul se infioară de un strigăt care cuprinde în el toată durerea omenesă.

Și sălbaticii, entuziasmați, se luptă pentru a zmulge fie-care câte o bucată din corpul supliciei.

Marele preot scotocește pieptul și scoate inima, al căruia sânge îl bea, rugându-se cu umilință.

CAP. XVI

În care se află adevărul

Mulțumită îngrijirilor energice ale servitorilor săi, d. Hedley reveni repede la viață, și acum, zdrobit de durere, pune întrebări peste între-

bări poliștului și-și exprima dorința de a pleca cât mai repede să-și vadă pentru ultima oară copila.

Cu multă încetineală și băgare de seamă, omul îi descoperise o parte a adevărului. Îl pregătea astfel să poată suporta spectacolul oribil pe care avea să-l contemple în curând.

Și cum bătrânul voia să plece la drum fără întârziere, Abdul-Daud eși din rândurile servitorilor și înaintă spre stăpânul său :

— Stăpâne, zise dânsul, am auzit cuvintele funebre pe cari ți le-a spus omul acesta și m'am convins că ceea ce eu nu îndrăzneam să-ți mărturisesc, nu e decât adevărul. Te voi ruga însă să ne ești pe toți cu tine, căci vei avea nevoie de brațele noastre în locul unde te duci și unde răsună acum sunetele tobelor. Va trebui o luptă teribilă pentru ca să zmulgi din mâinele acelor sălbatici corpul nenorocitei tale copile.

— Ce spui ? Copila mea profanată de monștrii aceia ?

— D-le, zise la rindul său poliștul, mi se pare că omul acesta are dreptate. Căci, muzica barbară pe care am auzit-o vine tocmai din acea parte a muntelui unde se află copila d-tale. Eu o pusesem la adăpostul oricărei profanări, dar poate că...

— Ce ? murmură bătrânul, oare ești, tovarășii lui Ksoro...

Sir Hedley nu-și putu sfârși fraza. Se opri, cu ochii holbați de groază. Dintr'un desis, un om eșise pe neașteptate.

— Ksoro ! exclamă o voce guturală ; iată-mă !

Cu toții se repeziră spre micul sălbatic.

Bătrânul se repezi împreună cu ei :

— Ksoro ! Mizerabile ! Răspunde : ce-ai făcut cu fca mea, cu Eliza mea ?

— Eliza ? — răspunse într'o englezescă stricată micul locuitor al pădurilor, — Eliza va veni !

— Ce spui ? gemu bătrânul. Fica mea ?

— Tată ! se auzi o voce depărtată, tată, iată-mă !

Sir Hedley căzu în genunchi, ca și cum i-ar fi aplicat cine-va o lovitură de măciucă la moalele capului. Încercă să întinză mâinele, să strige, dar nu mai putu face nici o mișcare, nu mai putu pronunța nici un cuvânt.

Niste crengi fuseseră date la o parte și Eliza înaintă acum spre dânsul, palidă, cu hainele zdrențuite, dar vie ! Era vie !..

Când i se vestise moartea ficei sale, sir Hedley își pierduse cunoștința ; dar acum dacă nu muri de bucurie când o văzu apărând în fața sa, e că destinul hotărise altfel.

Orî-cum însă, rămase câte-va ore

fără cunoștință și cei cari îl înconjurau se temură serios de viața sa. Abia spre seară își veni în fire și, văzând pe Eliza lângă dânsul, își recăpătă repede toate forțele și începu să-și pue întrebări :

— Așa dar e adevărat că te-am regăsit ? Vorbește ! Spune-mi că nu vi-sez. Vreau să aud la urechile mele vocea ta dragă !

— Tată, răspunse cu dragoste Eliza, odihnește-te, pentru că ești încă foarte slab. Vezi bine că îți vorbește copila ta, așa încât poți să fii liniștit. De-acum înainte nimica rău nu se va mai întâmpla.

— Ah, ce m'ar putea liniști mai bine decât sunetul glasului tău ? Te asigur că privindu-te simt cum îmi revin toate puterile tinereții. Privește-mă ! Apropie-te mai bine de mine, pentru ca privirea ta să-mi lumineze fața. Ah, dar ce palidă ești și tu !.. Trebuie să fi suferit mult de tot, nu-i așa, iubita mea copilă ?

— Tată, să nu mai vorbim de asta ; acumă nu mai simt nici o suferință...

Banditul acela nu te-a rănit de loc ?

— De loc.

— Vorbește-mi te rog.

Te asigur că pot asculta fără să mă obolesc.

Povestește-mi mai întâi ce s'a petrecut în noaptea aceea teribilă.

— Ce vrei să-ți spun tată ? Nici eu singură nu prea știu ce s'a petrecut cu mine. Îndată ce m'am retras în camera mea, m'am simțit cuprinsă de un somn de plumb, și nu m'am deșteptat de cât în caverna aceea teribilă din munți.

— Așa dar, ai fost răpită pe când dormeași... Nici o luptă n'a avut loc ; nu te-ai zbatut, n'ai strigat ajutor ?

— N'aș putea să spun nimica într'un mod hotărât ; nu mi-a rămas nici o amintire lămurită.

— Dar scrisoarea pe care mi-a trimis-o ai scris-o în cavernă ?

— Da, dar atunci eram încă sub o influență mai puternică de cât voința mea ? și apoi omul acela mă amenința așa de urât, în cât mi-a fost teamă.

Am scris tot ce-mi dicta dânsul, fără să mai cuget. Dar după ce am rămas singură mi-a revenit conștiința realității...

— Spune-mi, te rog, cum se face că te regăsesc ?.. Prin ce minune ai scăpat ?

— Sărmanul meu tată, trebuie să știi că copila ta a văzut moartea de foarte aproape.

— Dacă-i așa îmi vei spune mai târziu : simt că acumă n'aș avea destulă putere...

— Ascultă, tată, mi se pare că a bătut cine-va în ușă...

— Trebuie să fie vre-un servitor, fără îndoială... Să intre.

Dar în clipa următoare, sir Hedley se ridică, cu ochii măriți de groază.

În cadrul ușei stătea nemiscat, palid ca un spectru, învăluit în cărpe însângerate, Harold Graham.

— Dănsul! strigă bătrânul; omul acesta, asasinul!...

— Ce spui, d-ta, tată? exclamă copila, peste măsură de uimită.

„D. Harold Graham, salvatorul meu, este pentru d-ta un asasin?”

— Ce spui, Elizo? Nu mai știu ce să cred; deviu nebun. Harold Graham este salvatorul tău? Dar cine este criminalul atunci?

— Cum, tată, nu știu încă?

— Nu știu nimic!

— Dar criminalul este majordomul d-tale.

— Cobbs?

— El însuși.

— Așa dar, servitorii mei aveau creptate!... Ah!... simt că îmi ard dreerii!

— Cred că ai nevoie să te odihnești, tată.

— Nu; vorbește-mi, explică-mi... De ce spunea polițistul că te-a văzut moartă? Mă zbat în mijlocul unor viziuni grozave.

Harold, copilul meu, vino mai aproape. Povestește-mi cel puțin d-ta tot ce s'a întâmplat.

— Cerul a voit, d-le, răspunse tânărul, cu vocea plină de gravitate, ca intendentul d-tale, — căci dănsul este criminalul — să treacă prin calea mea, ducând-o pe d-ra Eliza legată.

„Am auzit strigătele d-rei și i-am alergat în ajutor. Las la o parte peripețiile luptei; e destul să știți că l'am învins și i-am răpit prada. Dar îmi lăsasem armele din mână, și într-o nouă luptă pe care trebuia s'o susțin, era aproape să-mi pierd viața, dacă nu mi-ar fi alergat în ajutor Ksoro, micul sălbatec pe care l'ai cules la marginea pădurii.

— Ah, răspunse sir Hedley, așa dar Ksoro nu era complicele majordomului?

— Dănsul, tată? — exclamă Eliza; ah, dacă ai cunoaște devotamentul acestui copil!

— Așa dar ce spunea d-ta, Harold? Te luptai cu Cobbs, când?

— Ksoro mi-a sosit în ajutor. Atunci majordomul și-a părăsit prada în mâinele mele și a rupt-o de fugă. Nu m'am gândit să-l urmăresc; victima era salvată și asta era tot ce mă importa pentru moment.

— Fii binecuvântat, tinere. Când mă gândesc că fără d-ta...

— Așa a voit destinul, răspunse Harold Graham surizând. Trebuie să binecuvântăm împrejurarea care m'a făcut să-mi stabilesc locuința în acea parte a pădurii.

Bătrânul nu-și putu opri o tresărire:

— Cușca d-tale de fier! murmură dănsul. Spune-mi Harold, ce monstru era închis în această cușcă?

La această întrebare cei doi tineri izbucniră în hohote de râs:

— Ei bine, răspunse tânărul cu veselie, așa te porți cu mine?... Află că monstrul închis în cușca de fier eram eu însu-mi.

— D-ta, copilul meu?

— Știi bine că am patima studiilor științifice. De aceea m'am hotărât să pun în aplicare un plan pe care-l concepsem de multă vreme: m'am stabilit în pădure, pentru a studia de aproape obiceiurile animalelor.

— Ei bine?

— Ei bine, în scopul acesta am construit cușca pe care ai văzut-o. Mă închideam acolo, după ce împrăstiam de jur împrejur carnea sângerândă a unui animal de curând vânat. Fiarele, atrase de miros, veneau...

„Îmi vei spune, de sigur, că ideea nu este nouă... Un american a imaginat același procedeu înaintea mea, pentru a studia graiul maimuțelor...”

„Dar rezultatele pe care le-a obținut domnul acela au fost de mică importanță, pe când nu s'ar putea spune tot așa despre rezultatele pe care le am obținut eu. Am făcut niște studii de cel mai înalt interes. Dar socot că nu e acum momentul potrivit să vorbesc despre ele...”

„Fapt e că această cușcă bine cuvântată, după ce mi-a îngăduit s'o salvez pe d-șoara Eliza, mi-a salvat viața mie însu-mi...”

— Cum asta? Îmi amintesc că te am găsit leșinat... Rănille d-tale?

— Din fericire, nu sunt tocmai grave... Peste câte-va zile voi fi complet vindecat...

— Povestește-mi și mie ce s'a mai petrecut.

După ce am scăpat-o pe d-ra Wel-dons din ghiarele călăului ei, prima noastră grijă, a lui Ksoro și a mea, a fost s'o readucem în simțiri, căci își pierduse cunoștința. Am transportat-o până la cușcă, și tocmai mă pregăteam să-i dau oare-cari ajutoare medicale, când am băgat de seamă că uitasem pe locul luptei o mică cutie cu medicamente, care îmi erau absolut necesare.

„Am alergat repede s'o caut. Pe când mă înforceam și eram aproape de cușcă, un muget teribil m'a înghețat pe loc. În clipa următoare o fiară se repezi asupra mea. Era un tigru formidabil, care m'ar fi zdrobit fără îndoială, dacă ru m'aș fi smuls repede din ghiarele sale pentru a mă închide în cușcă. Animalul începu să urle învârtindu-se în jurul gratiilor de fer, și cum eu eram nearmat,

ar fi rămas multă vreme pe acolo, dacă nu l'ar fi atras o altă pradă. Calul majordomului d-tale, trecu în galop la o mică distanță, și tigrul se luă după el. Pierdusem însă mult singe, și mă simțiam foarte slăbit. Ksoro, văzând că întârziam prea mult, veni să mă caute. Mă eliberă zdrobind cu securea broasca cuștii, de oare ce eu eram prea slab pentru a putea veni să deschid...”

Fericitul tată numai obosia acum, punând întrebări. Ar fi voit să afle totul, până în cele mai mici amănunte.

— Așa dar Ksoro era și el cu d-ta? Ce înseamnă atunci toate poveștile pe care mi le-ai spus servitorii, toate explicațiile pe care mi le-ai dat despre o muzică barbară pe care o auziam în pădure?

— Știu ce vrea să spui, răspunse Harold Graham; polițistul mi-a vorbit odinioară despre același lucru și auzisem și eu niște armonii bizare în pădure. Am pus câte-va întrebări lui Ksoro. Din nenorocire am aflat adevărul prea târziu și n'am mai putut alerga în ajutorul victimei.

— Dar cine era această victimă?

— O fată din rasa mamozii, domnule. Știi că această rasă este una dintre cele mai frumoase ale mării familii hinduse, și că oferă particularitatea de a avea pielea albă și părul blond. Tocmai această împrejurare l'a făcut pe polițist să se înșele asupra identității victimei. Știu doar că dănsul n'o văzuse nică o dată pe d-ra Eliza, și prin urmare nu-i venea de loc greu să se înșele.

— Dar de ce a fost supusă nenorocita aceia unui supliciu așa de grozav?

— N'ai cunoștință oare despre crulele ceremonii ale ritului hooja, pe care le mai celebrează încă și azi sălbatecii muntelui kunzi?

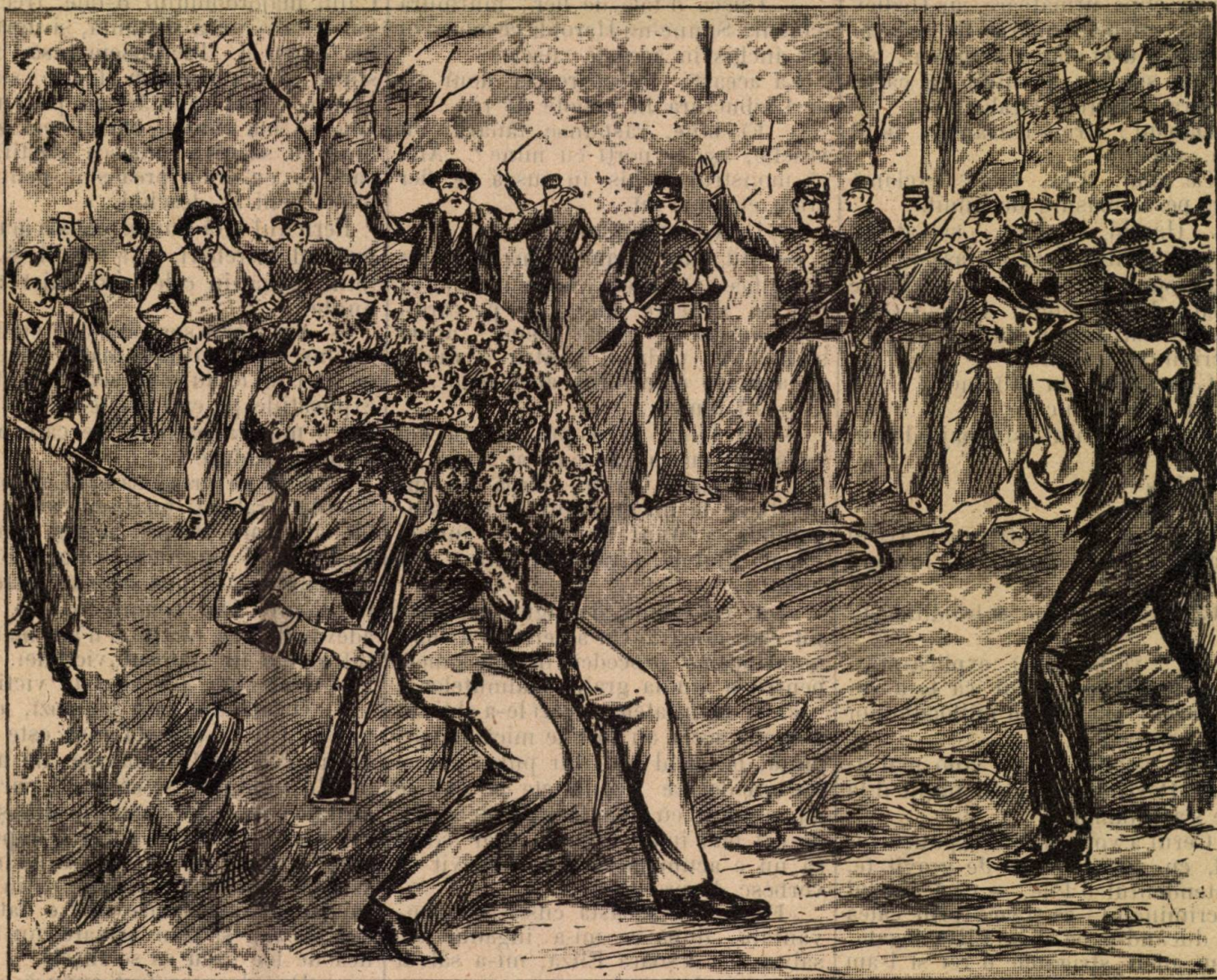
— Era oare un sacrificiu al lui Meriah? Dar mi se pare că acest rit religios nu mai există de când autoritatea engleză...

— E numai o iluzie!... Cu toate silințele pe care mi le-am dat pentru a pune frâu acestor moravuri sanguinare, vechea credință ereditară e prea adânc înrădăcinată în sufletele sălbatecilor, și nu se pot opri de a nu o pune din când în când în practică. Fără îndoială, civilizația a făcut destule progrese în ultimii patru-zece ani, și nu mai sunt ca altă dată câte două treis sute de victime în fiecare an. Dar când zeii sunt prea supărați, e nevoie numai de cât de o victimă omenească.

— Ah! când mă gândesc că asemenea lucruri se mai petrec încă în timpurile noastre! murmură tinăra fată cu groază.

— Vai! murmură bătrânul. Așa

SCAPAREA UNUI LEOPARD

Soldații au ehit bestia, dar n-au tras, căci omorau totdeodată și pe caporal.

Acum câțiva ani a evadat dintr'o cușcă, prin nebagarea de seamă a paznicului, unul dintre cei mai feroci leoparzi indieni, pensionar al grădinei zoologice din Lisabona.

Grădina aceasta însă fiind una din cele mai întinse, — bestia a putut fi imediat închisă într'un cerc format din soldații gardei municipale și paznicii grădinei, toți înarmați bine —

după cum se poate vedea. Nenorocirea, care putea fi ușor evitată prin impunerea grabnică a leopardului infuriat, n'a putut fi înlăturată de oare-ce bestia s'a repezit la un caporal din apropierea ei care sta în direcția mai prielnică unei fugi, și — cu toate că baioneta caporalului i-a străpuns pieptul, ieșindu-i vârful prin spate, (fapt ce i a mărit ferocitatea),

ea a avut puțința de a-și înfige ghiara stângă în partea dreaptă a feței caporalului și să rupă cu dinții-i puternici nasul și buza de sus ale acestui nefericit. În același timp însă intervenind doi soldați cu baionetele, și un paznic cu o furcă de oțel, leopardul fu doborât de pe caporal și ucis în câte-va clipe.

dar azi dimineață își continuă o serbare de acest soi?

— Fără îndoială. Cadavrul victimei va fecunda pământul și liniștea zeilor va fi potolită!

— Ah! în ce atmosferă de groază am trăit!.. Acum a început să se lumineze. Dar tot a mai rămas încă un punct întunecat. Ce rol a jucat cu toate acestea monstrul?

— Monstrul?

— Da, bestia spaimântătoare care a răpădit prin grădină; bestia despre care imi vorbește și Eliza în scrisoarea sa...

— Dar ceea ce am scris în scrisoare, întrerupse Eliza, nu înseamnă nimic. Omul acela mi-a dictat și eu am ascultat fără să știu ce fac.

— Dar, copila mea, eu nu mă pot înșela... Am văzut aici, sub ferestrele casei mele, urmele bine imprimare ale unui animal gigantic.

— Și urmele acestea le-ai regăsit și în fața curții mele, nu-i așa? întrebă Graham surizând.

— Da, răspunse bătrânul, și mărturisesc că un moment am avut o bănuială grozavă.

— Bine, bine... Nu-ți port de loc

ciudă pentru asta. Numai că, numai pot explica cum se face că un vânător bătrân ca d-ta să se lase înșelat de un subterfugiu așa de grosolan?

— Cugetam foarte puțin în timpul acelor ore de groază... Dar, la drept vorbind, nici acum nu prea știu bine ce voești să spui.

— Veți vedea îndată. Dă-mi voce să chem pe unul dintre servitorii d-tale.

De sigur!..

Tânărul se sculă, și-l chemă pe Nihal Singh, căruia îi dădu un ordin, servitorul se întoarse aproape îndată, aducând un sac de piele.

— Am uitat să-ți spun continuă Harold Graham, că în lupta mea cu intendentul, i-am răpit sacul acesta, care conținea o sumă de bani în aur, și o scrisoare semnată de d-ta.

— Da, răspunse bătrânul înfiorându-se, și am regăsit obiectele acestea în coliba d-tale...

— Le luasem cu mine.

Dar în sacul acela se mai afla și un alt obiect: iată-l,

— Ce este asta?

— Nu vezi? Sunt pur și simplu două picioare de rinocer transformate într'un fel de labe extraordinare. Toți vrăjitorii din Khundvana întrebunțază acest șiretlic când au vreun interes să înspăimânte populațiile prea credule, sau să-și ascundă urmele de un dusman serios.

— Așa dar, despre asta voiai să-mi vorbești Nihal-Singh?

— Despre asta, și despre multe alte lucruri, stăpâne... Chiar de la început, Ali și cu mine am avut bănueli împotriva majordomului tău. Am veghiat de atunci cu atenție. Află deci că în noaptea fatală, și d-ta și fida d-tale ați fost adormiți cu o băntură. Tot ceea ce ți-a spus intendentul în privința monstrului, nu erau de cât minciuni.

(Va urma).

INGHIȚI DE PĂMÂNT

Țară minieră, țară tragică!

Zece bolnavi, două infirmiere, un chirurg, soția și trei copii ai săi, o casă cu două etaje, la un loc—într-o secundă, dispărură în genuna pământului căscat sub ei, din care nimeni nu ne-a trimis niciodată vre-o veste.

Catastrofa aceasta lugubră și neobișnuită s'a întâmplat în cătunul Raibl (Corinthia), populat exclusiv de mineri. Prăbușirea terenurilor în țările miniere nu e cu toate acestea un lucru rar, și mai puțin neobișnuit. În general, prăbușirile întâmplătoare n'au provocat nenorociri, victime omenești, de oare-ce se obișnuia ca pe deasupra cuniculelor, galeriilor subterane, vechi sau moderne, să nu se ridice nici o locuință omenească.

Când direcția minelor din Raibl decise acum câți-va ani construirea unui spital confortabil pentru uvrieri, alese un teren potrivit, care i se păru solid.

Din nefericire însă a ignorat existența unei galerii, abandonată de secole, care șerpuia pe sub terenul ales pentru construirea spitalului. Prăbușirea solului deci, n'a fost decât o chestiune de ani sau de secunde.

Înainte catastrofei venise un miner grav rănit la gamba piciorului drept și d-rul Teselly, directorul spitalului, care locuia la al 2-lea cat, cu familia sa, în-

cepuse să-l panseze. În același timp patru tovarăși ai rănitului veneau spre spital să vadă cum mai e acesta.

Erau oare victima unei halucinațiuni? — acesta fu gândul care le străbătu mințile când ajunseră dinaintea stabilimentului.

Masiva casă pe care o văzuseră stând nemișcată, începu să se zvârcolească într'un moment dat și de la 50 de pași unde se găseau, constatară cu groază că... dispăruse cu totul de la suprafața pământului, ca și cum bagheta unui magician ar fi prefăcut-o instantaneu în abur.

Se organiză imediat echipe de salvare cari își începură lucrările. Dar după câteva clipe un nou fenomen se arătă privirilor spectatorilor: o vale care curgea în apropiere, se întoarse din cursul ei, ca o consecință a prăbușirii terenului, și și duse apele spre imensa cavitate în care dispăruse spitalul, transformând-o într'un lac.

Astfel că, în cazul neprobabil, când victimele ar fi fost cruțate de dărâmături, ele au fost cu certitudine—omorâte prin asfixie...

Țară minieră, țară tragică!

POȘTA REDACȚIEI

P. G. Georg.—Le vom cerceta. Dacă vor fi bune în,—numărul viitor. Preferim bucățile mai scurte, așa cum ne-ați trimis.

E. G. Anost.—Ceea-ce ne-ați trimis s'a publicat în ziarul nostru. Căutați alte surse, alte reviste sau cărți.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica orî-ce articole interesante prin viloare la călătorii sau vânători, îi țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei «Ziarului Călătoriilor», strada Brezoianu, 11, București.

BONBOANE

ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și distrug orî-ce miros urât al gurii. Cutia 50 bani la drogerii și farmacii. A se observa marca: «Semiluna cu stea».

DE CE NU'MI VII?!

Vezi, păcătoarele se închid,
Șantaurile se deschid.
Am zece poli numa'n hârtii.
De ce nu'mi vii?... De ce nu'mi vii?.

Ma' vino iar în brațul meu,
Să te sărut, precum știu eu.
Căci doar eu „Flora” te-am făcut
Frumoasă zău, Frumoasă zău,

Da! „Pudra și săpunul Flora”,
Peste ori cari's mai presus,
Chiar tu constati că fete mândre
Ca tine nu's, ca tine nu's!

Areai pistrui și pete multe.
Dar toate acum le-ai depărtat.
Cu „Crema și cu pudra Flora”
Tu le-ai spălat, tu le-ai spălat!

Târzie ora e acum
Și nu mai creau să case în drum.
Ah! vin să-țiau „Crema” cât erei
Cu câți-va lei, cu câți-va lei!

Carol Scrob.

VOPSEA de PĂR RAPID

Garantat absolut nevătămătoare, vopsește imediat părul cărunțit sau albit, în negru, în brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural, în cât nu se cunoaște de loc că părul este vopsit. Întrebuințarea mai simplă și mai ușoară ca la orî-ce altă vopsea de păr. Lei 2.50 la drogerii și farmacii.

Tusea cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească vindecă sigur

PECTOSIN ITEANU

Sticla lei 3. Drogerii și farmacii

Anemia clorosa, neurastenia, histeria, slăbiciunea generală combat.

HEMOFER ITEANU

— Sticla lei 4 —

DURERI Reumatice

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți, vindecă sigur Nevralgine Jurist. Un fl.

con 2,50 și o doză 50 bani la drogerii și farmacii.

La 21 Maiu are loc tragerea marilor premii pe cari ziarul „UNIVERSUL“

Le oferă gratuit abonaților săi. Aceste premii, în valoare de peste 60,000 lei sunt:

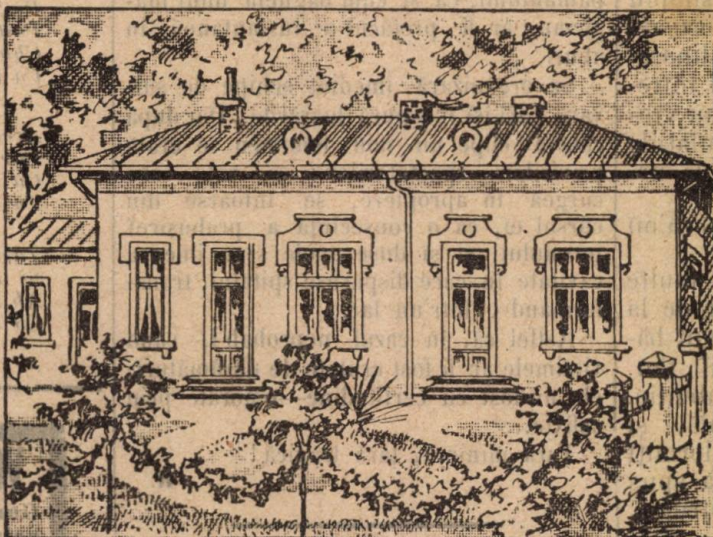
O CASA în BUCUREȘTI, strada 10 Maiu, No. 36

Fostă proprietate a d-lui T. Teodorescu, liberă de orî-ce sarcină, construcție nouă, 5 încăperi.

TRAGEREA

LA

21 Maiu

Premii

În valoare de peste

60,000

LEI

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel mai bine asortat magazin în această branșă, «Industria metalică Marcu», Bd. Elisabeta, 8

Un Salonaș stil Ludovic al XV-lea

Foarte elegant, aurit

formând o podoabă în casă.

O mare și elegantă oglindă venețiană

O garnitură de mobilă p. grădină

Compusă din: o

canapea, două fotolii, o masă și patru scaune.

Una mașină de cusut

Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobile „La Centrala” Marco Dattelkremer, str. Carol 62

O pendulă modernă de biuro

care se întoarce la 400 zile, cumpărată de la cunoscutul magazin de ceasornicărie și bijuterie Smith et Stratulat, Calea Victoriei, No. 53

Un bogat serviciu de bucatărie

„Kosmos” în valoare de 500 lei, cumpărat de la cel mai bine asortat magazin de fierărie și articole pentru menaj A. Artonovici et I. Paloșanu, calea Victoriei 144. Sucursala strada Colței No. 4.

Un bogat pedestal de marmură pentru flori, foarte elegant și de mare preț.

Un gramofon perfecționat

Una vioară sistem Stradivarius, cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.

Un flaut ornat cu fildeș, cumpărat de la magazinul „Harpa”, strada Colței No. 5.

Două stoffe de mătase pentru roche, cumpărate din Paris, anume pentru premii în valoare de una mie lei.

Un ceasornic de aur pentru bărbat

Un ceasornic de aur pentru damă cu o mare piatră de briliant.

Cu toate că acordă aceste mari premii, «Universul» menține aceleași prețuri de abonament, adică: Lei 18 p. un an; lei 9.15 p. 6 luni; lei 4.65 p. 3 luni.

Abonații primesc gratuit «Universul literar», iar cei cari se abonează cu începere de azi, mai primesc și

Un volum din Memoriile Regelui Carol I

Spre a participa la premii, abonații pe un an, primesc 30 de bonuri; pe 6 luni 14 bonuri, iar pe 3 luni 5 bonuri.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5.—Pe un an în toată țara
2.60 — 1/2, „ „ „ „

Redacția și Administrația

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână

— MARȚEA —

Primejdioasa trecere a munților.—(Vezi pag. 4312).

ABONAMENT

LA

„ZIARUL CĂLĂTORILOR”

Pentru 1 an 5 lei; jum. an 2.60

MISIUNEA STEIN**Spre orașele moarte
din Takla Makane**

În ultimul deceniu, Turkestanul chinez a fost teatrul unor expediții de-un considerabil interes. Unele, ca acelea ale d-ului Sven Hedin au avut ca scop de căpetenie înmulțirea cunoștințelor noastre geografice; pe când altele, ca misiunea Pelliot de pildă, cu rezultatele-i strălucite, înregistrate de întreaga presă mondială, asociindu-se, au alăturat la studiile civilizației locuri care erau până astăzi doar niște triste deșerturi.

Îndeosebi însă, venind de la general la particular, dintre toate misiunile istorice și archeologice, aceea organizată de guvernul englez și condusă de doctorul A. Stein, e cea mai interesantă.

Pentru a lămuri teatrul acestei expediții în mintea cititorului, reamintim că Turkestanul chinez e acea parte a Imperiului ceresc, care, în chiar centrul Asiei, se întinde spre Vest în mijlocul posesiunilor rusești. Rotunjit de enormele reliefuri ale Tian-Chan-ului, Pamirului și Tibetului, acest teritoriu desenează un oval imens care ocupă aproape întregul și vastul deșert Takla Makane, al cărui nume e prea cunoscut în urma dramaticilor aventuri ale doctorului Sven Hedin. Pe mai mult de 600 km. de la Nord la Sud, și pe mii de km. de la Est la Vest, deșertul acesta nu e de cât o mare de dune mobile, bătută de groaznice furtuni, aprinsă, vara, de un soare torid, și înghețată, iarna, de gerurile polare.

În acest spațiu vast și deșert e cu neputință de trăit; dar pe lângă câte un râuleț, cum sunt câte-va pe la marginele-l, se pot cultiva fructe și ceai, fiind și apă bună de băut. De la margini spre centru se mai întâlnesc câte-va oaze: Yarkend, Khotan, Kachgar, Turfan, etc., în care se găsesc nenumărate ruine, resturi din orașe mari, vechi și cu aparență occidentală.

Dar, în definitiv, aceste locuri rămân printre cele mai triste de pe pământ.

Lumea savantă a găsit însă în această țară dezolată antichități curioase, monede vechi, figurine, manuscrise, etc., cari deși în mare parte sunt mute încă, au putut spune totuși că această Sahară asiatică a fost cândva centrul unei civilizațiuni. Misiunea Stein s'a îndreptat mai întâi spre marginile deșertului Takla Makane cercetând ruinele descoperite în nisip, ca Pompei și Herculaneum sub lava eșită din Vezuviu. Într-o epocă anterioară, n'o fi fost oare acest deșert o țară luxuriantă, și această transformare nu va fi fi cumva consecința înăsprirei climatului sau rezultatul devastărilor sălbatice ale vreunor invaziuni barbare? Probleme singure interesante, ca tot ce distruge urmele evoluțiunii globului nostru, și ale vieții noastre de pe el.

Pentru a studia această pasionantă chestiune, doctorul A. Stein se porni, în primăvara anului 1900, din Indi spre Kachgar, „cel mai occidental oraș (mort) al Imperiului ceresc”.

Călătoria dură aproape trei luni și misiunea întâmpină greutăți mai mult nes mai puțin bănuite în trecerea peste enormii masivi ai Karakorum-ului și ai Hindu-Kuch-ului, cari au întinse ramificații în Tibet și Pamir și cari separă Indiile de Turkestanul chinez; această trecere însă a fost singura întreprindere mai grea pe care a avut-o de împlinit misiunea Stein.

După cum se poate vedea în ilustrația întâiei pagine, și membrii și călăuzele misiunii aveau câte o respectabilă legătură fixată în spate și astfel erau nevoiți să străbată acești masivi colosi, pină la înălțimi de 4—5 mii de metri, ca Mont Blank, și chiar mai înalți să sară pe de asupra prăpăstiilor insondabile și să-și dea unul altuia ajutor, în fie-care clipă, și cu mâinile și cu picioarele, căci cea mai scurtă și mai neînsemnată lipsă de atențiune însemna pricina unei morți sigure și înspăimântătoare. Șeaze zile de asemeni exerciții primejdioase abia ajunseră, spre a sosi pe piscul Kilik, care conduce pină în Pamir-ul chinez (situat la 4.740 metri altitudine).

Tocmai la finele lunii Iulie, d-rul Stein intră în Kachgar.

În această epocă a anului căldura este insuportabilă în Takla Makane. Exploratorii fură, în consecință, obligați să lucreze în munți pe timpul verei și abia în Decembre putură începe primele cercetări archeologice, la Khotan, cea mai de căpetenie oază a regiunii.

În această localitate călătorii englezi făcură o constatare nespuse de amuzantă. Primii europeni cari pătrunseseră în această parte a miezu-

lui Asiei strânseseră fără ordine toate antichitățile găsite.

În curând găsiră foarte multe manuscrise, dar pe cele mai multe le cumpărară. Caracterele acestor manuscrise „vechi” denotau că ele au fost scrise într-o limbă curioasă și necunoscută încă de europenii competenți, de oarece filologul cel mai vestit din Anglia era de față. D-rul Stein însă, cercetând cu multă luare aminte obârșia imediată a acestor manuscrise descoperi cu multă mirare și părere de rău că a fost, ca mulți din predecesorii săi, victima unei pungășii ordinare. Indigenii văzând cât preț pun unii călători străini pe acest fel de lucruri își făcură o adevărată profesiune — foarte rentabilă de sigur — din această descoperire. Dar, pentru că nu se găseau în fie-care zi manuscrise vechi adevărate, ei—având mijlocul—începură să fabrice asemenea manuscrise, mângăindu-le cu semne ciudate, cabalistice, așa după cum puteau face niște simpli analfabeți. Ast-fel că, cea mai mare parte a istoricilor cari au fost prin aceste locuri, erau mistificați.

Șarlatania descoperită de d-rul Stein deznădăjdui puțin pe misionari. Însă conducătorul misiunii angajă în aceeași zi o trupă de 30 de indigeni și mai multe cămile și se hotărî să plece chiar a doua zi în mijlocul dunelelor și ruinelor din miezul deșertului spre a culege singuri, dovezi reale despre civilizația dispărută a orașelor moarte din Takla Makane.

Marșul fu început. Nimic alt-ceva de cât dune! o serie de munți rușești, și solul se sfărâma sub pașii călătorilor. Ascensiunea acestor munțișori înalți de câțiva metri, și nenumărați, cereu eforturi mari.

În sfârșit, după 5 etape, văzură că nisipul are alte forme cari trădează ruinele îngropate încă, ale vechilor orașe.

În pustiul acesta, după cum am mai spus, cu cât vara e o căldură mai toridă, cu atât iarna e mai geruasă, ast-fel că dese ori termometrul nu se mai ridică de 25 grade sub zero. Doctorul Stein a răbdat însă cu bărbăție aceste asprimi ale vremei, dând pilde vrednice de a mirat camarazilor săi.

În viață perseverența este principala calitate a spiritului; singură ea dobândește succesul întreprinderilor noastre.

Eforturile fără număr ale exploratorilor fură pe deplin răsplătite; după câte-va zile de lucru, desveliră o serie de construcțiuni cari, după toate probabilitățile datează de prin veacul al 9-lea d. Christos. În ele găsiră muri intacti, un oratoriu budhist, gravuri curioase, sculpturi și

câte-va fresce admirabil conservate. Grație climatului din acea epocă, culorile aveau o aparență de proaspăt, în cât puteai crede că erau făcute cu o zi mai înainte.

În sfârșit găsiră într-una din încăperile acestor ruine desvelite multe și foarte prețioase documente, o arhivă întreagă cu manuscrise—adevurate.

După trei săptămâni nu mai putură suporta gerul și încărcăți de tezaurе archeologice și istorice, se îndreptară spre Kerya-Daria, o localitate populată. Încă câte-va popasuri; înapoi, du-se spre o altă direcție și marea dunelor înghiți și pârâiașele cu apă dulce în nisipul ei. De aci, pentru adâncirea în deșert, luară provizie de apă în formă solidă — căci ghiata era limpede și gustoasă.

Apoi călătoriră numai prin nisip arid și înghețat. După alte multe etape doctorul Stein observă în fața unei dune mari ridicate niște ziduri minate, cu forme artistice.

După documentele descoperite, ruinele acestea datează din secolul al IV-lea al erei noastre. Ast-fel că acum 1600 ani, tristul deșert de nisip care formează azi Takla Makane cuprindea în acele vremuri orașe înfloritoare și în locul singurătății de acum, se răsfațau grădini, palate și parcuri grandioase. Înainte cu 8—9 veacuri populația acestor oaze trăia de sigur din agricultură, ca azi cea care trăiește prin oazele de la marginile deșertului.

Ce eveniment decî a putut determina invazia sau nașterea nisipului și distrugerea vieții din aceste orașe moarte?

Războiul?

O invazie de barbari a pustiit poate aceste orașe, dar nu e cu puțință totuși — din acest punct de vedere — să se explice transformarea totală a solului.

După un savant american, care a explorat nu de mult Turkestanul chinez, d. Ellsworth Huntington, ruinele orașelor din Takla Makane sunt consecințele unei variațiuni de climat. Și acest savant își bazează afirmațiunea pe o mulțime de fapte și cu o remarcabilă putere de argumentare logică.

Doctorul Sven Hedin a descoperit în 1900 ruinele unui oraș mort. Și, pentru a continua cercetările în această regiune a Chinei, dr. Stein a întreprins în 1905 o a doua campanie.

Ca și în 1900, călătoria se făcu traversându-se formidabili masivi muntoși cari separă India de Turkestanul chinez. Escaladară un enorm ghetar, acoperit de zăpadă imaculată, sub care se deschideau prăpăstii insondabile cari amenințau în fie-care moment cu înghițirea caravanei în-

tregi. Dar caravana înaintă cu foarte multă grijă, pas cu pas, sondând terenul pentru a se asigura de tăria și stabilitatea lui. Pe de-asupra cărărilor de străbătut atârnavă avalanșe moarte, suspendate ca țâișul săbiei lui Damocles.

După câteva zile scăpară din munții primejdioși și peste șase luni curagioșii călători explorară, jur-impjur, cercul muntos al deșertului Takla Makane, până la orașele moarte.

În urmă, pe la finele anului 1906, misiunea ajunse aproape de Lob nor, la extremitatea deșertului și se apropiu de vechiul lac. Apa fiind atunci retrasă din aceste locuri, regiunea părea o mare de nisip uscat. Nici un pic de apă nu se putea găsi. Ca și în trecut însă, d-rul Stein îngrijise să se ia o bogată provizie de ghiată.

În același timp însă un ger teribil (45 grade sub zero) începu să-l împiedice mult în cercetări, mai ales că era însoțit și de un viscol glacial care îi pătrundea până la os: — în miezul Asiei o temperatură polară! După șase zile de drum grămada ruinelor descoperite de Sven Hedin fu atinsă.

Pe acest pământ dezolat astăzi, exista în secolul al III-lea un stabiliment chinez, comercial, prin care cerscul imperiū comunica cu lumea din afară.

În această epocă îndepărtată comunicațiunile pe mare nu erau cunoscute.

Lucrările de aci, terminate, d-rul Stein își îndreptă cercetările mai spre Est în deșertul Gobi. În această țară, descoperi, până la oazele Satchou sau Tounhauand, rămășițele unui fost mare zid. Această fortificațiune, încă bine conservată în unele părți, pare a se fi întins pe o distanță de vre-o 225 klm. După amănunțite calcule și investigații făcute de cercetătorii englezi, el a fost construit prin veacul al 2-lea dinaintea erei noastre, pentru oprirea invaziunilor Hunilor. În ruinele acestui zid fură găsite peste 2000 de documente cari inițiază în toate detaliile vieții militare chineze, de-acum 22 de secole.

După doi ani și jumătate de explorațiune, călătorii englezi se decisă a părăsi Turkestanul chinez, teatrul cercetărilor lor.

La înapoiere, d-rul Stein — din cauza groaznicului ger, constată că degetele picioarelor sale degăseră: un caz de congelatie, cum se întâmplă doar în regiunile polare. După această întâmplare, d-rul Stein și-a urmat drumul, într-o litieră, până la Leh, avant-postul Cașmirului, în mijlocul acestei Elveții colosale. Aici, amputarea tuturor degetelor de la picioare fu recunoscută ca o necesitate.

„Nu era, în adevăr, un noroc a-

cesta, scrie savantul cercetător cu modestie, în interesanta sa relațiune oficială, dar am mângâierea împlinirii sarcinei pe care mi-am luat-o.

Această călătorie de studii rămâne, până azi, cea mai importantă din câte s'a făcut în ultimii ani prin centrul Asiei.

În numărul viitor vom reproduce două clișeuri fotografice din bogata colecție a misiunii engleze, împreună cu o hartă a regiunilor explorate de d-rul Stein, conducătorul acestei nespuse de interesante misiuni.

N. Flit.

POVESTIRI ȘAMANE

RAZBUNAREA

Orașul Kerf este așezat aproape în mijlocul stepei kirghize, puțin mai departe de râul Siv Dana, care unindu-și apele cu Arum Dana se varsă în lacul Aral.

Pe vremea când începe acțiunea povestirii noastre era vara anului 14...

Acele ierburi țepoase sau mai bine zis acei scați cari sunt în abundență în stepă, erau destul de înalți și deși, ca să nu poată răzbi nimeni printre ei.

Se știe chiar că pentru a putea răzbi prin acești scați, trebuie să te slujești de foc ca să-ți faci loc, uneori chiar, nici acest mijloc nu reușește. Și cu toate acestea prin acest mare ocean de... ierburi țepoase doi oameni se căzneau să-și facă drum, dându-le foc. Cu toate că ierburile erau mai înalte ca ei, totuși puteau să vadă ce se află înaintea lor căci dintr-o săritură în înălțime puteau să cuprinză cu o privire toată stepa.

Și acești oameni nu erau alții de cât teribili Șamani: Ilz-ez-Arum și Bend-Averis. Bend-Averis, era fiul lui Arum.

Sunetele vocilor lor se pierdeau în spațiu. Cu toate acestea cine s'ar fi apropiat de ei ar fi putut auzi următoarele:

— Tată, crezi vom putea ajunge colo — și cu mâna arăta spre o casă foarte frumoasă, ce se zărea în depărtare — înainte de a se înopta? — Era după amiază.

— De sigur, de sigur, — și câinele acela de Memno nu mai are mult de trăit!

— Al... Va să zică, Memno îl cheamă?

— De sigur Bend.

— Ascultă tată, voesc să te întreb ceva.

— Ai dreptul.

— Ei bine, atunci ascultă mai ales ca tovarăș al tău pentru a te răzbuna pe un om; dar eu nu știu pentru ce, după cum nici cum îl cheamă nu

știam, până mai adineaori. Dacă ai plăcere, spune-mi și mie istoria cu Memno, tată.

— Acuma nu, răspuse Arum, dar vezi colo un arbore mare? Ei bine acolo vom sta jos să ne odihnim și-ți voi povesti și fie istoria aceasta.

După aceea totul reîntră în tăcere. În curând scăpară de acei teribili scaei și eșiră într-o câmpie numită «nisipul roșu»; de aici se vedea mai bine arborii de care vorbise Arum. Când ajunseră lângă el, se așezară jos.

— Acum sper tată, zise Bend-Averis, că mi vei povesti ceea ce te-am rugat.

— Cu plăcere, dar ascultă numai.

Și nerăzbunatul șef al Șamanilor Ilz-er-Arum își începu povestirea ast-fel:

«Pe vremea când Asia era încă patria tuturor oamenilor, avea încă o fărmă de civilizație și, mai înainte de a veni câinii de albi — și trebuie să știți că Memno e italian — eu eram un șef puternic la Kalmukî. Toți supușii mei mă iubeau și mă ascultau, fiind că eram blând cu ei și le dădeam sfaturi bune.

«Intr-o zi pe când toți ne odihneam, ne pomenirăm că niște tineri Kalmukî, aduc 3 oameni legați: un bărbat și 2 femei; omul ghicești: era Memno, femeile, veți vedea. Femeile erau foarte frumoase, mai cu seamă una din ele, în cât era să-mi vie rău când le-am văzut, lucru care m'a și făcut să-i las deslegați, ceea ce se întâmpla foarte rar! Ei erau tratați cu cea mai mare blândețe, nu erau supuși la chinuri ca alții, dar în ori ce caz supraveghiați, să nu fugă.

«Pe semne că Memno spusese femeilor că va lua pe una din ele de soție, dacă îl vor ajuta să fugă, căci într-o dimineață mă pomenesc cu el la braț cu femeia cea mai frumoasă, spunându-mi că-și ia adio, și că vrea să plece.

— «Ce ești nebun? — i-am spus și striga după ajutor, dar el numai de cât scoase un revolver din buzunar — căci în zăpăceala în care eram când veniseră, nu pusesem să-i perchițiuneze — și cum de alt-fel nu aveam arme la mine, imi spuse tocmai când intrau oamenii mei: «Dacă nu mă lași să plec, te omor!

«Oamenii mei, atunci preferară să-l lase să plece, de cât să mă vădă pe mine mort. Și Memno, cu revolverul mereu atârnat asupra mea, prin drumul larg pe care îl deschisese oamenilor mei, eși cu femeia, nesupărat de nimeni și lăsându-mi pe cealaltă care de altfel nu era urâtă.

„O luați de soție, și te făcuți pe tine. Am trecut la un rang mai mare, căci m'am făcut șeful tuturor Șamanilor, între cari intră și Kalmukii; deci dispuneam de forțe și mai mari, iar setea

mea de răzbunare tot n'a trecut. Și cu asta ar fi terminată istoria mea, mică de alt-fel, dar plină de ură»!..

— Tată, zise Bend, dacă tot ce mi spui este adevărat, apoi atunci acest Memno trebuie omorât fără regret.

— Te înșeli, zise Arum; nu omorât ci chinuit după cum veți vedea, căci privește, și desfăcându-și haina lăsa să se vadă teribilul «lasso» și două săgeți.

— Tată, mai zise tânărul, dar noi două ce vom putea face în fața numeroșilor servitori negrii ai lui Memno?

— Iar te înșeli, zise Arum, surâzând sarcastic, căci toți servitorii lui cari sunt preveniți de vizita mea, sunt foștii mei supuși Kalmukî. Acum nu e așa că Memno va trebui să moară, fiindcă n'am de ce mă teme?

— Și cu soția lui ce vom face tată?

— Cu soția lui ar trebui să fiu și mai aspru, dar fiind că, după cum știți, respectul pentru femeii fiind foarte mare, îi vom găsi o pedeapsă mai ușoară.

— Și când vom intra în casa lui Memno?

— Să mai așteptăm puțin. Ești prea nerăbdător, Bend! Răzbunarea trebuie să fie gustată puțin câte puțin. Tăcere!..

Casa lui Memno e foarte frumoasă; cu mai multe încăperi pe cari le are și cu forma ei exterioară, dă impresia unui castel.

În ziua aceasta, Memno ședea cu soția lui masă și bea câte un ceaf..

El închise ochii: dormea. Se părea că se află printre Kalmukî; fuga lui cu Miss Ellen, toate întâmplările lui printre Kalmukî, i se zugrăveau așa de bine în cât speriat se deșteptă din somn strigând: «Kalmukii!»

Atunci ca prin farmec, văzura cum ușa se deschide lăsând loc servitorilor cari, așezându-se pe 2 rânduri, strigară:

— Ești prins!

— Trădare! strigă Memno repezindu-se la revolver.

Dar în momentul acesta, își făcură apariția ca un fulger, Ilz-er-Arum și Bend-Averis. Acum Memno fu legat cobză și dimpreună cu soția lui pe care o ținea Bend de mână, eșiră afară din castel.

Servitorii rămaseră acasă.

În curând ajunseră într-o pădure. Arum nu vorbea inamicilor săi mult, ci numai le spuse următoarele cuvinte:

— Vă aduceți aminte, m'ați înșelat; pedeapsa trebuie să fie groaznică și vrednică de amintire.

Și zicând acestea, de o dată scoase lasso-ul și îl aruncă peste capul femeii lui Memno zicând:

— Voi am să-ți dau o pedeapsă

grea, dar acum îți voi da una ușoară, ha! ha! ha!.. După aceea scoase o săgeată, mai mult un cuțit lung și d'impreună cu o piatră mare ce o luă de jos, le dădu lui Bend spunându-i să se sue într'un pom.

După ce fu în pom, Arum ridică pe Memno, cu picioarele în sus până la înălțimea unei crăci. Înțelegând misiunea sa Bend propti săgeata de glezna piciorului lui Memno zicând:

— Așa vrei tată?

— Da! da! Fă mai repede!

La ultimul cuvânt al lui Arum, săgeata, în urma loviturii lui Bend, străbătuse ambele picioare ale lui Memno și craca: Memno urla teribil.

Pe urmă Bend se dădu jos din pom urmând să se implinească a doua răzbunare. Cu capătul lasso-ului care ținea legată pe femeie de mijloc, Arum îl strânse de gât, și el își dădu sufletul blestemând. Apoi atârână și pe femeie de capătul bărbatului ei, în tocmă ca de o basculă. Negreșit că și ea trebuia să moară, însă de foame.

Ilz-er-Arum, beat de bucurie striga: «Arum se răzbună» și scrisese apoi pe coaja unui pom, cu săgeata cealaltă, următoarele cuvinte: «Așa vor păți toți aceia cari vor îndrăzni să înșele pe Ilz-er-Arum, șeful Șamanilor!»

După un an pe locul acesta se vedea o femeie trântită jos, legată și plină de sânge: era moartă. Dacă te uitați în sus vedeai un om spânzurat de picioare, cu capul în jos și cu corpul mâncat de pasări. Aceștia nu erau de cât Memno cu soția lui, englezoaica Miss Ellen!

Spectacolul era înfiorător!..

Locul, împreună cu castelul lui Memno, ce se vede pe colină a fost de atunci, denumit «Blestemat».

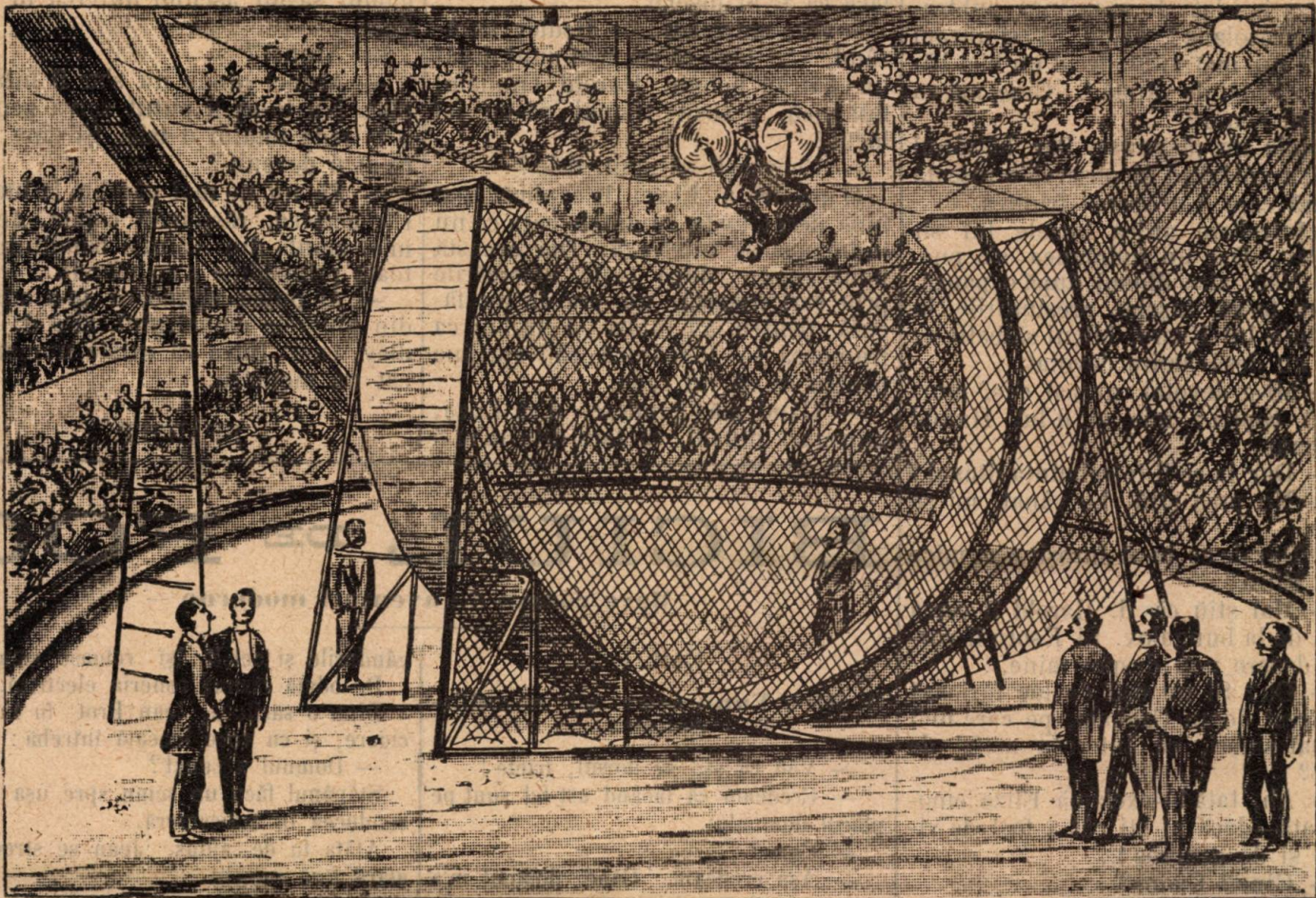
P. G. Georgescu.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante prin vitoare la călătorii sau vânători, țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei «Ziarului Călătorilor», strada Brezoianu, 11, București.

SEMICERCUL MORȚEI

Momentul a fost emoționant]

În circuit Schuman din Berlin am asistat acum câțiva ani la un spectacol cum rar se poate vedea.

Un îndrăzneț biciclist, construind semicercul din ilustrația de aci, își propuse să încerce a-l străbate cu vehiculul său. Circuitul încăpuse peste 5.000 de persoane poate. Viteazul bi-

ciclist, dându-și drumul de sus într-o clipă de emoție generală, străbătu semicercul, golul de sus și fu, în aceeași clipă, jos.

Părea că se cutremură pământul, căci circuitul se cutremura și vîia de ropotele neconținute de aplauze ale nenumăraților spectatori.

După cum se poate deduce,— privind semicercul,— e mult mai grea și mai primejdioasă o călătorie în cuprinsul lui de cât una în așa numita «roată a morții».

In Ghiarele Monstrului

— Mare Roman de Aventuri —

— Urmare —

«În timp ca tu îl credeași dus să lupte pentru tine, dânsul o transporta pe domnișoara spre o cavernă în munte. Noi am reușit însă să-i regăsim urmele. Dânsul a tras asupra polițistului... Acum în urmă, am avut o nouă probă: cănele de gardă, despre care ți s'a spus că a fost devorat de monstru...

— Ei bine?

— L'am desgropat. N'are nici cea mai mică rană; a fost otrăvit.

— Ce grozăvie!... Dar de ce a combinat dânsul oare această crimă infernală?

— Era lacom după averea ta stă-

pâne, și nutrea pentru domnișoara Eliza un amor oribil.

— De ce nu mi ai vorbit despre toate acestea mai de mult?

— Nu cunoașteam adevărul întreg. Și apoi, aveam cu toții mare teamă de acest om. Prin amenințările sale, dânsul a știut să ne impună tăcerea. Nu știi oare că în timpul din urmă, pentru a se răzbuna pe Abdul Daoud care îl amenințase cu denunțarea, a pus să se bată cu vergi copilul său? Pentru acest motiv, și pentru altele, Abdul Daoud l'a ucis!...

— E o pedeapsă foarte dreaptă. Acuma văd și eu care e adevărul...

Cu toate acestea... Asta cum să mi-o explic?

— Despre ce vorbești?

— Despre o apariție oribilă care mi-a apărut într-o fotografie.

— Ce voești să spui?

— Am găsit un aparat al d-tale, Harold; un clișeu era acolo și pe clișeu acesta era un monstru oribil, în brațele căruia se afla copila mea.

— Nu înțeleg; unde este clișeu despre care vorbești?

— Cred că e și acum încă în atelierul meu.

— Voiți lămuri îndată și chestia asta; dar mărturisesc că nu-mi aduc de loc aminte despre așa ceva.

Tinărul, susținut de Nihal Singh, se depărta repede. Sir Hedley rămase singur cu fîca sa.

Bătrânul rămase tăcut; își privea copila pe furiș. Par'c'ar fi voit să spue ceva și nu îndrăznea.

albă; gura ei grațioasă exprima în acelaș timp hotărîrea și teama. Dar mai cu seamă îi atrăgeau atenția ochii ei mari, de un albastru bizar, aproape violet.

CAP. II

In care Dick Fann și a uitat de prima-i dorință

Un proverb franțuzesc spune că rasa nu face pe călugăr. Se poate să fie adevărat, dar nu mai puțin adevărat este că după îmbrăcăminte poți cunoaște ușor „cul” intim al unei femei.

La Floriana bunul gust nu păcătuia prin nimica. Nota dominantă a îmbrăcăminte sale era simplitatea,—această condiție ezențială a adevăratei distincții.

Nu mai după pălăria bine proporționată cu ovalul figurii, se putea ghici un spirit distins, pentru că în vremea aceea erau la modă niște pălării de o mărime monumentală.

Dintr'o repede aruncătură de ochi Dick Fann își dădu repede seamă cu ce fel de persoană vorbea.

— Luați loc, d-șoară; vă ascult.

— Vă sunt recunoscătoare, domnule, foarte recunoscătoare. Dar pentru ca să nu vă răpesc un timp prea prețios, voi intra dintr'o dată în subiect.

Cred că numele meu, Floriana Defrau, vă este cunoscut.

Dick Fann se înclină:

— Sunteți fca lui Catul Defrau, sindic al asociației comerciale generale pentru pietre prețioase. Tatăl d-tale este canadian de naționalitate și face lungi călătorii în fie-care an. Are o reputație universală de cinste și de inteligență.

— Puteți adăuga, domnule, întrerupse vizitatoarea, că este un admirator convins al d-lui Dick Fann.

Și după o scurtă pauză, continuă:

„Sunt singură în Europa, domnule, și am venit cu cea mai mare încredere să cer sprijinul d-tră.

— Ați spus că e vorba și de moarte?

— Da.

Ochii detectivului se fixară asupra Floriane cu o stăruință arzătoare.

— Știi, d-ră, zise dânsul că sunt un luptător convins; problemele cele mai grele și mai periculoase sunt acele care mă atrag mai mult. Poți dispune de mine.

— Mulțumesc.

— Afacerea d-tale trebuie să prezinte cel mai mare interes. Văd aceasta după emoția de care ești cuprinsă. Turburarea d-tale a fost așa de mare, în cât trecând prin vestibul, în loc să dai pe marginea parchetului, ferindu-te de apa pe care o răspândise servitorul pentru a face curățenie, ai dat de-a dreptul prin această apă. Gheata din piciorul d-tale drept păstrează și acum urme de săpun.

Floriana tresări.

Auzise dânsa vorbindu-se adese-ori despre marea perspicacitate a lui Dick Fann, dar nici odată nu și-ar fi închi-

puit că omul acesta poate descoperi de la cea dintâi privire niște amănunte așa de mici.

— Și dacă d-ta, care ești destul de curajoasă, ești așa de turburată, continuă polițistul, văd bine că afacerea care te aduce la mine trebuie să fie gravă de tot.

— E adevărat, răspuse Floriana. Tatăl meu m'a deprins cu vânătorile sale. În chipul acesta am căpătat mult sânge rece și multă hotărâre.

— Pentru a căpăta aceste calități, trebuie să fii inzestrată de la natură.

— Poate. Văd și eu că d-na Patorne, care e în serviciul meu și mă întovărășește pretutindenă, rămâne în multe împrejurări mută de spaimă.

„Dar să lăsăm acestea...”

— Așa. Spune-mi te rog, d-ră, împotriva cui dorești să fii apărată.

— Întrebarea aceasta mă încurcă foarte mult, răspuse Floriana înroșindu-se, pentru că n'am nici o siguranță.

Se aștepta să-l vadă pe polițist făcând un semn de nerăbdare; dar acesta rămase nemișcat.

— Așa dar, întrebă dânsul, presupui că ești amenințată?

— Da, așa este... Presupun... ba chiar sunt sigură... Dar siguranța aceasta a mea nu este sprijinită de nici un fapt pozitiv...

Floriana se încurcă. Dar Dick Fann îi veni repede în ajutor.

— Domnișoară, văd bine de ce ești încurcată; și se pare că ai reclamat cu prea multă ușurință sprijinul meu. Fii sigură că eu nu cred de loc lucrul acesta; ba chiar sunt sigură că, cauza d-tale este foarte serioasă.

— Oh, domnule, murmură dânsa, vorbești ca și cum m'ai cunoaște de multă vreme; și cu toate acestea...

— E drept că te văd acum pentru întâia oară; dar te privesc de einci momente, și cred că știu multe lucruri despre d-ta. Știu cât de multă grijă îți poartă tatăl d-tale, din ziua în care, pe când erai micuță, te-ai rănit la frunte de colțul unei mase de marmoră.

În fața acestei noi afirmațiuni, care era cât se poate de exactă, Floriana nu mai stătu la îndoială, și vorbi cu toată încrederea:

— Cred că-ți aduci aminte, domnule, că acum vre-o șase luni, toate ziarele din lume au înregistrat o știre foarte curioasă. În aceeași noapte, toate marile laboratorii din lume, în care se studia corpul bizar și feeric numit *radium*, au fost prădate. Hoții nu luaseră de cât numai și numai radium-ul, fără să se atingă de vre-un alt metal prețios,—și erau doar destule prin acele laboratoare.

Dick făcu un semn cu mâna, afirmând ast-fel că cunoștea împrejurarea.

— Modul cum fusese operate furturile, dovedea până la evidență, că hoții aveau un șef unic, care de acum înainte se afla în posesia întregii cantități

de radium, liberă pe suprafața globului.

Cantitatea aceasta era de 23 de grame 713 miligrame. Nu era tocmai mult, dar cantitatea aceasta era totuși îndestulătoare pentru ca să se facă cele mai minunate transformări.

Omul care putuse s'o centralizeze devenea regele radium-ului, tot așa de puternic ca toți ceilalți regi ai noului continent.

„Dar în ce scop s'a făcut acest furt mondial?”

„La această întrebare ar trebui să răspunzi d-ta, domnule Dick Fann.

— A!... voești să amintesci de raportul pe care îl făcusem eu, d-șoară?

— Nu numai că vreau să-l amintesc, dar vreau chiar să-l rezumez.

— Dar eu îi cunosc bine cuprinsul!

„Nu mă îndoesc; dar concluziile acestui raport fiind punctul de plecare al neliniștei mele, te voi ruga să mă lași să continui...”

— Cum vrei, d-șoară. Decât numai trebuie să-ți spun că văd de pe acum încurcătura tatălui d-tale...

— Voești să mi-o spu și mie?

— De ce nu. Declar însă că nu prea văd cum ai putea fi și d-ta amestecată în toată afacerea asta.

— În sfârșit, spune-mi, te rog, ceea ce ghicești.

Detectivul nu-și putu stăpâni un ușor gest de nemulțumire:

Ei nu ghicesc nici odată, d-șoară. A ghici înseamnă a te lăsa condus de imaginație. Dar după părerea mea, știința polițistă este o știință exactă; de aceea eu nu ghicesc, ci trag concluzii.

„Un lucru mi-a atras atenția de la început. Trustul mondial al radium-ului coincide cu oare-cari descoperiri științifice. Se publicaseră tocmai niște studii prin care se arăta influența radium-ului asupra *corindonului*, o piatră prețioasă formată din aluminiu pur cristalizat.

„Experiențele făcute dovedeau că pe când corindonul expus scânteierilor electrice se decolora foarte repede, supus însă acțiunii razelor radium-ului, se transforma foarte repede din corindon ordinar nevalorând mai mult decât 2 franci caratul, în topaze și safire care puteau să valoreze pînă la 500 de lei caratul.

„Din această coincidență o deducție logică se impune spiritului meu.

„Cine pusese la cale furtul întregii cantități de radium disponibilă pe glob, se gândise bine la primejdiile prin care trece și trebuise să socoată în acelaș timp și foloasele.

— Concluzia d-tale, sfârși Floriana, a fost că trebuia să se facă amănunțite cercetări printre cumpărătorii de corindonuri ordinare.

— Pe vremea aceea, continuă Dick Fann, eram foarte ocupat cu o afacere de cea mai mare importanță. Niște anarhiști plănuseră distrugerea unui mare arsenal dintr'un stat european. Ne pu-

tând să mă împart în două, am indicat calea care trebuia urmată.

— Dar detectivii oficiali n'au putut descoperi nimica?

Detectivul surise.

— Nu vreau să pun la indoială concluziile d-tale! exclamă repede Floriana.

— Știu bine. Tatăl d-tale a luat raportul acesta în serios; în calitatea sa de sindic al bijuteriilor a provocat un trust al tuturor corindonurilor ordinare cari se aflau în circulație. D-ta însuși, care pe atunci te aflai la Londra, ai fost însărcinată să cumperi tot corindonul aflat pe piață și să-l expediezi unor depozite din Canada.

„Tatăl d-tale a știut să deoace planurile criminalilor.

— E drept. Ei bine, d-le Dick Fann, de aici pornesc în prezent toate temerile mele.

— Da?

— După cum lesne îți poți închipui, continuă Floriana, bijuteriile au întrebuințat toate șireteliile pentru ca îndrăzneții pungași să piardă urma corindonului. După multe călătorii făcute sub diferite deghizări, corindonul a ajuns în sfârșit într'un depozit sigur. Și-acum nu știu bine ce mă face să mă tem că hoții radium-ului mă urmăresc pe toate căile, pentru ca în cele din urmă să poată descoperi prin mine locul unde se află marele depozit de corindon.

— Fără indoială că ai dreptate să te temi de lucrul acesta.

— Așa crezi?

— E evident. Oamenii aceia știu să urmărească. D-ta te vei întâlni cu tatăl d-tale, și dintr'o vorbă, dintr'un indiciu cât de slab, depozitul poate fi descoperit. D-ta vei servi de fir conducător, domnișoară.

Floriana bătă veselă din palme:

— Ce fericită sunt când te aud vorbind ast-fel!... Mă temeam ca nu cumva să mă socoți vizionară!...

— A!... Și acum ce vrei d-ta să faci?

— Vreau să trimet vorbă tatălui meu. Numai că, n'am încredere în telegraf.

— Faci bine că ești prudentă. Va trebui să te duci d-ta singură în America.

— Acesta este și gândul meu. Dar, locuind împreună cu tatăl meu n'am făcut nici un pas înainte. Pe de altă parte, în Canada n'as putea avea o locuință separată, fără să fiu luată în nume de rău...

— Atunci, vei străbate numai, continentul american. Tatăl d-tale, înștiințat printr'o telegramă va veni să te întâlnească într'un punct oare-care.

— Am eliminat toate mijloacele ce nu se pot pune în practică, și am ajuns forțat la această concluzie. Alt-fel n'ai putea să înștiințezi pe tatăl d-tale, fără să locuiești împreună cu dânsul.

— Ai dreptate, răspuse Floriana, de simplitatea acestui raționament.

(Va urma).

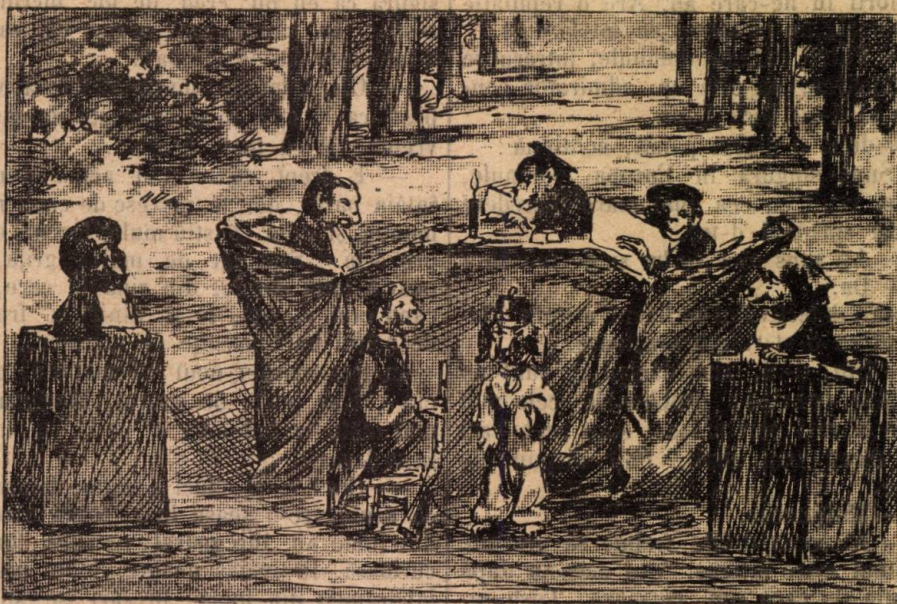
MAIMUTE COMEDIANE

Toată lumea pariziană se interesa pe vremuri de faimosul cimpanzeu *Consul* care a făcut furori. El imita cu o remarcabilă perfecțiune, atitu-

Un secretar nou

dinele ori cui și apărea pe scenă ca un gentleman *sui generis*, scoțându-și

Un tribunal complet

POVESTIRE DIN RASBOIUL ANGLO-BOER

SECRETUL

Bum! Bum! răsunau tunurile din toate părțile.

Văzduhul era plin de ghiulele, de

jobenul și salutând publicul; se îmbrăca și se desbrăca, mânca servindu-se de furculiță ca fie-care din noi, fuma și se așeza la piano, cântând cu iscusință.

Dar un impresar din Milano a făcut un pas gigantic înainte. El a dressat o întreagă trupă de quadrumani. După maimuța doctilografă (vezi ilustrația I-a) care scrie la mașină numele și pronumele pe cari i le dictezi, ca și o domnișoară oare care dactilografă, vine... tribunalul!

Un sunet de clopoțel.

Pe scena micșoară, în fotoliile respective, apar cu mine austere: președintele, asistentii, grefierul, procurorul, acuzatul și gardianul său. Și membrii acestui tribunal vorbesc, cu ajutorul unor artiști-oameni, ascunși sub fotoliurile lor...

Se dresează cu ușurință numai anumite maimuie, căci sunt quadrumane asemănătoare ca formă, dar ca fond atât de la fel, cum e de pildă un european cu un hotentot. Între dresagiul maimuțelor și cel al câinilor nu e de cât o foarte neînsemnată diferență de mod.

După cum am fi îndreptățiți să credem, peste câțiva ani, găsindu-se și pe la noi vre un impresariu di-baci care să ia inițiativa, vom putea admira jocul unei trupe de antropoizi-artiști și vom petrece nespuse de mult de giumbușlucurile pe cari, incontestabil, le vor face.

gloante și de fum: în toate părțile răniții arătau cerului, prin strigăte, durerea lor.

Ambulanțele «Crucei roșii» adunau răniți de pe câmpul de război. Ele se coborau prin văi, se ridicau pe coline, ca să dea ajutoare aceluia cari în curând aveau să se ducă ca să mărească numărul din cer

al acelor viteji cari luptaseră pentru patria lor.

În mijlocul acestor lucruri tunurile englezilor și ale boerilor umpleau din când în când aerul de un zgomot majestuos.

Boerii aveau o pozițiune de apărare minunată; așezați pe niște munți înalți, în dósul unor arbori seculari, așa încât nu li se vedea decât capul, puteau ochi de minune; mai cu seamă, fiind niște buni pușcași, ținta lor nu da greș.

Erau numai o mână de oameni care trebuia să fie piept unei armate întregi englezești; dar totdeauna dragostea de țară și voința de a face bine ține piept la toate,—și boerii erau stăpâniți și convinși de lucrurile acestea.

Se înserase; s'ar fi zis că liniștea se așternuse peste amândouă taberele dușmane, dacă ea nu era întreruptă din când în când de tunurile neastâmpăraților englezi.

În acest moment soldații boeri cari erau sus pe munte, se strânseseră cu toții lângă un foc din apropierea corturilor; focul ardea încet, aruncând spre cer limbi roșietice. Din când în când focul era alimentat de soldați cu surzele și butuci adunați din pădure.

Căpitanul îi chemase aci pe toți pentru că avea să le spună ceva.

Deodată însă, un soldat începu să răză.

— De ce răzi?—îl întrebă ceilalți.

— Cum să nu răz, zise cel întrebât și care se numea Curtello, când am văzut ceva care e cu adevărat hazliu? Ha! ha! ha!..

A înebunit, săracu, ziseră ceilalți.

— Ba nu, camarazilor, și dacă nu mă credeți, să vă povestesc de ce răz.

— Da, da, ziseră toți într'un glas, să auzim povestea.

Ei, atunci ascultați:

— Eram de gardă, știți, pe colina ceea, la o leghe depărtare de fluviul Tugela; mă plimbam cu pași cadențați și din când în când mă opream, ascultam și mă uitam să văz dacă vine vre-unul să'mi cate ceartă. Atâta îmi trebuia. Cum spui, tot mai voiam să'mi fac o țigară, ca să mai uit de necazuri, când observai un englez care venea încet pe la spatele meu; el credea că nu l'am văzut și scosese un revolver; deodată întorc capul și strig:—«Stăi! Cine e?» Nici n'apuca să ridice pușca la ochi, că o și luă la goană; atunci trasei ca din întâmplare și văzu cum îi zbura pălăria de pe cap. Din curiozitate m'am luat după el. După câțva timp englezul căzu la pământ, iar când mă apropiai de el, imi spuse să'l iert, căci numai de frică nu mai avusese curajul să'și continue fuga. Eu, răzând de el, i-am spus că'l iert, adăugând că altădată să nu mai încerce același lucru. Pălăria i-am luat-o ca amintire.

«Și iată de ce, când mi-am adus aminte, am început să răz. Nu'i așa că'i de răscă un englez, venit să mă omoare, nu-

mai când mă vede cu pușca la ochi o ia la fugă?

— De sigur, răspunseră ceilalți, trebuie să răzi și la urma urmei toți știm că tu ești un soldat curajos.

«Sst! ia tăceți! Vine căpitanul.

Ca prin minune se făcu o tăcere mor-mântală și căpitanul își făcu apariția.

— Ura, trăiască comandantul nostru! strigară soldații.

— Să trăiți și voi, băcți; dar ia vedeți, nu e cineva pe aici care să ne asculte?

Un soldat plecă și după ce se întoarse spuse că nu e nimeni.

— Atunci bine, căci am să vă spun sau mai bine, trebuie să vă destăinuesc ceva.

«Măine, trebuie să știți că ne luptăm cu înverșunare și comandantul suprem Krueger a spus să ne luptăm ca lei, căci trebuie să isprăvim odată...

Deodată: bum! o ghiulea se anunță; toți se așternură la pământ, în vreme ce ghiuleaua trecu înainte.

— Ei, vedeți, băcți, iată asta e un semu care înărește și mai mult spusele mele; măine am să vă mai dau câteva deslușiri asupra modului de luptă. Nu uitați că ne vin ajutoare. Și acum să rămâneți sănătoși.

— Ura! strigară toți în cor.

Apoi, după ce sentințele fură așezate la post, nu se mai auzea decât un lung sforăit.

Totul era pregătit; la primul atac al englezilor trebuia și ei să înceapă. Dar un moment numai, să spunem ceva și despre englezi.

Englezii erau foarte desnădăjduiți; suferiseră pînă acum o mulțime de înfrângerii, încât nu mai aveau speranță de victorie; se bizuiau pe armata lor cea mare. Trupele erau în dezordine; în astfel de condițiuni se găsea armata engleză în ziua în care trebuia să dea o luptă importantă cu boerii.

Boerii așteptau atacul în liniște, ca oamenii siguri de izbândă, când năvăliră pe nesimțite ghiulele englezești; atunci și buri, cari aveau tunurile așezate prin scobiturile munților începură să tragă; trăgeau în carne vie, la care le serveau mai ales puștile. Englezii nu reușeau de cât să desprinză bucăți mari de pământ din munți sau să rețeze cu desăvârșire unii copaci bătrâni. Era o priveliște demnă de un astfel de război! Mai la fiecare descărcătură de puști ale burilor cădeau soldați engleji, cari începuseră să se retragă. Dar ce retragere! Era mai mult fugă. Bucuria burilor acum era mare; ei râdeau pe sub mustați. În sfârșit pe la amurg englezii parlamentară și cerură întreruperea luptei. Căpitanul burilor primi.

Toți se retrăseră. Buri știau că englezii cereau aceasta numai ca să aibă timpul să mai făurească vre-un plan și, ne lăsându-se să fie înșelați de ei, în-

cepură să se pregătească de luptă. Oamenii aceștia erau așa de deprinși cu lupta, încât li se părea ceva nenatural de a nu avea arma în mână.

Să ne întoarcem acum la englezi. După ce încetaseră lupta, ofițerii statului-major se retrăseră în cort ca să dea naștere unui plan care trebuia să fie scaparea tuturor.

Planul odată făcut, trebuia să fie citit în fața întregii armate. Astfel, după ce toată armata fu strânsă, generalul Buller dădu citire planului de război, care suna astfel:

«O parte din armată va trebui să se ascundă prin tufișuri sau chiar prin apropierea burilor; o altă parte va trebui să stea ca să înfrunte atacul dușmanilor și, în fine, restul va sta ca rezervă. Și în timpul când se vor lupta zăbrăvan, cei ascunși vor căuta să se ducă să ocupe locul dușmanului și să'l ia pe la spate; în momentul acesta rezervă, venind în ajutorul părții a doua a armatei, va închide pe dușman între două focuri și atunci el, ne mai având ce face, se va preda. Trăiască Anglia!

— Ura, trăiască!—strigară în cor.

— Acuma tu, âla micu de acolo din stînga, vino 'ncoară,—zise Buller. Noi nu cunoaștem tocmai bine locul lor de retragere și de aceea vrem să te trimitem pe tine în recunoaștere. Vrei tu aceasta? Gândește-te, e pentru patrie! Va trebui să juri că nu vei spune nimic!

— Vreau și jur, să trăiți, d-le general, zise soldatul-mândru.

Apoi, după ce îl puse să jure, soldatul plecă; ajunsese aproape de tabăra burilor! Pe tot drumul parcurs i se părea că din fie-ce colț se ivește câte o pălărie cu un cap de boer.

Acum numai câți-va pași îl mai des-părteau de dușman. Tocmai se uita cu atenție în sus, în jos, la dreapta, la stînga când, spre nenorocul lui, fu auzit, prins, legat și în curând adus în fața căpitanului. Căpitanul îi promise viața dacă va spune tot ce știe despre desfășurarea luptei viitoare. Soldatul se gândi că jurase și că ar trăda patria dacă ar spune; apoi zise:

— Nu știu nimic.

— Nimic? Ei, știi tu băete, lasă, zise căpitanul, dar nu vrei să spui, nu e așa?

Soldatul stătu puțin pe gânduri și apoi, îndreptându-și privirea spre căpitan, zise tare:

— Nu voi spune nimic.

— Tot nimic? Știi că e frumos din partea unui soldat englez? Vei spune însă acum.

Ei băcți, ia aduceți mașina cea minunată. Mai repede.

Puțin după aceea căpitanul avea în mână un aparat înfricoșat de scos unghii.

Soldatul cum îl văzu pâlî, căci ghicise că voia să-l chinuiască.

Apropiind aparatul de unghiile soldatului căpitanul spuse:

— Spui să încep.

Soldatul făcând o sforțare asupra lui însuși zise :

— Nu.

— Foarte bine, camarade, zis căpitanul și sgâlțâi puțin o unghie.

— Stai, voi spune, zise soldatul îngrozit.

— Să vedem ce ai să spui.

Dar soldatul nu vru să spuie nimic.

Atunci căpitanul dând mașina soldaților zise :

— Băceți, să fiți fără milă cu acest om.

Când soldații boeri se apropiară să înceapă operația, nenorocitul nebun de groază fugi lângă căpitan zicându-i că va spune tot.

În cortul căpitanului, soldatul englez divulgă întreg planul de război al englezilor, care trebuia să rămâne secret.

Un minut după aceea era liber. Când scobora munții avea intenția să dezerteze. Ca printr-o fantasmagorie apărură înaintea lui toți superiori care reprezentau Anglia, patria lui, și care îi spuneau :

— Ești un trădător ! Așa respecti tu jurământul ? Nu te teme, ai să-ți primеști pedeapsa.

Soldatul dădu cu mâna prin aer ca să alunge această vedenie și izbucnind în plâns zise :

— Eui trădător ? Dar dacă ar ști ce chinuri era să sufer ? De ce nu m'au împușcat ? Era o moarte de viteaz !... Ah ! da, patria ! Trebuia să nu spui nimic ! Trebuia să tac ! Era mai bine ! Dar tot, fiind-că mă vor desonora, mă voi omorî singur ! Da ! Așa am să fac, așa trebuie !...

Și zicând acestea, nenorocitul scoase revolverul și-și spulberă creierii, în apropierea lagărului englez.

La auzul detunăturii, englezii se speriară, crezând că e vr'un nou atac al boerilor.

Dar puțin mai în urmă, totul reintră în liniște.

Ca urmare fu că a doua zi englezii suferiră cea mai rușinoasă înfrângere, în cât generalul Buller, văzând lipsa alimentelor și a soldaților, și poziția neprielnică a locului de bătăe, fu nevoit să-și treacă trupele dincolo de fluviul Tugela...

P. G. Georgescu.

CURIOZITĂȚI NATURALE

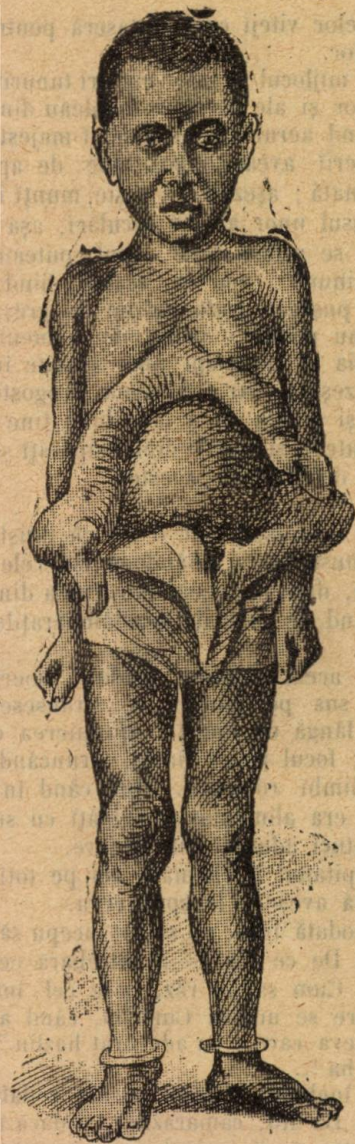
Tânărul cel mai înalt

Oamenii înalți peste 2 metri și 17 cm., se găsesc azi și în America și în Rusia și pe aiurea, dar acest tânăr italian, născut în 1888 în Monaco di Baviera, care îl ajunge pe toți ceilalți oameni înalți, avea nu-

mai șaseșpezece ani când a fost fotografiat (ilustrația aceasta e o reproducere după fotografia sa de acum 8 ani) și de sigur până acum a mai crescut și poate va crește încă.

El se numește Giuseppe Schippers. După cum se vede, un om de talie obișnuită abia ar ajunge să-i atingă ligarea din gură.

Monstru hindus

Tânărul băiat hindus poartă din naștere, în jurul abdomenului, brațele și picioarele unui alt copil -- frate gemen -- careia nu i s'au dezvoltat de cât aceste membre.

PE VIAȚĂ ȘI PE MOARTE!

ISPRAVILE UNOR EROI

— Roman de aventuri războinice de L. BOUSSENARD —

— U r m a r e —

„Ce-am eu cu austriacii, pentru ca să mă reped ast-fel asupra lor, și să-i omor ca pe niște vrăbii ?

„Ce-mi pasă mie de libertatea unor oameni, cari știu să strige numai : „Vive la France !” și încolo stau cu mâinile încrucișate.

„Mi-ași petrece timpul mult mai bine acasă la mine, cultivând ogoarele.

— Dar pentru tine, gloria războiului n'are nici un farmec ?

— Toată gloria voastră, nu valorează pentru mine, nici o jumătate de sac de grâu.

Și tot vorbind ast-fel, cei trei tovarăși trecură de Corbetta, alergând voioși spre Milan.

Pretutindeni drumul era plin de urmele înfrângerii austriace.

Dar, nepăsători în fața tuturor ororilor pe cari le întâlneau în cale, ne având vreme să se mai emoționeze de groză-

viile războiului, cei trei zuavi își urmau calea, aclamați cu căldură de către țărani cu cari se întâlneau în cale.

Nimic nu însetoșează mai mult decât gloria și numai Dumnezeu știe, cât de mare era setea celor trei zuavi, cari sufereau acum de lipsa lichidelor într-o dublă măsură, și ca zuavi, și ca învingători.

— Să nu facem nici o prostie, zise Franc, care după propriile sale gânduri, ghicea lesne gândurile tovarășilor. E vorba să regăsim copilul regimentului, și prin urmare avem nevoie de toate facultățile noastre, atât intelectuale cât și fizice.

„Și apoi, ce ar spune lumea, când ar vedea niște liberatori, elatinându-se pe picioare, ca ori și care bețiv ordinar?”

Cu toate aceste frumoase recomandări, Raymond și Tringlot se simțiră nespuse de veseli când ajunseră în frumoasa capitală a Lombardiei.

Din ajun tot orașul era în picioare. Locuitorii, nebuni de bucurie, priveau trecerea dezordonată a armatei austriace învinse.

Aceasta însemna sfârșitul îndelungatelor lor suferințe; în sfârșit, soarele libertății începea să li cărească la orizont.

Armata aceasta, așa de ordonată cu o zi mai înainte, așa de puternică și de încrezătoare în sine, pierduse acum ori-ce noțiune de disciplină și de ordine.

În zadar se mai încercau câte-va escadroane, cari rămăseseră încă întregi, și nu erau cuprinse de frigurile fugei, să oprească valurile dezordonate ale armatei învinse.

Era zadarnică încercarea, pentru că armata austriacă devenise acum ca o turmă fără conducător.

Trebue să recunoaștem deci că această armată se afla acum într-o situație foarte periculoasă: la doi pași de învingători, și în mijlocul unui oraș ostil, în care trei-zeci de mii de luptători, la cele dintâi raze ale amorului libertății, începuseră să se miște și să ia armele.

Se poate deci lesne judeca ce mare emoție provocă în aceste împrejurări, sosirea celor trei zuavi.

Din toate părțile se auziau strigătele: — Francezii!... Vin francezii!...

Maî erau încă vre-o patru mii de austriaci, cari se îngrămădeau la capătul orașului, vrând să treacă mai repede.

Poporul prinsese curaj. Năvăliră cu toții în citadelă; tunurile fură capturate și munițiile distruse. Câți-va începură să tragă asupra fugarilor.

Cuvintele nu mai sunt îndestulătoare pentru a descrie entuziasmul milanezilor și groaza nebună a austriacilor.

— Viva!... se auzia în toate părțile. Viva la Francia!... Viva la libertate!

În curând cei trei zuavi fură înconjuți, așa că nu mai puteau înainta.

În zadar striga Franc cât îl lua gura:

— Dove e il palazzo Amalfi?

A!... era vorba despre acel palat în

care locuiau dușmanii independenței italiene.

Fără îndoială, italienii îi vor conduce acolo, și ei n'aveau de cât să facă un semn, pentru că acest palat blestemat să fie darămat, ca să nu mai rămăie piatră de piatră.

Dar în curând cei trei zuavi se perdură în mijlocul italienilor entuziaști.

Vocea lui Franc, domină un moment imensul sgomot:

— Ei bine, Tringlot, vezi ce înseamnă gloria?

„S'ar zice că suntem niște adevărați eroi!...”

„Nu e așa, Raymond? Ajunseră astfel într-o piață în care se îngrămădeau vre-o câte-va sute de austriaci. Învinșii auziră strigătele entuziaste ale italienilor, cari vesteau sosirea învingătorilor.

Franc își puse baioneta la armă, și înaintă vociferând:

— Predați-vă!...

Austriacii, cu desăvârșire demoralizați, depuseră armele.

Poporul îi conduse la citadelă.

Cei trei zuavi, înconjurați mereu de mulțimea entuziastă, se opriră apoi în fața unei clădiri pompoase, care avea înfățișarea unei adevărate citadele.

— Il palazzo Amalfi! strigară zecii de voci.

Italianii bătură cu violență în poarta masivă de fer.

— Mi se pare că am ajuns! zise Franc. Și intrară toți trei.

Poarta masivă se închise în urma lor, cu un sgomot lugubru. Se văzură acum în mijlocul unui vestibul imens, în mijlocul căruia li cărea un lampadar de aur.

În vestibulul acesta erau împrăștiate tot felul de obiecte de preț, într-o neorânduială, care te impresiona fără de voie.

Un individ ras, îmbrăcat în negru, le eși înainte, și se înclină respectuos în fața lor.

— Parla il franceze? întrebă Franc, fără înconjur.

— Da, domnule, răspunse străinul în franțuzește.

— Perfect. D-ta ești stăpânul.

— Nu. Eu sunt intendentul excelenței sale.

— Al cărei excelențe?

— Excelența sa contele din San-Germano.

— Am voi să-i vorbim.

— Lipsește din palat. Dar eu îl înlocuiesc; așa în cât imi puteți spune mie ce aveți să-i spuneți.

În timpul acesta, Raymond și Tringlot, pentru ca să nu pară niște proști, examină încăperea, făcând diferite reflecții asupra frumuseții obiectelor.

— Aș dori un apartament pentru colonelul meu, zise Franc, după un moment de cugetare. Ceva îngrijit, înțelegi, ca pentru un colonel de zuavi!...

„Imi mai trebue apoi câte-va camere pentru statul-major al regimentului, și

în sfârșit, grajduri pentru vre-o cincisprezece cai.

— E lucru ușor, și vă asigur că veți fi pe deplin satisfăcuți, răspunse intendentul.

— Putem vizita apartamentele?

— De sigur.

„Dar cred că mai întâi, veți voi să mâncați și să beți ceva. După drumul pe care l-ați făcut cred că aveți nevoie de așa ceva...”

Fără să mai aștepte răspunsul zuavilor, duse un fluer la gură, și modulă un șuerat bizar.

Două servitori, îmbrăcați în negru ca și dânsul, apărură îndată și așteptară ordine.

— Conduceți pe acești bravi soldați în sala de mâncare, și veghiați să nu le lipsească nimica.

Peste un moment cei două zuavi se văzură în fața unei mese încărcate cu mâncările cele mai fine.

Era un adevărat ospăț de archiduce. Zuavii își lăsară armele într'un colț și se apropiară de masă.

— Se pare că eram așteptați, zise Raymond, punând mâna pe o sticlă.

Și începură să mănânce și să bea cu poftă.

În curând Raymond și Tringlot începură să se întreacă la băutură.

— Pariez că mai beau încă două sticle ca asta!

Eu zic că nu ești în stare să le bei! Ba le beau!...

Dar caporalul îi opri cu un gest:

— Nici o picătură mai mult!... Știți consemnul nostru!...

Apoi întorcându-se:

— Hei, domnule intendent avem nevoie de d-ta!

— La ordin.

— Veți bine voi acum să ne arăți apartamentele... Știi ce te-am rugat: ca pentru Maestatea sa împăratul!...

Fără conduși în niște săli mari, înalte, pline de tablouri frumoase, în care respirai însă un aer apăsător.

— Cum, nu e nici un covor pe jos? întrebă Franc mirat.

— Noi nu cunoaștem întrebuițarea covorelor.

— Dar va trebui să puneți aici câteva!

— Cu neputință signore!

— Atunci vom căuta noi. Tringlot îi dău această însărcinare.

— Cum ai spus, domnule caporal?

— Hai trezește-te... Trebuie să pui aici niște covoare noi, pentru colonelul nostru.

„Tu, Raymond să te ocupi cu celelalte amănunte.

„D-ta, domnule intendent, dacă ești bun, condu-mă la grajd.

Și în timp ce Franc se îndepărta împreună cu intendentul, Tringlot murmură:

— Ce mai idee și cu covoarele noastre! Dar de vreme ce așa este ordinul, trebue să-l execut!...

«Nu știu bine de unde voi lua covoarele, dar trebuie să le găsească...»

După ce pronunță cu voce destul de ridicată aceste cuvinte destul de enigmatice, se întoarce spre unul dintre servitori, și-i zisa:

— Hei, amice, te rog să-mi aduci îndată o pereche de cizme!

— Dar, signore...

— Niște cizme cu botfori mari, și bine lustruite.

— Mă numesc Tringlot din compania II, și sunt liberator al Italiei. Cum ai cutezanța să mi te împotrivesți?... Nu ți-e teamă că te voi considera ca pe un simplu austriac și-ți voi implanta baioneta în burtă?

«Haide, marș!..»

Pronunță aceste cuvinte cu o voce așa de puternică și de imperioasă, în călătorul înspăimântat, dispăru.

Tringlot, făcea un zgomot enorm, zdrobi câte-va vase și le aruncă la pământ.

Servitorul se întoarce repede de tot aducând perechea de cizme.

— Așa da! exclamă Tringlot. Îmi pare bine că mă înțelegi!..

După aceea luă cizmele și se îndreptă cu ele spre vestibulul pe unde intrase.

În mijlocul vestibulului se afla o statuie frumoasă.

Tringlot găsi de cuviință să atârne cizmele de această statuie.

Cum însă se întâmplă ca statuia să fie tocmai aceea a Papei, servitorul se supără rău de tot, considerând aceasta ca cea mai gravă insultă, și voi să dea cizmele jos.

Zuavul se încapățână și deveni amenințător.

— Ah! câine necredincios! exclamă servitorul, insulta aceasta cere răzbunare!

În urma acestor cuvinte, încăierarea era gata.

Italianul scoase un stilet, și se repezi la zuav.

CAP. VI

Conduc de majordom, Franc se îndreptase spre grajd. După ce străbătuse mai multe săli lungi care păreau că nu se mai sfârșesc, ajunse în sfârșit într-o curte vastă.

Acolo erau bucătăriile, niște hambare cu destinație necunoscută, și grajdurile.

Erau acolo încăperi să poată găzdui un oraș întreg; dar, lucru bizar, în tot cuprinsul acelor clădiri, nu se auzea nici cel mai mic zgomot.

Din nou caporalul se simți îngrijorat, și începu să aibă bănueli.

Lucrurile pe care le vedea acolo nu i se păreau de loc naturale și-i aduse aminte de blestemele pe care le auzise în gura poporului contra palatului Amalfi.

Se gândi la Betina, fermecătoarea necunoscută, care-l scăpase de moarte, și a cărei imagine scumpă nu-l părăsea nici odată. Se gândi la numele acesta,

[TIPURI] DIN BORNEO

Insula malacază, Borneo, e una dintre cele mai mari de pe suprafața oceanelor și mărilor pământului; are o populație de aproape două milioane indivizi. Locuitorii ei sunt tipuri interesante de obicei. Dăm aci portretele a două tinere femei malacaze, „artistice împodobite“.

care trebuia să i se deschidă largi porțile palatului, și pe care nu găsisese încă de cuviință să-l pronunțe.

— Voi avea și mai târziu destul timp să pronunț numele acesta sfânt... Pentru moment să mă fac că nu știu nimica, și să fim cu ochii în patru la tot ce se întâmplă.

Domnul intendent, cu tot dejunul regese pe care mi l-a oferit, îmi face impresia unui adevărat bandit.

„Fără îndoială că dejunul acela nu era pregătit pentru noi, dar ne-aș îndopa, și s-aș silit să ne îmbete, pentru ca să ne poată expedia mai repede.

„Și eu m'am lăsat să cad în această cursă! Am manevrat ca un simplu pompier!...

Majordomul îl smulse din aceste gânduri:

— Iată grajdurile, domnule.

După ce caporalul privi cu atenție, majordomul întreabă:

— Sper că domnul este satisfăcut?

— Sunt încântat, răspunde Franc.

Apoi adăugă, pentru ca să mai spun ceva:

— Mai aveți și alte grajduri?

— Nu, domnule.

Făcând câți-va pași mai înainte, i se păru că aude un șgomot de lanțuri.

— Omul acesta îmi ascunde ceva, își zise dânsul. Voese să știu ce se petrece aici.

Făcu câți-va pași înainte spre o ușă pe care o zări în zid, și-și putu da seama îndată că intendentul mințise.

Mai era alături și un alt grajd. Acolo mâncau cu lăcomie șease cai magnifici,

dar zdrobiți de oboseala unui drum lung.

De-o dată, caporalul, care aruncase o privire ironică majordomului, nu-și putu opri o violentă tresărire.

Puțin mai departe zărise doi măgari, cari mâncau cu lăcomie dintr-o ladă cu ovăs.

Franc, cu toate că se silea să se stăpânească, murmură cu voce tare!

— Zidora!.. Barda!.. Se întoarce repede spre intendent, care se făcuse alb ca varul.

O lume nebună de gânduri năvăli în creierul zuavului.

Își aduse aminte de atacul cantinierei, de apărarea eroică a acesteia, de lupta la care el însuși luase parte.

Prins cu minciuna, majordomul voi să se retragă. Încercă să închidă ușa pe din afară, pentru ca ast-fel zuavul să rămăie prizonier în grajd.

Dar, repede ca fulgerul, Franc se repezi, și cu o mișcare violentă îl trânti la pământ.

Apoi îi puse un picior pe piept, și-l întreabă:

— Unde este copilul?... Acela pe care l-am scăpat din flacăra la San-Pietro?

Omul nu răspunde nimic.

Caporalul continuă, cu vocea sa stăpănită, dar teribilă:

„Copilul care zăcea lângă un bărbat și o femeie asasinați.

„Acela pe care regimentul l-a adoptat, și care a fost răpit astă-noapte din mijlocul câmpului de bătăc?..

„Răspunde-mi repede, sau te strâng de gât.

Intendentul se zbătea furios, și du-

cându-și mâna la gât, îl făcu să înțeleagă că nu putea vorbi.

— Ai dreptate, zise Franc; te strângeam cam tare.

Și-i dădu drumul puțin. Omul aspiră aerul cu putere; apoi scoase un strigăt puternic care vibră până în cele mai îndepărtate colțuri ale curții.

Cât ai clipi din ochi, căți-va oameni apărură. Franc rămase uimit, neștiind de unde eșiseră așa de repede.

Oamenii aceștia erau toți înarmați, așa în cât Franc se văzu în fața a douăzeci de dușmani de temut.

Aceasta însemna o moarte fără zgomot și dispariția cadavrului său.

Văzându-se în această situație, caporalul dădu drumul majordomului, care se ridică îndată și scoase un pumnal.

Franc n'avea altă armă de cât baioneta sa, dar nu mai avea acum timpul necesar pentru a putea face uz de ea.

Găsi însă la îndemână o furcă de fer, și apucând-o cu repeziciune, strigă, aproape nepăsător.

— În gardă, contra infanteriei!

Bandiții fură emoționați de această atitudine hotărâtă; și le aduse un moment de îndoială.

— Haide, nemernicilor! tună Franc; nu v-a e rușine să năvăliți atâția contra unuia singur?

— Înainte! Moarte! moarte îndrăznețului! strigă majordomul.

Bandiții se reped, dar Franc, cu o mișcare precisă, aplică o lovitură teribilă celui dintâi bandit care se apropie.

Mizerabilul își duce mâinile la piept, și fuge gemând.

Un altul fu lovit în gâtlee, și nevoit la răndu-și, să părăsească lupta.

Acest atac teribil îngheță curajul bandiților. Făcură câți-va pași îndărăt, și se îngâmădiră lângă ușa, pe care majordomul se grăbi s'o închidă cu cheia pe din afară.

Franc era prizonier.

— Iarăși m'au închis, murmură dânsul; e o manie la oamenii aceștia.

Apoi, apropiindu-se de ușă, și sigur că bandiții nu se îndepărtaseră încă, strigă:

— Hei, domnule majordom, ascultă-mă bine...

«Sunt cincizeci de mii de persoane cari mă știu aici și răspund de mine. Dacă se va întâmpla vre-o nenorocire vre-unuia dintre camarazii mei, nu mai rămâne nici o piatră în picioare din tot palatul acesta.

Suntem dați în paza poporului din Milan.

După ce trimise acest «ultimatum» bandiților, Franc se puse să-și examineze noua-i locuință.

— În ori ce caz, zise dânsul, închisoarea aceasta pare un mic paradis, comparată cu cea din subterană.

Și în timp ce dânsul continua cu inspecția grajdului, în vestibulul clădirii

lucrurile se încurcau din ce în ce mai rău.

Tringlot stîrnise fără să vrea furia italienilor, aducând acea nevinovată insultă a unei perechi de cizme atârnată de statuia Papei.

Italianul, furios, scoase un stilet și se repezise la zuav.

Dar Tringlot, sub înfățișarea sa de stângăcie, era un soldat agil.

Făcu repede un pas îndărăt, și aplică italianului o lovitură de picior așa de teribilă, în cât nenorocitul se rostogoli la pământ.

După aceea ridică stiletul care căzuse din mâna italianului, și examinându-l cu atenție, zise:

— Imi va servi la curățatul pipei.

Dar omul se ridicase și urla acum ca un apucat de diavol.

Căți-va oameni alergară îndată, și Tringlot se văzu atacat de o ceată puternică.

Ne având ce face altă ceva, le întoarse spatele, și începu să fugă prin sălile pustii.

Calăuzit de urletele lui Raymond, ajunsese în sala de mâncare.

Ce spectacol!... Masa era răsturnată, și toate sticlările cele scumpe sfărâmate. Raymond, plin de sânge, se lupta cu trei coloși.

— Ce dracu mai e și aici? strigă Tringlot.

— Vor să mă omoare, răspunse Raymond.

— Afurisită casă! La prima vedere ai crede că e pustie, și când colo uite ce de lume!

Tot căutând cu ochii o soluție pentru a scăpa din încurcătura în care se afla, Tringlot zări într'un colț carabinele pe cari le lăsaseră acolo înainte de masă.

Apucă repede una, și trase la întâmplare, în plină grămadă.

Glonte detună ca o ghiulea de tun, și zidurile tremurară. Când se risipi puțin fumul Tringlot văzu un om rostogolit la pământ.

Bandiții se opriră, înspăimântați.

Tringlot apucă celelalte două carabine, și dădu una lui Raymond.

Acesta, când se văzu cu arma în mână, simți cum i se înzecesc puterile.

Tringlot trase din nou, și mai căzu unul dintre bandiți.

După aceea, strigă cât îl lua gura:

— Afară de aici pungășilor!

Cu toate că erau destul de numeroși, bandiții văzură că viața le este în primejdie, și nu mai așteptară să li se repete ordinul de două ori.

Tringlot, care în fundul sufletului său era cuprins de o spaimă nebună, se întoarse spre Raymond:

— Nu suntem de loc bine în casa aceasta!... Trebuie să spălăm puțină cât mai repede!...

— Dar caporalul?

— Să-l căutăm.

Porniră amândoi în fuga printr'un

dedal de coridoare lungi în cari domnea o liniște de moarte.

De-o dată, Tringlot care mergea în frunte, scoase un strigăt teribil. O trapă se deschisese sub picioarele lor, și amândoi fură prăbușiți în negurile unui abis...

Rămăs închis în grajd, Franc nu luă lucrurile tocmai în serios.

— E o simplă sală de poliție, murmură dânsul, care nu va rezista unui om ca mine.

„Să examinăm puțin localul.

După ce pipăi bine zidurile de jur împrejur, se convinse că nu există de cât un singur loc de eșire: ușa pe care intrase.

Și ușa aceasta era solidă de tot. Ar fi trebuit o ghiulea de tun ca s'o dea la o parte.

„Dar dacă aș încerca să fac o tăietură în jurul broaștei? își zise dânsul de-o dată.

Își scoase baioneta și se puse pe lucru. Dar lemnul era tare, și Franc nerăbdător; rezultatul fu că se rupse vârful baionetei.

Prin urmare, în direcția aceasta nu mai era nimic de făcut.

„Ah!... dacă blestematele acestea de ferestre n'ar fi prea înalte!...

„Sunt la șase metri depărtare de sol...

Pentru a nu spune că n'a încercat totul, Franc se urcă pe una dintre iesle.

Dar de aco'o până la ferestre, mai era o distanță de trei metri, și zidul era neted ca în palmă.

Numai șopârla africană s'ar putea urca pe asemenea ziduri, cu ventuzele sale puternice.

Așa dar, nici ferestrele nu-i puteau servi la evadare.

Și timpul trecea, și Franc se gândea cu neliniște la misiunea sa, care rămânea neîndeplinită, și la soarta pe care puteau s'o aibă în palatul blestemat, Tringlot și Raymond.

Timpul trecea; acum era aproape pe inserate, și Franc începuse să simtă foamea și setea.

Animalele, inflamanzite, nechezău nerăbdătoare.

Franc își zise că vitele n'aveau nici o vină, și putea să le dea demâncare.

Erau acolo niște lăzi cu ovăz, și caporalul se puse pe lucru.

După un moment de reflexie, Franc, care avea toate ideile, își zise că de și ovăzul nu era o hrană de lux, putea fi ronțait la nevoie.

Și începu să mestece câte-va grăunțe.

Ovăzul n'avea nici un gust, dar de cât stomacul gol, tot era mai bun.

„Și apoi, la război, ca la război!...

După ce își umplu stomacul, începu să sufere de sete. Dar tot căutând mereu prin toate colțurile, zări în sfârșit un robinet de aramă.

Deschise robinetul, și apa începu să curgă!..

Bău bine și după aceea adăpă și vitele.

Când termină și această operație, înnoptase bine. Mai avu doar timpul să-și prepare un mic culcuș, și se întinse să se odihnească, cu furca lângă el.

— Trebuie să fiu cu ochii deschiși numai pentru ca nu cum-va să adorm, căci mi s'ar putea întâmpla vre-o nenorocire.

Dar, cu toată această hotărâre înțelepțească, oboseala fu mai puternică, și în curând adormi-l.

Somnul acesta dură câte-va ore, și ar fi durat încă, fără îndoială, multă vreme, dacă un sgomot nu l'ar fi deșteptat pe jumătate.

Din instinct duse mâna spre furcă, care înlocuia acum carabina.

Auzea un sgomot de pași, și în curând o lumină roșiatică îi supăra ochii.

Dintr-o dată fu în picioare, gata să-și vândă viața cât va putea mai scump.

Dar, un strigăt de bucurie ajunsese până la urechile sale, și o voce care făcu să-i tresară inima, murmură :

— Ah!... domnule Franc, d-ta, d-ta ești!...

O femeie tânără se apropiase, cu o lanternă în mână.

Zuavul, uimit, dar fericit, lăsă furca din mână, întinse brațele, și murmură :

— Signorina Betina!...

„Oh!... sol scump al bucuriei și al libertății, nu mai speram să te revăd vre-o dată!...”

CAP. VII

Tânără italiancă întinse mâna zuavului, care o duse la buze cu o ardoare pasionată.

Apoi, așa de emoționat în cât vocea îi era tremurătoare, exclamă :

— D-ta, care aparî numai în împrejurări tragice, în momente de mare pericol...

— Pericole pe cari d-ta le bravezi cu un curaj nebun.

— D-ta, a cărei imagină scumpă nu m'a mai părăsit nici o dată din momentul în care mi-ai salvat viața!...

— Prietene, dă-mi voe să te opresc.

„Fie-care moment, fie-care secundă pe care o lăsăm să treacă, aduce o nouă primejdie asupra capului d-tale. Trebuie să fugi.

Vino repede, sau dacă nu, va fi prea târziu.

— Dar, signorina, poate că evadarea mea te va compromite.

— Trebuie să găsim ceva care să mascheze fuga, ceva care să-i facă să creadă că ai fugit numai prin propriile d-tale mijloace.

„Caută ceva...”

[Franc se gândi un moment.

Singurul loc pe unde ar fi putut trece, erau ferestrele cele înalte de trei metri.

Așa dar, pe acolo trebuia să simuleze fuga. Deslegă repede căpestrele de la

căți-va cai, și făcu din ele o frînghie solidă; apoi legă furca la capătul acestei frânghii și o aruncă spre una din ferestre.

Lovitura reuși dintr-o dată : furca trecu de cealaltă parte a zidului.

— Iată signorina!... exclamă Franc vesel; la urma urmei aș putea trece și pe-acolo.

— Da, ai trece pentru ea, odată ajuns în curte, să fii măcelărit fără milă. Casa aceasta blestemată, este plină de asasini!

„Vino... vino cât mai e vreme!...”

Toată operația cu frînghiile nu durase de cât trei minute.

Copila avea la dânsa două pistoale și un pumnal, pe cari le întinse lui Franc :

— Poate că vom avea nevoie să ne apărăm! murmură dânsa.

„Acum vino...”

— Un cuvânt, un singur cuvânt, signorina.

— Vorbește!

— Unde este copilul?

— Cum!... D-ta îmi pui această întrebare? Nu mai este oare cu-d-tră, în regimentul zuavilor?

— A fost răpit prin surpriză, noaptea trecută.

— Ah! D-zeule!... sărmanul copilaș. E pierdut, îl vor ucide!...

— Dar dânsul mi-a spus că copilul e cu d-ta... Pentru a-l revedea am venit aici; voiam să-l iau la regiment, căci e copilul regimentului.

— Te-au înșelat ca niște mișei.

„Cine e mizerabilul acela?”

— Un prizonier. Un om tânăr încă, brun, puternic, cu accentul italian. Era printre aceia cari au atârnat trăsura cantinierii și au răpit copilul.

— Oh! banditul!

— Il cunoști?

— Vai! Spre nenorocirea mea!

Este...

— Spune signorina. Sunt omul în stare să port povara unui secret, ori cât de spaimântător ar fi.

— Mizerabilul care a asasinat pe cei două nenorociți la San-Pedro, și care nu și-a putut desăvârși opera din pricina d-tale...

Nu cum-va tovarășii d-tale de arme să-l lase să fugă... E un demon.

— Numele său?

(Va urma).

POȘTA REDACȚIEI

E. G. Anast.—Trimiteti bucata în chestiune.

DURERI Reumatice

Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți, vindecă sigur **Nevralgine Jurist**. Un flacon 2,50 și o doză 50 bani la droguerii și farmacia.

Inainte și După
întrebuințarea
Cremei și Pudrei «FLORA»

Pastă de **BUCOL** Apă de gură
dintii 1 leu 1 leu 50

SĂPUN de TOALETĂ
„FLORA”

de o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinile și tenul

— Bucata lei 1,25 —

VOPSEA de PĂR RAPID

Garantat absolut nevătămătoare, vopsește imediat părul cărunț sau albit, în negru, în brun, castaniu sau blond într'un mod atât de perfect și de natural, în cât nu se cunoaște de loc că părul este vopsit. Întrebuințarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă vopsea de păr. **Lei 2.50** la droguerii și farmacia.

BONBOANE ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și distrug ori-ce miros urât al gurei. Cutia 50 bani la droguerii și farmacia. A se observa marca: «Semiuna cu stea».

Tusea cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească vindecă sigur

PECTOSIN ITEANU
Sticla lei 3. Droguerii și farmacia

Anemia clorosa, neurastenia, histeria, slăbiciunea generală combate.

HEMOFER ITEANU
— Sticla lei 4 —

Reclama e sufletul comerțului

TOȚI ABONAȚII LA
«**ZIARUL CĂLĂTORIILOR**»

PARTICIPĂ,

cu încă pere de azi, la următoarele mari și de valoare premii:

1) O sobă «Godin» No. 3, cumpărată de la cunoscuta casă: Industria Metalică «Marcu», B-dul Elisabeta, No. 5.

2) Una pușcă fină de vânătoare, cu 2 țevi, cal. 12, din vechea și renumita fabrică Pieper-Bayard.

3) Un pistol automat de buzunar, Pieper-Bayard, modelul cel mai nou, fiind de calibru mare, 7 65, însă format redus, foarte portativ.

4) Una carabină de mare precizie, cal 22, Pieper-Bayard, semi-automată.

Toate aceste 3 arme sunt cumpărate de la marele magazin B. D. Zisman, 44, calea Victoriei, furnizorul Curții Regale.

5) Una oglindă mare venețiană de cristal;

6) Una măsuță de toaletă, cu oglinzi de cristal;

7) Una mașină de cusut de mână;

8) Două frumoase tablouri.

Toate aceste 5 obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mobile Marco Dattelkremer, str. Carol, No. 62.

9) Una pendulă de birou;

10) Una chisea de argint de China, foarte frumoase obiecte, cumpărate de la magazinul de încredere Schmith & Stratulat, calea Victoriei, 53.

11) Un gramofon perfecționat;

12) Una mandolină, din lemn de palisandru, ornată cu sidef, cumpărate de la marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei, 54.

13) Una fructieră, argintată și aurită, cu 12 cuțite pentru desert, aurite, cumpărată de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, B-dul Elisabeta, 9 bis.

14) Una toaletă de bambu veritabil, cumpărată de la bine asortatul magazin de mobile de trestie și bambu, D. Litmann, strada Lipscani, No. 3.

15) O duzină crema «Flora».

16) O » săpun «Flora».

17) O » pudră «Flora».

18) 2 ceasornice de argint, pentru bărbat.

19) 5 abonamente pe 6 luni la ziarul umoristic «Veselia».

20) 5 abonamente pe 3 luni la ziarul «Universul literar».

Toate aceste frumoase premii se oferă cu începere de azi, prin tragere la sorți, abonaților «Ziarului Călătoriilor».

Prețul abonamentului lei 5 p. un an, 2.50 p. 6 luni.

La 21 Maiu are loc tragerea marilor premii pe cari ziarul „UNIVERSUL”

Le oferă gratuit abonaților săi. Aceste premii, în valoare de peste 60,000 lei sunt:

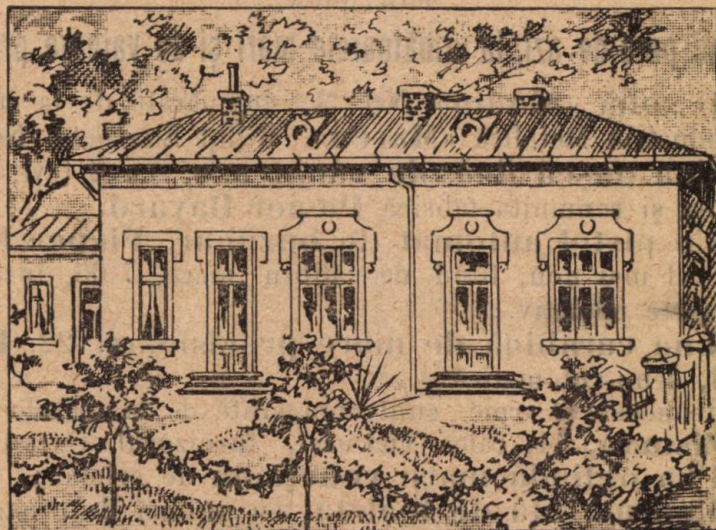
O CASA în BUCUREȘTI, strada 10 Maiu, No. 36

Fostă proprietate a d-lui T. Teodorescu, liberă de ori-ce sarcină, construcție nouă, 5 încăperi.

TRAGEREA

LA

21 Maiu

Premii

În valoare de peste

60,000

LEI

UN DORMITOR DE BRONZ

Cumpărat de la cel mai bine asortat magazin în această branșă, „Industria metalică Marcu”, Bd. Elisabeta, 8

Un Salonaș stil Ludovic al XV-lea

formând o podoabă în casă

Foarte elegant, aurit

O mare și elegantă oglindă venețiană

O garnitură de mobilă p. grădină

Compus din: o

canapea, două fotoliuri, o masă și patru scaune.

Una mașină de cusut

Toate acestea cumpărate de la primul magazin de mobile „La Centrala” Marco Dattelkremer, str. Carol 62

O pendulă modernă de biuro

care se întoarce la 400 zile, cumpărată de la cunoscutul magazin de ceasornicărie și bijuterie Smith et Stratulat, Calea Victoriei, No. 53

Un bogat serviciu de bucătărie

„Kosmos” în valoare de 500 lei, cumpărat de la cel mai bine asortat magazin de fierărie și articole pentru menaj A. Aritonovici et I. Paloșanu, calea Victoriei 144. Succursala strada Colței No. 4.

Un bogat pedestal de marmoră pentru flori, foarte elegant și de mare preț.

Un gramofon perfecționat

Una vioară sistem Stradivarius, cumpărată de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder.

Un flaut ornat cu fildeş, cumpărat de la magazinul „Harpa”, strada Colței No. 5.

Două stoffe de mătase pentru roche, cumpărate din Paris, anume pentru premii în valoare de una mie lei.

Un ceasornic de aur pentru bărbat

Un ceasornic de aur pentru damă, cu o mare piatră de briliant.

Cu toate că acordă aceste mari premii, „Universul” menține aceleași prețuri de abonament, adică: Lei 18 p. un an; lei 9.15 p. 6 luni; lei 4.65 p. 3 luni.

Abonații primesc gratuit „Universul literar”, iar cei cari se abonează cu începere de azi, mai primesc și

Un volum din Memoriile Regelui Carol I

Spre a participa la premii, abonații pe un an, primesc 30 de bonuri; pe 6 luni 14 bonuri, iar pe 3 luni 5 bonuri.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5.—Pe un an în toată țara
« 2.80 « 1/2 « « «

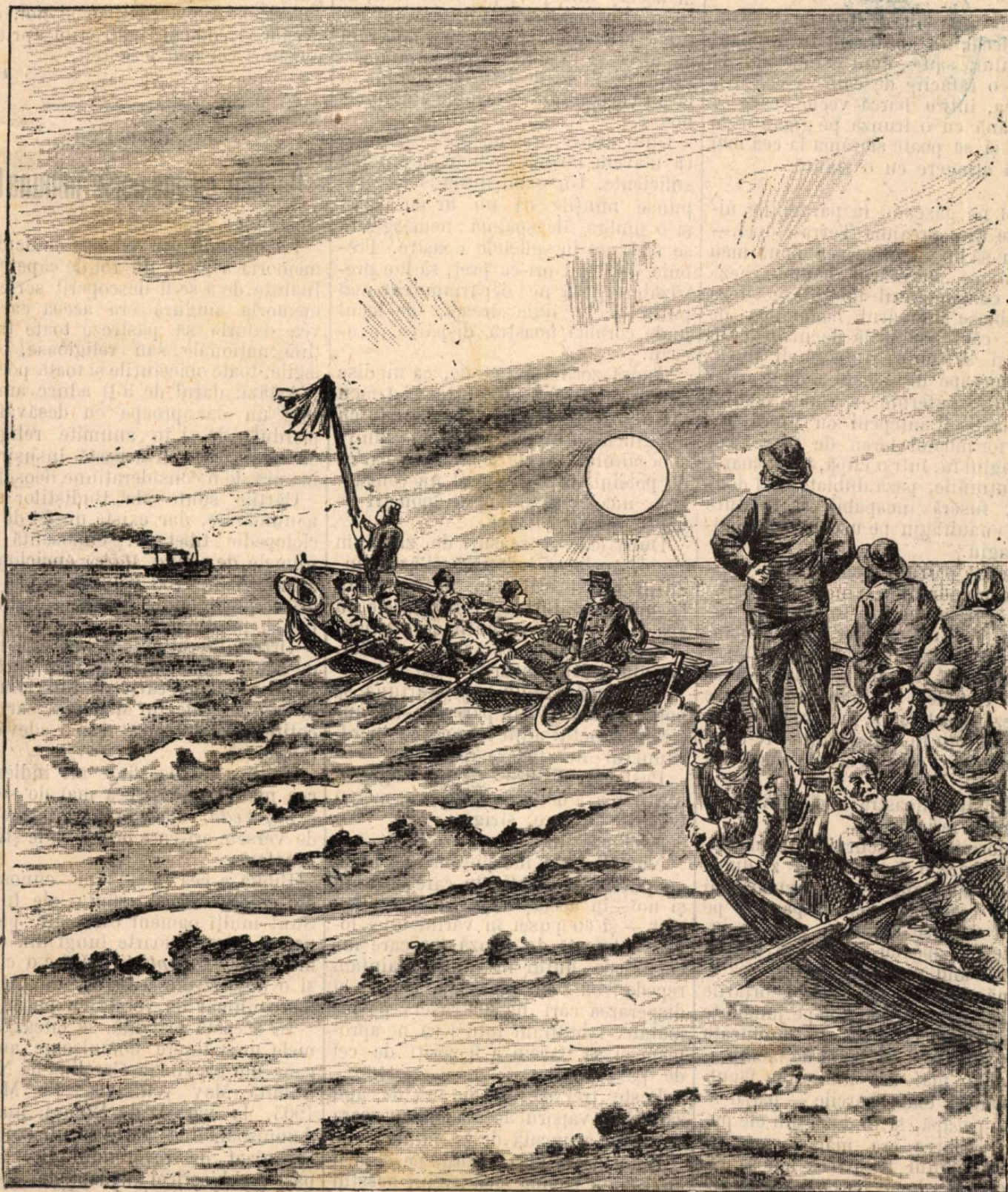
Redacția și Administrația

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

Apare odată pe săptămână

— MARȚEA —

IN ZARE APĂRU UN VAPOR.—(Vezi pag. 4328).

ABONAMENT

LA

"ZIARUL CALATORIILOR"

Pentru 1 an 5 lei; jum. an 2.60

PIERDUTI PE MARE

Nimic mai îngrozitor de emoționant decât un naufragiu în mijlocul oceanului, sau — cum e în cazul de față, — o rătăcire de câte-va ceasuri, noaptea, într-o barcă veche, care se aseamănă cu o frunză pe giganticele valuri și se poate sfărâma la cea mai ușoară atingere cu o stâncă...

«Noi ne găseam în paraginile nisipoase din preajma Terra-Novei, — începu să-mi istorisească noul meu prieten, ce marinarul hamburghez» — și comandantul micșorase viteza și dublase numărul oamenilor de quart, căci bancurile de nisip erau dese și se putea împotmoli nava. Era aproape de miezul nopții când un vârtej puternic — luând vasului direcția — îl înțepeni cu prora într-un formidabil teren de nisip. Tot echipagiul fu, într-o clipă, în picioare. Precauțiunile, paza dublată, cei doi piloți, fuseră incapabile să înlăture acest «naufragiu pe uscat» sau seminaufragiu.

Imediat patru mateloti, sub ordinele comandantului, începură lucrările de despotmoliere, săpând un canal în jurul navei. Dar din ce săpau, vasul, avariata, părea că se scufundă; comandantul, temându-se de un naufragiu complet, dădu poruncă să se înceteze acest fel de lucrare și să aștepte cu toții în liniște forța vre-unui curent opus, care să scoată vasul din nisip.

Așteptarea noastră însă n'avu nici o urmărire fericită.

Nedormiți și descurajați, constatarea pe care o făcu a doua zi dimineața comandantul, ne deznădăjdui pe toți: corabia avea o spărtură pe fundul ei și se umpluse pînă la jumătate cu apă cu nisip, în timpul nopții, când noi eram sus.

Până seara — cu toate eforturile noastre, nava dispăruse pe jumătate și prevedeam că pînă în dimineața următoare avea să piară de la suprafață. Nu mai era nimic de făcut. Aruncăram toate bărcile — patru aveam — pe apă, și în două din ele puserăm ceea ce era mai de preț pe vas. Căpitanul hotărî ca noi să facem cu cele două bărci o recunoaștere prin împrejurimi, căci el credea

că vom întâlni sau vom zări, în această preumblare, vre-un vapor care ar trece și care ne-ar putea salva cel puțin pe noi. Ne coborârăm deci în bărci; noi în cele două goale, — căpitanul singur într-una din cele două pline cu lucrurile de valoare de pe vas.

Mai întâi era s'o luăm o parcă într-o direcție, iar alta în altă direcție, dar temându-ne de o împotmoliere a bărcii singure, unde-va departe, hotărîm, de comun acord, să plutim în aceeași direcție, spre a ne veni, în caz de primejdie, în ajutor unul altuia. O luarăm pe unde veniserăm cu nava și în curând părăsirăm paturile de nisip de sub apă; eram în largul oceanului. Noaptea era luminoasă.

Unul dintre noi ne atrase atenția că n'avam busolă, ochian și proviziile suficiente. Un gând dureros ne străpunse mințile ca un fir de argint și o umbră de spaimă nemărginită se strecură în sufletele noastre. Trebuia deci, cu ori-ce preț, să fim prevăzători și să ne depărtăm cât mai puțin și în linie dreaptă de locul unde corabia noastră dispărea în ocean.

Sosiră, zorile și soarele, ca un disc de argint înroșit de jăratec, își făcu majestoasa apariție pe suprafața cu marginile cufundate în nemărginire a oceanului. Apele se înfiorară par'că de poleiul lui de raze și un vânt tărișor începu să închipue monștri de valuri amenințătoare.

După câte-va ceasuri de zbucium timid, apele se infuriară și azvârlindu-ne bărcile cât colo, ne răpiră, în lăcomia lor furioasă, butoiasele cu apă și cele câte-va cutii cu provizii.

Eram pierduți! căci în voi apelor, noi ajunserăm departe.

Dar după vre-un ceas furtuna se potoli. Deodată — fu părere? — noi auzirăm sunetul unui clopot de tribord. (Sunetul însă fusese real).

Peste o jumătate de oră englezul din barca a doua, alintindu-și mereu privirile în zare, strigă:

— Trece un vapor!

Nu mai decât începurăm să vâslim cu putere în direcție în care zărirăm și noi — în aceeași clipă, un vapor semet, — și eu pusei în vârfurile unei lopeți o bucată de pânză, pe care începu s'o flutur în vânt. Înaintam repede; cu toată oboseala, foamea și disperarea care ne distruseră pe jumătate, izbutirăm totuși să ne apropiem și să facem a fi zăriți de cei de pe vapor.

Peste trei sferturi de oră de când zăriserăm vaporul acesta, suiam scara ce ne fu aruncată de pe punte.

Eram salvați! Clopotul pe care îl auziserăm chema echipagiul acestui vapor la cină. Ne-am dus și noi;

un dîneu bun ne redete întreaga putere de viață și — după rugămintele noastre, căpitanul vaporului dădu ordin să plece imediat trei bărci spre bancurile de nisip, care nu erau departe, să salveze pe căpitan și lucrurile noastre de preț.

Intr'un ceas îl găsiră într-o stare deplorabilă, dar întreg. Fu o bucurie mare pentru el. Nava noastră însă se scufundase pentru totdeauna în adâncul stomac al acestei lacome și în veci nesaturate hidre cu miile de gură, și la toți ne părea rău. Dar... ea era o simplă corabie, și noi, care aveam și copii și rude, eram — printre muritorii cei mai fericiți!...

FI.

BIBLIOTECA VII

Oamenii cu memorie minunată

La oamenii din vremea de demult, memoria a jucat un rol de căpetenie. Înainte de a se fi descoperit scrierea, memoria singură era aceea care avea datoria să păstreze toate tradițiile naționale sau religioase, toate legile, toate obiceiurile și toată poezia.

Astăzi, darul de a-ți aduce aminte este un dar aproape cu desăvârșire pierdut, de și în anumite religii oamenii cărî au această însușire se bucură de o considerație deosebită.

Cărțile sfinte ale Budistilor sunt nenumărate, dar există un fel de enciclopedie tibetană, cunoscută sub numele de «Zina Mare» enciclopedie compusă din 108 volume și pe care orice preot budist trebuie s'o știe întreagă pe dinafară.

Ori-ce literat chinez — care e demn de acest nume, — știe pe din afară cel puțin cele cinci cărți ale lui Cofucius și comentariile lui Mencius, care socotite la oaltă alcătuiesc o adevărată bibliotecă.

Printre cărțile sfinte ale indienilor cea mai veche și cea mai de seamă e *Rig-Veda*, ale cărei cele zece mii de versete ori-care brahman le știe pe dinafară.

Biblia e cea mai bine cunoscută din toate cărțile sfinte ale lumii. Sunt mulți oameni care știu pe dinafară pasajii foarte lungi din ea și mai ales *anabaptistii* își fac o cinste și o datorie din a învăța un cât mai mare număr de versete cu puțință.

În această privință se citează numele unei tinere domnișoare americane din provincia Carolina de Nord, numită May Williams. În Martie 1903, la vârsta de 12 ani, numita domnișoară luă parte la un concurs organizat de reverendul Brendelle, pastor al bisericii anabaptiste. Ea obțină premiul întâi la acest concurs

unde, dintr-o singură dată, recită 12.236 versete din scriptură, în care se cuprindea Noul Testament, care singur e compus din 7.950 de versete și 190.000 de cuvinte, apoi mai multe pasagi alese la întâmplare din Genesa și din Vechiul-Testament.

Istoria ne citează foarte numeroase exemple de oameni cu memorie minunată, cazuri care sunt în deajuns cunoscute.

Se pare însă că nu s'a vorbit, sau nu s'a vorbit în de ajuns de numele lui Antonio Magliabechi, care merită cea mai mare considerație din acest punct de vedere.

Născut în orașul Florența, în 1663, din părinți foarte săraci, Magliabechi încă din frageda sa copilărie avea o deosebită dragoste de tot ce e tipărit, și, de și la o vârstă când nu știa să citească, ședea ceasuri întregi tot răsfoind tot felul de cărți.

La 12 ani intră în serviciul unui librar unde învăța să citească și cu care prilej observă minunatul său dar. El ținea minte tot ce citea, avea în cap întipărite o sumedenie de cărți. În această privință se povestește următoarea anecdotă:

Un oare-care om de știință din Florența îi dădu să citească un manuscris pe care veni de il lua peste vre-o câte-va zile, voind să-l revadă și apoi să-l dea la tipărit. Se întâmplă însă că savantul nostru își perdu manuscrisul, și, foarte amărât veni de-i spuse librarului acest lucru. Era cu atât mai amărât, bietul om, cu cât manuscrisul pierdut era fructul unor observări amănunțite pe care le făcuse de un lung șir de ani.

Foarte mișcat de această nenorocire, tânărul Magliabechi îi spuse să nu se desnădăduiască prea mult, căci are să încerce el să întocmească manuscrisul pierdut. Și făcu în adevăr așa cum zise. Se puse pe scris și într'un timp uimitor de scurt, manuscrisul era întreg, așa cum bătrânul om de știință îl alcătuisese.

Magliabechi avea dezvoltată în cel mai mare grad memoria amănunților.

Odată, un mare-duce din Florența îi ceru să-i procure un nu oare-care volum, o anumită ediție, de care avea nevoie. Librarul însă îi răspunse:

„E nu neputință să vi se satisfacă voința, d-le. Din această lucrare, ediția pe care o căutați dv., nu există de cât un singur exemplar în toată lumea, exemplar care e în posesia sultanului din Constantinopol. Il puteți vedea în biblioteca palatului; e a șaptea carte din rândul al șaselea din dreapta cum intri“.

Un caz de memorie extraordinară e acel al ziaristului american Malkin, care are tot dreptul să fie mândru de această însușire care îi dă dreptul

să figureze cu cinste în cartea de aur a celebrităților.

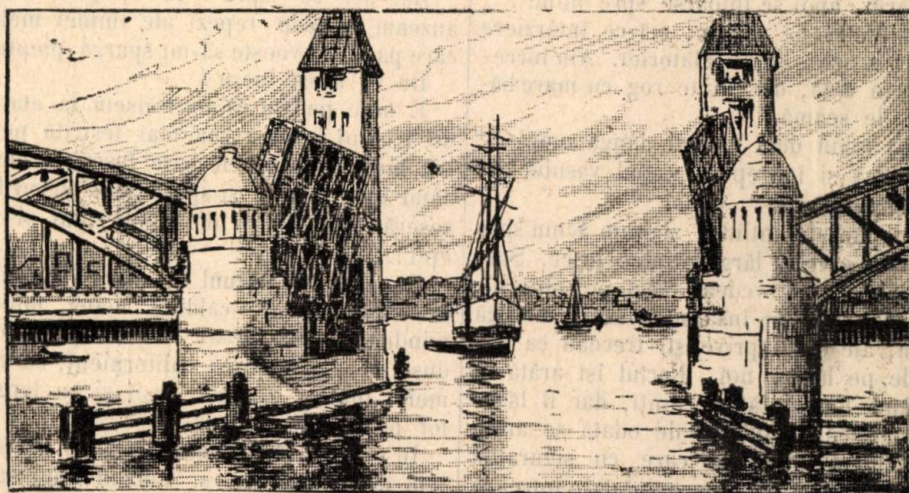
Intr-o zi, în mijlocul unei foarte numeroase asistențe, numitul ziarist ceru unui confrate să citească cu voce tare unul din ziarele cotidiene din New-York, ales la întâmplare, și când isprăvi de citit Malkin repetă cuprinsul ziarului, cuvânt după cuvânt, pe dinafară, fără să schimbe măcar un cuvânt de la locul lui. Vrând să arate ce ușor lucru e pentru el să facă ceea-ce făcuse, Malkin se arătă gata să spună de-andoasele

tot ce spuse întâi. Firește, cei adunați primiră aceste cuvinte cu foarte multă neîncredere, ba chiar zâmbind.

Ziaristul nostru însă nu pierdu vreme, ci rugând pe unul din cei de față să-l controleze, se apucă să spună tot cuprinsul jurnalului, începând cu cel din urmă cuvânt din coloana ultimă și terminând cu cel dintâi cuvânt din prima coloană, făcând aceasta fără cea mai mică ezitare, fără cea mai mică greșală.

M.

UN POD MONUMENTAL

Acest pod de 150 metri lungime și 17 lățime, e așezat peste riul Oder, în Stettin, capitala Pomeraniei, oraș cu o populație de peste 220 mii lei.

Podul e pe basculă și se ridică în două părți, înjumătățindu-și mijlo-

cul, spre a lăsa trecere liberă vapoarelor. Mașineria părții mobile se află în turnulețele laterale, care se văd în ilustrație.

El a costat două milioane și jumătate.

DREPTATEA IN CALIFORNIA

Pentru a doua oară în mult agitata mea viață pe mare și după o absență de 10 ani, mă apropiam în fine iarăși de intrarea vastei băi «San-Francisco»

Cu câte-va zile înainte zărisem stâncile «Faraloanelor» desemnându-se pe orizont. Această grupă de insule formează indicatorul drumului pentru marinari. Dar, după cum se întâmplase deja atâtor vase, vântul se schimbă pe neașteptate spre stânga și căpitanul B. preferase apropierea de țărm pentru moment, așa că, cu voe, fără voe, furăm siliți să rămânem încă vre-o câte-va zile pe mare și vasul nostru «Eutopari» trebuise să fie încă odată spălat în toată regula de undele mării, pînă ce 'i fu îngăduit a intra în port.

Dar vântul schimbându-se iarăși, zărirăm din nou coasta și în curând taraloanele fură lăsate în urma noastră; vântul fiind tare, talazurile păreau că voesc

a se ridica la cer, aplecându-ne vasul în toate părțile.

Ochii tuturor se îndreptau cu neastăpăr spre țărmul care se vedea deslușit. Intrarea în bae se afla în fața noastră, dar ea fiind strîmtă și primejdioasă și ne zărindu-se nici un pilot care să ne conducă vasul, căpitanul B., foarte indispus, începuse să dea ordine pentru strângerea pânzelor celor ușoare, când eu, care mă așlam ca pasager pe bord, văzându-i indispoziția și știind că ea provine din necunoștința drumului, mă apropiam de dînsul și 'i zisei:

— Lăsați-mă pe mine să conduc vasul în port, căpitan; barometrul este în scădere și 'mi-e teamă că ni se poate întâmpla ceva.

— Tocmai aceasta mă indispuie, imi răspunse el. Călăuza noastră nautică imi

arată furtună. Sunteți sigur de priceperea d-voastră? Cred că cunoașteți răspunderea ce mi asum prin faptul că vă încredințez conducerea vasului, d-voastră care nu sunteți pilot?

— Incredințați-mi căma cu încredere, răspunsei eu, privind cu dor spre mult doritul țarm. Nu este nici o primejdie dacă ne ținem aproape de „Alcalas”; de câte ori n'am intrat și eșit cu vasul meu pe aici! Este numai o stâncă în apă, a cărei poziție o cunosc foarte bine.

Căpitanul, un brav scoțian, care nu mai fusese nici odată în San-Francisco, mai ezită câte-va momente, observând vasele care se apropiau și se depărtau de țarm, apoi se întoarse spre mine:

— Vell! fie și așa; ori-ce întârziere mi-ar strica planul călătoriei. Am încredere în d-ta, dar fii te rog cu mare băgare de seamă.

Îmi luai deci postul lângă omul de la cârmă și îndreptai capul vasului către fortul Paul.

Cu pânzele întinse, zburam acum spre intrarea care se lărgea din ce în ce. Sus, la Babord, se vedea farul pe puternica-i stâncă, noi însă ne țineam pe lângă țarm, ale cărui priveliști treceau ca nălucile pe lângă noi. Fortul își arată în curând amenințatorii dinți, dar îl lăsarăm repede înapoi și de odată se arătă ochiului o priveliște care cu siguranță că nu-și are multe asemănări în întreaga lume...

Acum se întindeau colinele încoronate de stradele orașului înaintea vasului nostru.

Străzi frumoase și drepte se scoborau azi în linie dreaptă de la câte un oficiu telegrafic spre mare.

Pe timpul meu aceleași stațiuni telegrafice se găseau singuratece, privind din fruntea dealului spre mare, anunțând ca și acum sosirea ori-cărui vas mai mare.

De sigur că și pe noi ne zăriseră de mult și se și anunțase sosirea noastră la-bursă.

Asprul muget al mării încetase și vasul nostru plutea acum ca o lebadă spre port.

Depart, spre celalt țarm al băii, se zărea „Angel Island” și de odată amintirile cu tot farmecul lor care nu se poate găsi decât în trecut, mă năpădiră și arătând punctul acela căpitanului care sta lângă mine, îi zisei:

— Acolo se stabilise odată „Vaterman”, groaznicul omorător al marinărilor, despre care cred că veți fi auzit și d-ta; crimele comise de acest om l-au făcut celebru (tristă celebritate!), dar în cele din urmă chiar el, abia a putut scăpa de dreptatea omenească, trecând înnot baia (aproape zece leghe) și travestindu-se în negustor de vite; mănâncă câte-va vite înaintea sa, abia a putut străbate până la Sacramento, unde s'a stabilit ca păstor. Oare tot acolo să fie omul acesta îngrozitor?

În timpul acesta ne apropiasem repede de locul de ancorare.

Ce tablou!

Dealurile cu pantele lor dulci, cu numărările lor străzi, dintre cari unele se scoborau paralel în spre mare, tăiate de altele cari urmau aceeași direcție cu țarmul, — aveau în sine ceva din cale afară de pitoresc.

Dați pânzele jos, zisei eu căpitanului. Echipagiul începu să se miște.

Încă 10 minute, și ancoram, pregătiți deci lanțul.

Se auzi un sunet tare, legătură lanțului căzu pe acoperiș. Dupe câte-va mișcări executate cu siguranță, ancorarăm.

Dar aci se isprăvi cu liniștea mea, auzeam bătăile repezi ale inimii mele, care părea că voeste să-mi spargă pieptul.

De ce acest lucru?

E oare pentru că aci trăisem la etatea de 19 ani, etatea cea mai fericită pentru mine? ce zile fericite fuseră acelea, când încă iluziile și speranțele nu-mi fuseseră împrăștiate de asprul vânt al vietei!..

După ce căpitanul și ofițerii vasului ne strânseră cu căldură mâna, mulțumindu-mi, mă urcai într-o barcă condusă de doi luntrași californieni, cu cizmele înalte, cămăși roșii și cu largile lor pălării (sombrosos).

În câte-va minute barca ajunsese la treptele de debarcare și amândoi luntrași îmi luară cuferile în spinare și ne urcarăm.

Trecurăm prin Pacific Stret, Vasington Street și ne aflarăm într'uu birt cunoscut mie: era un birt german.

Cum se schimbăse totul în anii lipsei mele!

Numai birtașul rămăsese același, cu vechia lui pipă și cu accentul său pur german.

În primul moment birtașul nu mă recunoscu, dar în urmă la un pahar cu vin își aminti și începu a-mi face istoricul tuturor persoanelor între cari trăisem.

Din descriția lui aflai cu durere că nici unul din aceia cu cari trăisem atâtea ani, cu care mă bucurasem și suferisem nu mai existau.

Îmi reveniră ca un miragiu în minte acele zile cu nopți petrecute pe vas cu acei oameni cari azi nu mai erau, și cu cari împărțisem frățește atâtea pericole în ceturile iernelor și în atâtea furtuni.

Pe unii dintr'ânși îmi bazasem chiar planurile mele de viitor. Dar acumă fiind morți, totul se schimbăse.

Cu toate acestea îmi luai hotărârea de a regăsi, îndată ce timpul îmi va permite, locurile activității mele din tinerețe.

Deci peste câte-va zile mă aflam deja pe acoperișul unuia din acele palate plutitoare, numite: „Vapoare fluviale” cari se construiesc numai în America.

Nici o națiune din lume nu a putut să egaleze pe americani în construirea unor asemenea vase.

Au o iuteală de 22 noduri pe oră și sunt construite și mobilate cu atâta eleganță strălucită în Europa lucrul acesta este necunoscut.

Repede dispăru orașul cu mândrele sale palate și Goat Island (Insula Caprelor) care era situată înaintea orașului de băi, apăru în zarea dimineții și intrarăm în baia San Pab'o, tocmai când soarele își făcu splendida-i aparițiune, spărgând ceața dimineții.

Înaintea ochilor noștri se desfășura un tablou care ar fi entuziasmat un pictor.

În ceața dimineții, care încă nu se risipise cu totul se vedeau mișunând mii de corăbii.

Era ceva splendid.

O pană ori cât de măeasă și tot nu ar fi putut descri exact splendoarea tabloului măreț ce ni se înfașa; dar scopul istorisirii noastre fiind cu totul altul, să ne transportăm la Sacramento-Cete fosta capitală a statului Californian, unde ajunseserăm îndată.

Cum se schimbăse totul de aceea, era de nerecunoscut.

Eu părăsisem un orașel, ale cărei puține strade aveau case de lemn cu acoperișuri de șindrilă.

Acuma găseam suburbii întregi cu case de piatră, cu plantațiuni mărețe, cu grădini parfumate.

Mă scoborai pe uscat plecând pe stradele cari purtau literile alfabetului său numere.

Mă simțeam stânjenit într'uu cât-va în sentimentul meu de așa zis fondator al orașului.

Cu 10—12 ani înainte adusesem primilor locuitori ai orașului acesta tot materialul ce le necesitase pentru construirea și mobilarea primitivelor lor locuințe.

Acuma înaintea acestei mulțimi sgomotoase, a acestor cartiere strălucite, îmi păream mie singur cel mai străin între străini.

Ne imitabilul și de necrezut, energicul caracter al acestui popor, făptuise această minune.

Din timpul când se formau primele strade, când mâna noastră cea dreaptă era singura noastră apărare, singura noastră dreptate, din timpul când încă puține mame albe ce alăptau copii aceea, căci erau încă foarte puține femei albe între noi.

Dintr'oo perioadă a istoriei Californiei, când noi înșine în lupta cu elementele sociale eram mai aspri în atingere, mai puțin calculatori și judecam mai puțin, când era vorba să pedepsim pe rău făcători, cari erau în mare număr și cari căutau să calce în picioare legile societății umane.

Din aceste vremuri tratează istoria mea.

Într'oo zi din anul 18... staționam cu vasul nostru „Independența” în portul din Sacramont.

Tovarășul meu Ion Andreas se duse pe uscat pentru a cumpăra provizii noi.

O scândură lega vasul meu de uscat; vasul era ținut în loc de frânghii solide. Ancora era după obicei la fund cam la 20 de fire (un fir are 6 picioare) de pământ, așa că puteam cu înlesnire să operăm cu ea.

De o dată vedem venind spre vas un om bine îmbrăcat, el trecu peste scândură fără să se uite înapoi și în câteva minute fu lângă mine pe bord.

D-voastră sunteți corăbierul? Îmi zise el cu politețe, fără a părea că mă cunoaște și înainte ca eu să fi putut să-i răspund el urmă:

„Vă rog să mergeți cu mine în cabină, am a vă vorbi ceva“ și zicând acestea fu în două sărituri peste scări, dispărând în cabină, spre marea mea mirare.

Afurisit mușteriu e acesta, mă gândii eu, găsind însă imediat în mine cheia secretului său, căci noi marinarii din Sacramonto, cunoșteam aproape toată lumea, dar să vedem ce voește.

Oamenii mei erau ocupați cu așezarea, încăleături și deci nu-l observase nimeni.

Abia pusesem piciorul în cabină și înainte de a-i fi putut zice o singură vorbă, omul meu mi se adresă mai mult strigând de cât vorbind:

„Dorese să închiriez vasul d-tale pentru o jumătate sau chiar pentru o lună. Cereți prețul, pentru 100 de dolari mai mult sau mai puțin nu-mi pasă. Dar vorbind cu mine el asculta mereu spre țărm, de o dată se făcu alb ca varul, căci de la țărm se auzi un zgomot ca acela al vocilor unei mulțimi iritate și abea gâfâind mi zise:

„Să vă spun adevărul n'am avut noroc și sunt urmărit“.

Acuma se auzeau clar până la noi în cabină injurături și blesteme sălbătice. El urmă galben și tremurând:

„Tot ce zic oamenii aceștia sunt minciuni, eu am voit să fac bine; dar pentru numele lui Dumnezeu te rog să mă ascunzi“.

Dinții îi clănțăneau în gură.

„Ce dracu ai, Lawrence? Îl întreba eu. Omule nu mă mai cunoști? Ce s'a întâmplat? De ce fapte te acuză? Dar aideți, de prins nu trebuie să te prindă pe bordul „Independenței“, dacă ești în adevăr nevinovat.“

Și zicând acestea apăsai pe un resort ce era pe o masă fixă, masa se dete la o parte și lăsă liberă intrarea în o mică cabină, destul de mare pentru a păstra pânza vasului și alte lucruri de preț...

Intră acolo, îi zisei eu; dar el dispăruse deja după masa care se închise în urma lui.

Eu mă urcai pe punte, desfăcui frânghiile, aruncați în apă blana ce comunica cu țărmul, trecui în fața vasului desfăcând și acolo legăturile; fără zgo-

mot, încet, se depărtă „Independența“ de mal, urmând credincioasă lanțul care o trăgea la ancoră, și în câte-va minute mă aflam ancorat la 20 de fire de mal căci ajutasem puțin și cu cârma din înapoi.

Nimeni nu observase manevra mea afară de oamenii mei cari veniseră pe punte, dar nu bănuiseră nimic de oare ce această manevră era ceva obișnuit.

Se vede că ceva extra ordinar urma să se petreacă, căci mai multe sute de oameni se repeziseră ca un haitic de lupi flămânzi pe vasele de pe lângă mal; toți erau armați cu cuțite, revolve și în fine cu tot felul de arme; această mulțime furnica pe vase, setoasă, doritoare de omor și cu siguranță că dacă victima le ar fi căzut atunci în mână ar fi fost sfâșiată la moment.

Din fericire vasul meu se afla acuma destul de departe de țărm, și în acest moment critic zării și pe tovarășul meu Ion sosind.

Când sosi pe bord îl întrebați ce este cu acea mulțime.

— Ei vor să expedieze un nemernic pe lumea cealaltă, mi răspunse el. Este vorba de Lawrence, ginerile lui Brandshav, cel de la ferma de aur.

— Dar ce-i-e, omule? de ce te schimbi la față?

Eu arătaui în tăcere spre cabină; el mă înțelese și deveni tot așa de îngrijorat ca și mine...

Aci trebuie arătat cine era omul ascuns în cabină și ce mai aflaiu despre dînsul.

Cu un an și jumătate înainte de evenimentul ce descriu, bătrânul Brandshav, care era un respectat fermier, găsise pe drumul de la Sacramonto spre ferma sa pe un individ zdrențuit, pe jumătate mort de foame și care se chinuia în zadar să-și înfășure picioarele sale însângerate cu zdrențele hainelor: era un căutător de aur.

Bătrânul, om milos, ne-vrând să treacă fără să-i aline suferințele, îi oferi ospitalitate în ferma sa până la însănătoșire. Omul primi cu mulțumire și fermierul ajungând acasă, trimise o căruță care aduse pe nenorocit în locuința sa.

Brandshav avea o întindere mare de pământ de muncit și deci avea oameni mulți în serviciul său și unde mâncau atâția inși, nu se simțea unul mai mult sau mai puțin. Căutătorul de aur se numea Lawrence și după o săptămână de odihnă și de îngrijire când, îmbrăcat în hainele ce-i dasea soția fermierului, se prezentă acestuia, era aproape de nerecunoscut, căci trebuie să se știe că Lawrence era un bărbat frumos și bine făcut.

Fermierului îi plăcu:

— Dacă vrei să rămâi și de azi înainte la mine, tinere, îi zise, poți să rămâi ca lucrător; îți plătesc 60 de dolari pe lună, căci te văd puternic, îți dau și

locuință și mâncare împreună cu ceilalți oameni.

Lavrence rămase și fu timp de 6 luni cel mai cum se cade și cel mai vrednic dintre oamenii fermei.

Familia fermierului se compunea din soția și o fiică a sa, frumoasa Cora.

Bătrânul Brandshav avu osazia de a se felicita că luase în casa sa pe nenorocitul miner. Acum acesta îi răsplătea cu prisosință tot ceea ce dînsul îi făcuse. Înainte de împlinirea unui an îl făcuse supraveghetor și Lavrence se bucura de toată încrederea, pe care o și merita.

Intr-o zi bătrânul intrând pe neașteptate în casă, găsi pe fiica sa Cora stând la fereastră mână în mână cu Lavrence. Liniștit, bătrânul se adresă supraveghetorului său, dându-i un ordin care îl silea a părăsi camera; apoi zise ficei sale, care rămăsese ca împietrită:

— Fica mea, cu ce am meritat eu oare ca tu să ai secrete pentru mine? Voești oare să faci cel mai important pas în viața ta, fără a consulta cel puțin pe tatăl tău?

Zicând aceste cuvinte tatăl își deschise brațele și Cora se aruncă la pieptul său.

— Oh, tată, scumpe tată! Eu voiam să-ți spun, căci, vezi tu, nu mai pot să trăiesc fără el; și apoi el este un om așa de cum se cade.

Brandshav consimți și căsătoria se făcu.

Pe acest om deci îl aveam ascuns în cabina mea; el era învinuit de a fi furat socrului său 12.000 lei și de a-și fi părăsit soția care era aproape să nască, fugind cu patru din cei mai frumoși cai; el propusese hotelierului său să i cumpere, dar acesta îi răspunsese că lui nu-i trebuie cai de 2.000 lei, însă îi va găsi un alt mușteriu. Lawrence îl rugase să se grăbească, dar otelierul, cunoscând că acei cai erau ai bătrânului Brandshav, cu care era prieten, încălecă pe un cal și se duse să-l anunțe. Fermierul, când auzi știrea, observă și lipsa banilor, precum și a altor hârtii de valoare cari puteau fi transformate în bani.

— Sărmana mea copilă, sărmana mea Cora! strigă el coprins de durere.

Dar durerea lui nu țină mult căci de odată obrazul său luă o expresiune înfiorătoare.

În câte-va momente fură adunați toți lucrătorii săi și puși în curent cu cele întâmplate.

— Care voește să meargă pentru a pedepsi pe vinovat, întrebă el, și se și aruncă pe un cal, luând-o în goană spre oraș împreună cu prietenul său otelierul care îl anunțase.

Lucrătorii cari pe cât iubeau pe fermier și pe fiica sa, pe atâta urau pe parvenitul care în așa scurt timp ajunsese stăpânul lor, se înarmară cu cuțite, securi, coase, topoare, arme de foc, în fine cu ce găsiră mai la îndemână, și porniră în urma stăpânului lor pe drum

spre oraș, însă numărul lor se înmulți prin prietenii lor și prin curioși, așa că ajungând în fața otelului unde trăsesse Lavrence, numărau cu sutele umplând stradele și punând în mișcare toată populațiunea orașului.

Lavrence, care văzuse prin fereastră pe hotelier și pe socrul său venind, avu-se timpul a fugi prin dos până la port.

În curând se găsea înaintea hotelului atât oamenii lui Branshav cât și aproape întreaga populațiune bărbătească din Sacramento, cu toți armați până la dinți, căci în America, și mai cu seamă în timpurile acelea fie-care cetățean lua parte la ori-ce eveniment public, armat.

Bătrânul Branshav le spusese în câte-va cuvinte simple, ceea-ce i se întâmplase lui și ficei sale din partea lui Lavrence.

Prin aceasta fusese pronunțată condamnarea la moarte a lui Lavrence. „Trebue să moară, să-l linșăm“ se auzi strigând din mii de piepturi și mulțimea porni în urmărirea lui.

Pe acest nenorocit îl aveam eu pe vas.

Lasă-î să vie pe vas, Ion, îi zisei eu tovarășului meu; omul acesta ar merita să fie spânzurat și l'ași fi dat chiar în cazul dacă nu ași cunoaște pe bătrânul Brandshav și pe fica sa pe care îi stimez.

Cinci minute mai în urmă se găseau 40 și mai bine de oameni pe vasul nostru.

„Aveți pe cine-va pe vas?“ ne întrebă ei.

În tăcere arătai spre cabină.

Ion le zise: Tovarășul meu l'a ascuns înaintea de a ști despre ce este vorba, vi-l voi preda eu, căci voi nu veți putea să-l găsiți.

Scena care își luă începutul pe vasul nostru imi stă și azi înaintea ochilor.

Un urlet care se începu la noi și care se repeta de întreaga flotă făcu să se cutremure atmosfera, revărsându-se peste oraș și găsind pretutindeni un eco.

„L'am prins! îl avem! omorâți-l, linșați-l! se auzea strigând din toate părțile.

În curând vasul nostru fu plin de oameni, oameni cu ochii aprinși și cu aerul hotărât, armați cu tot felul de unelte și în mijlocul lor tremura, împins cu brutalitate din toate părțile, Lavrence, tâlharul, banditul necredincios, nerecunoscătorul, sceleratul.

Am avut ocaziunea să văd mulți oameni omorâți prin secure, prin ghilotină, prin sabie, împușcați, spânzurați, dar nici odată, nici înainte, nici în urmă nu am văzut un obraz mai hidos ca al lui Lavrence.

Fuserăm somați să mergem și noi, și mai mult involuntar, urmarăm mulțimea care ducea la mijloc pe Lavrence. Acesta, cu o oră înainte încă om în toată puterea tinereței, părea îmbătrânit cu 20 ani, imi părea ca și când o viață întreagă de crime și tâlhării l'ar apăsă.

El părea a nu mai vedea și a nu mai

auzi nimic, 'mi era par'că mie rușine de această frică mișelească a lui prin faptul că și el avea forma omenească.

Când sosirăm cu el în fața hotelului ne întâmpină bătrânul Branshav, însoțit de mai mulți cetățeni onorabili între cari observai pe colonelul B., bătrânul, foarte emoționat și în neputință de a pronunța un cuvânt, ne făcu semn cu mâna arătându-ne în spre fermă, indicându-ne prin aceasta că acolo dorea să se facă dreptatea și toată mulțimea se îndreptă spre fermă, unde ajunserăm pe întuneric, căci se înnoptase.

Căți-va călăreți o luaseră înainte spre a prepara pe sârmana soție.

Sosise ultimul act al acestei sălbătice drame.

La fermă găsirăm pe Cora care ne aștepta pe treptele scării, galbenă ca ceara.

Se așezară scaune pentru cei 12 judecători aleși din mulțime și bătrânul și fica sa luară și ei loc pe scaune lângă judecători.

În urma ordinului judecătorilor, fusese adus Lavrence înaintea lor pentru a se desvinovați într-una cât-va dacă 'i ar fi cu putință.

Pentru ce ai făcut aceasta Lavrence? îl întrebă soția sa. Nu ți-am fost în tot-d'auna o soție credincioasă și ascultătoare? Nu te-a iubit tatăl meu ca pe copilul său?

Lavrence care sta tremurând înaintea ei nu 'i răspunse nici un cuvânt, el părea a 'și fi pierdut deja toate facultățile sale mintale; acest ticălos, care avusese curajul a o părăsi pe ea și pe pruncul pe care încă 'l purta în sân, nu mai găsea acuma curajul de a o privi în ochi.

— Vorbește monstrule! 'i strigă ea ridicându-se de pe scaun, pentru ce te ai introdus aci? Oh, Doamne! și cu aceste cuvinte ea se lovi cu ambele mâini peste obraz recăzând pe scaunul său.

Tatăl său îi luă capul între mâini, sărutându-o pe când și lui 'i curgea lacrimi mari din ochi.

Acuma se retraseră judecătorii pentru a delibera asupra pedepsei lui Lavrence.

În timpul acesta eu mă apropiai de Lavrence, căutând a pătrunde ceva din caracterul său, dar mi se păru că și dracii din iad vor refuza a primi mardarul său suflet.

Întregul act nu dură de cât o jumătate de oră. Lavrence fusese osândit ca să fie spânzurat chiar în locul acela, dar înainte de a-l executa să i se aplice de către soția sa 20 lovituri de bici.

Colonelul B se sui pe un car și anunță cu glas tare hotărârea care fu primită de lume cu strigăte de aprobare.

Privirea mea se îndreptă spre Cora care sta ca paralizată pe scaunul său.

Lavrence fuse desbrăcat până la brâu și legat de roata unui car. Colonelul B. se apropie de Cora dându-i un pel. Ca deșteptată dintr'un vis Cora sări în sus, toți 'i făcură loc spre a se apropia de

acela care cu câte-va ore înainte 'i fusese soț iubit.

Ea ridică brațul, dar de o dată se stinse focul din ochii săi și ea căzu în brațele unor bărbați cari îi săriseră în ajutor, un adânc leșin o scăpase de această dureroasă scenă.

Câte-va momente în urmă Lavrence era deja spânzurat de pomul din curte și mulțimea se împrăștiă fără zgomot.

A doua zi, ne îndreptarăm spre San-Francisco, dar nu vorbirăm multă vreme nimic, căci eram prea puternic impresionati.

Puțin în urmă dispăru și bătrânul Branshav și ficia-sa din ținut.

Așa se făcea dreptatea pe atunci în Sacramento; azi însă e alt-fel.

Trad. de B. Broncu.

Oamenii cu părul verde din Cuba

Pe lângă oamenii cu păr blond, păr negru și roșu, există și oameni cu păr verde. Să nu credeți că e o glumă.

În satele cari înconjoară minele de aramă din Cuba, în Chili, mai toți oamenii au părul verde. Nu e aceasta rezultatul unei mode sau al unui obicei vechi. Nu, e rezultatul aerului ambiant în care sunt nevoiți să trăiască oamenii aceștia.

Spre a scoate mai curate produsele căutărilor lor, minerii topesc mineralele în mașine imense ale căror emanațiuni au proprietatea de a colora verde părul lucrătorilor.

Unii dintre ei au părul așa fel că îți pare un strat de iarbă de primăvară; se crede că acele mașini conțin arsenic, —și asta ar fi cauza colorării curioase de care vorbim.

Doamnele, cari în varietatea gusturilor își cănesc în tot felul părul, ar putea găsi în Cuba o nouă fantezie. Și ce frumos s'ar putea cânta în versuri:

*Ah! părul tău cel verde.
Tot sufletul îmi pierde...*

Arg.

CĂTRE CITITORI

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica ori-ce articole interesante prin vitoare la călătorii sau vânători, iitară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate direcțiunei «Ziarului Călătoriilor», strada Brezoianu, 11, București.

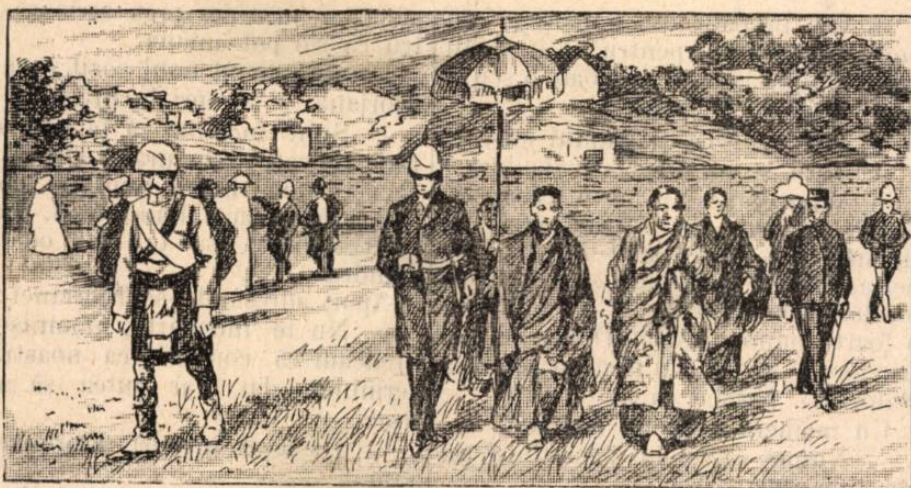
Evenimentele din Tibet

China și Tibetul

Neliniștită de veleitățile de independență ale Tibetului, China a trimis o armată de 25 mii de oameni,

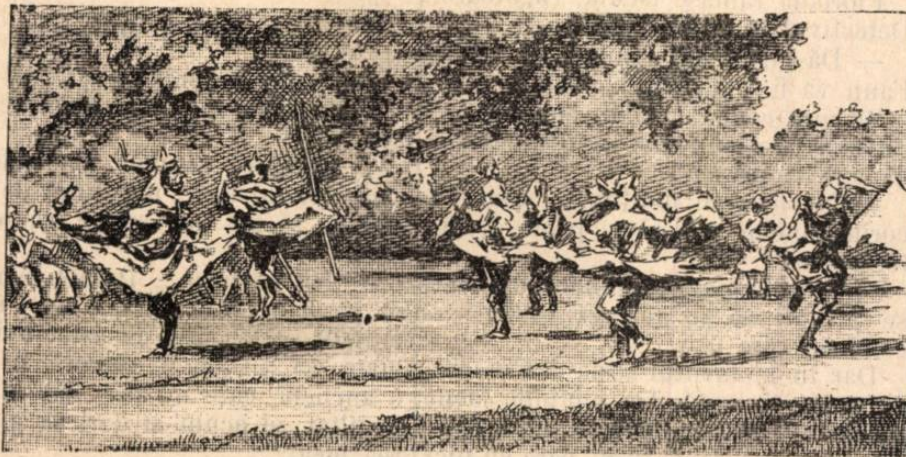
instruiți și echipați europenește, spre a-și restabili autoritatea în această țară. Armata tibetană, puțin numeroasă, se compune din străini: manciurieni, mongoli, turci, etc.

Dala Lama

Dala Lama, — șeful religiunii din această țară, budhismul lamaic, care locuiește în Lhasa, s'a dus în In-

diile engleze cu principalii săi miniștri, lăsând guvernământul unei alte incarnațiuni a lui Budha, Tachi-Lama.

Adoratorii Diavolului

«Cursele» acestor monarhi teocratici sunt însoțite de spectacole streine.

Acești energumeni primitivi, cari își zic cu emfază «adoratorii diavolului», se întâlnesc deseori în Tibet.

CIUDATELE IMPRESIUNI

ale

UNUI TIBETAN IN FRANȚA

Adrup Gumbo din Tibet a fost adus în Franța de d. Jacques Bacot.

Plecând din țara îndepărtată, Adrup Gumbo, după câte-va zile de plutire pe bordul unui vaporas, «care mergea cu ajutorul ferului, și cu al roatelor așezate dedesubtul lui, pe apă, a ajuns în Indiile unde se găsi în vecinătatea călătorilor englezi. Din acest prim contact cu civilizația el trase deja numeroase observațiuni și reflecții.

«În fie care zi, scrie el, mi se dedea de două ori să mănânc și eu îmi ziceam — cu părere de rău — că în Tibet noi avem trei mese pe zi și deci căutam la început să păstrez obiceiul tibetan. Un englez, care mi ghicise trebuința, zise: «Dați-i trei mese pe zi după cum e obiceiul tibetan». Fu multumit. Englezul mai spuse: «Obiceiurile tibetane sunt urâte. cele engleze sunt bune. Englezii sunt ingenioși și streinii nu le seamănă». Observând pe englezi și pe francezi, văzu că englezul n'avea dreptate.

Dar eu mă gândii, și apoi făcuî ca francezii. Și reflectând multă vreme asupra sentinței oamenilor de azi: «Acela care uită limba sa maternă este un ingrat, mă hotărâi să nu-mi uit obiceiurile».

Și în diferite împrejurări, Adrup Gumbo arată că nu și uită nici țara, nici părinții săi. El se gândea la frații săi, la sora sa din Tibet:

«Cel mai mare e plecat la Lhasa, și eu, mai mare după el, sunt plecat în Franța. Acasă fratele meu mai mic a rămas singur de tot. Cum cuget eu așa, în fie care zi, lacrimile mi curg din ochi.

«Gândindu-mă ast-fel ajunsei în zece zile la marginea mării. În a 15-a zi din a 11-a lună, mă imbarcai pe o corabie de mare. Înainte de a părăsi «Halutsam» (corabia cu care plecase pe fluviu) englezii vrumă să-mi spăl corpul și vestmintele, zicând că din cauza murdăriei mă voi îmbolnăvi. După ce fui bine spălat, mă băgară în cabina în care aveam să dorm.

«Pe această corabie ei aveau două feluri de apă. Apa de mare era sărată. Apa pentru băut era dintr'un râu limpede și după ce am tot băut, timp de 28 zile, apa nu se isprăvisese; mai aveau încă. Pe corabie muri în a 14-a zi, un mic șef englez. După obiceiurile englezilor, toți oamenii se îmbrăcară în negru și după rugăciunile preotului, cadavrul fu aruncat în mare. Și eu, văzând acest lucru, m'am întristat. Mă gândeam mereu

că dacă s'o întâmpla să mor și eu, după obiceiul lor englezesc, mă vor arunca și pe mine în mare. Și rechemându-mi în amintire țara mea, lacrimi îmi curseră din ochi. Cum sufeream eu așa, cu sufletul meu, «Tajenul» meu (d. I. Bacot) se apropie și 'mi zise:

— Adjrup Gumbo, nu te îndurera de loc. Dacă te vei îmbolnăvi, eu îți voi da leacuri. Soarta ta este hotărâtă de mai înainte; îmbolnăvind-te, poți muri; eu însă voi îngriji de corpul tău și nu va fi aruncat în mare, ci îl voi depune într'un mazu de piatră și te voi duce fratelui tău în patrie».

— Ascultând aceste cuvinte eu mă liniștii.

Sosit în Marsilia, tibetanul nostru, prețui foarte mult confortul general al hotelului în care descinse.

«În acest palat, toate camerele, de sus până jos, de dimineață până seara, n'au nici uleiuri, nici foc, și cu toate astea lămpile dau o lumină orbitoare, — căldură chiar, și se aprind singure».

La Paris el vizită muzeele, «unde sunt închise imaginile oamenilor din toate vremile, și locul unde, într-o casă mare, un om și o femeie s'au închis cu lei, tigri și pantere, și cari se joacă împreună, făcând pe spectatori să râdă».

El vizită de asemenea și monumentele Parisului, extaziindu-se în fața «Arcului de triumf».

«În centrul orașului, scrie el, la încrucișarea unei duzină de căi cât fluviile de largi, e o poartă mare cu nouă etaje. Ajungând aci, cum toți se urcău sus, eu, Adjrup Gumbo, mă suii cu ei. Ajungând sus, văzui ca'n vis, tot orașul. Credeam că acesta-î pământul Sudului (locul paradisului pământesc în legendele tibetane) și cugetam că toți tibetanii la un loc n'ar fi putut popula un atât de mare oras.

«După ce m'am dat jos m'am despărțat de această poartă spre a vedea înaltele pagode și case văzute de sus, mai din apropiere».

El parcurse halele — «târg, ce-î mai mare ca un oraș de seamă din Tibet», — și păstră toate impresiile rămase de la vizitarea unuia din marile magazine de noutăți din Paris, despre care scrie:

«Am mai fost într'un târg mare înconjurat de pereți ca o casă și acoperit de un plafon transparent și colorat, în care numeroși negustori vindeau din toate lucrurile acele întinse peste tot; — cum eu venisem să cumpăr o ștofă pentru a-mi face o haină, luai una și vrând să plătesc, scosei balanța mea chineză, căci, necunoscând cursul monedelor franțuzești, vream să le cântăresc. Atunci

toți vânzătorii începură să râdă de mine. Și cu toate că mi se încălziseră obrazii, eu continuai să cântăresc piesele, de teamă ca negustorii, văzându-mă strein, să nu mă înșele... Dar în urmă văzui că negustorii francezi sunt cinstiți și nu caută de loc să înșele, căci pentru o piesă de aur ei îmi dădură de douăzeci de ori mai mult, în greutate, argint, și deci — fui mulțumit».

După două luni plecând din Paris, Adjrup Gumbo, însoți pe stăpânul său în provincie, unde, cât a stat, avu puțința să observe «încă o parte din obiceiurile francezilor viața familială și colectivă a lor».

Mai în urmă, istorisește cum mânca

la țară, suferințele lui și necazu-î pe bucătăreasa care gătea mâncări neplăcute. Dar după cât-va timp, obișnuindu-se, vorbea cu figura surăzătoare și cu o voce plină de dulceață, și despre mâncări și despre bucătăreasa care era... bucătar.

În sfârșit d. Bacot, care l-a adus pe Gumbo în Franța, n'are nimic de regretat; pe lângă serviciile cinstite și devotamentul lui nemărginit, tibetanul îl și distrează prin descrierea impresiilor sale noi din cursul zilei, și uneori prin încăpățănarea cu care mai respectă unele obiceiuri tibetane.

fi.

BICIUL DE FOC

— Mare roman de aventuri moderne —

— Urmare —

— Veți inventa un rămășag, un *matsch* oare-care, pentru că în ochii americanilor nici nu se poate o scuză mai bună de cât aceasta.

— Acesta a fost și gândul meu.

— Și la ce *matsch* te-ai gândit?

— M'am gândit la provocarea ziarului «Matin». Da, voi străbate continentul american, apoi Alaska, Siberia, Rusia, Germania și mă voi opri la Pari—punctul de plecare. Am o foarte bună mașină «Dion» cu patru locuri. O iau cu mine și pe d-na Patorne... Numai că...

Un moment stătu la îndoială.

— Numai că, n'am găsit încă un mecanic care...

— Da, da, un mecanic special, întrerupse Dick Fann, un mecanic care să fie și detectiv... Un om capabil să conducă în același timp și automobilul și să descopere pe bandiții cari, fără îndoială, vor eși în drum.

Floriana rămase tăcută, rugătoare. Detectivul îi întinse mâna:

— Dă-mi mâna, domnișoară, Dick Fann va fi wattmanul d-tale.

Și cum copila, foarte emoționată, nu știa cum să-î mai mulțumească, dânsul o opri:

— Nu-mi mai mulțumi. Afacerea corindoanelor este cât se poate de interesantă.

Convorbirea era terminată. Floriana se pregăti să se retragă, și Dick o conduse spre ușe.

Dar în momentul acela ușa se deschise cu violență. Un om bine făcut năvăli în cameră târând după dânsul pe micul Jean Brot, care cu nici un preț nu voise să-l lase să intre.

— Vă cer ertare, scumpe domnule Dick Fann! exclamă necunoscutul; dar mi s'a spus că nu ești acasă, și

afacerea mea era prea serioasă pentru ca s'o pot amâna.

De-abia acum noul sosit o zări pe Floriana, și se opri încurcat.

— Sunt încântat că te văd, domnule Grisat, îl încurajă Dick; știu că ești una dintre luminile poliției franceze, și dacă îți amintești, am mai avut onoarea să te văd odată la Londra.

Apoi, adresându-se Florianei:

— Nu te îndepărta, domnișoară; credeam că convorbirea noastră s'a terminat, dar s'ar putea să nu fie așa.

— De ce? întrebă Floriana mirată.

— Când stă cine-va la pândă, trebuie să presupui că va trece vânatul.

Și fără s'o mai lase să-î pue vre-o întrebare, o conduse cu blândețe spre ușă, pe care o închise în urma ei.

CAP. III

Un furt bizar

— Ei bine, domnule Grisat?

Dick Fann se întorsese spre noul venit.

— Ei bine, scumpe domnule, începu cel întrebat, mai întâi de toate trebuie să-mi cer ertare că te turbur...

— Nu e nevoie... Politetele ne fac să perdem prea multă vreme, și criminalii se folosesc de asta. Prin urmare, să intrăm în subiect. Ai făcut o anchetă care nu ți-a dat nici un rezultat, și acum ai dori să ai părerea mea.

Ochii agentului parizian exprimară cea mai adâncă uimire.

— De unde vezi d-ta că vii dintr'o anchetă? murmură dânsul.

— Oh ! lucrul este foarte simplu ; de sigur că mi-ai pus această întrebare numai pentru ca să glumești.

— Ba nici decum ; întrebarea mea este foarte serioasă.

— Atunci, iată : știu că d-ta îți îngrijești foarte mult îmbrăcămintea. Prin urmare, dacă ai veni de acasă, hainele d-tale n'ar avea acele urme ușoare de praf, pe care le zăresc.

„Apoi, pe umărul d-tale văd strălucind ceva care seamănă cu o pânză de păianjăn.

— Și asta te face să crezi ?

— Că d-ta ai explorat un apartament care se află într-o foarte proastă stare, — un apartament nelocuit.

Grisat ridică mâinile spre cer :

— De ce numai de cât un apartament, și nu o uzină sau o pivniță ?

— Praful n'ar avea nici înfățișarea, nici finețea aceasta, domnule Grisat.

Și cu un surâs în care era o ironie fină, detectivul englez continuă :

— Imi mențin părerea cu apartamentul nelocuit... Și de vreme ce d-ta te-ai preumblat printr'un asemenea loc, asta înseamnă că ai fost păgubite casele vecine. Trebuie să fie vre-un furt săvârșit de spărgătorii de ziduri... Și cum oamenii aceștia nu operează de cât în anumite condiții, victima trebuie să fie sau un bancher, sau un bijutier.

„D. Grisat era peste măsură de uimit ; și nici nu ne silea să-și ascundă uimirea.

— Da, așa e, zise dânsul ; spargerea s'a făcut la prăvălia unui bijutier. Am trecut prin deschiderea făcută de bandiți, și de aceea imi sunt hainele pline de praf. Dar nici odată nu voi putea pricepe cum poți d-ta descoperi adevărul numai cu ajutorul a câtor-va fire de praf.

— Asta-îi, murmură Dick. Ca să nu ne pierdem timpul, spune-mi te rog numele celui prădat.

— Larmette și C-nia.

— Marii bijutieri din str. Păcii ?

— Da, aceia care ai deschis prăvălia de trei luni abia.

— Și ce-ai putut descoperi ca indicii ?

— Nimic.

— Oh, d-le Grisat, dacă d-ta imi ascunzi cel mai mic amănunt, nu voi mai putea face nimic.

— Tocmai prezența mea aici, răspunse Grisat nerăbdător, ar trebui să-ți dovedească că n'am putut descoperi nimic în toată această îndrăcită afacere. Nu 'mi pot explica în ce mod s'au strecurat pungași în apartamentul bijutierului. Am cercetat, am pus întrebări tuturor, dar nimeni n'a văzut, n'a auzit nimica. Și cu toate acestea bandiții trebuie să fi trecut pe unde-va.

„Și lucrurile se mai complică încă

și prin faptul că s'a făcut o alegere printre bijuteriile furate.

O flăcără de bucurie licări în ochii lui Dick-Fann ; dar francezul era prea înfierbântat pentru ca să poată observa asemenea mici amănunte.

— De sigur că ai luat pietrele cele mai de valoare ? — întrebă Dick cu o indiferență prefăcută.

— De astă-dată te-ai înșelat și d-ta, scumpe d-le Dick Fann ! — exclamă agentul, fără a se mai sili să își ascundă bucuria. Bandiții au furat numai pietrele de mai mică valoare și au respectat cu cea mai mare grijă diamantele. Ce părere ai despre asta ?

Cu un gest inconștient, detectivul își frecă mâinile.

— Așa dar ești mulțumit ? întrebă d. Grisat, care surprinse această mișcare.

Dar, fără îndoială, englezul nu prea era dispus să-și dea pe față gândurile, căci se întunecă pe dată și răspunse foarte serios :

— Afacerea este în adevăr cât se poate de bizară ; aș dori să examinez eu însumi terenul.

— Lucrul este foarte ușor. Voi merge eu însumi să te prezint.

Ca și cum o idee i-ar fi iluminat de odată creierul, Dick Fann clătină din cap :

— La urma urmei, zise dânsul, cugetând bine, imi aduc aminte că m'am retras la Paris pentru că mă simțeam din cale-afară obosit și voiam să mă odihnesc. Așa încât nu mă voi mai amesteca din nou într-o afacere pe care o presimt prea captivantă.

— E o afacere cât se poate de misterioasă, nu-î așa ? — întrebă francezul, inseninându-se.

Căci de fapt d. Grisat deși pierdea un aliat, al cărui pricepere și destoinicie erau admirate de toți polițiștii Europei, se bucura mai mult decât se întrista. Ii părea bine că nici marele Dick Fann nu putuse descoperi nimic, acolo unde dânsul văzuse numai enigme.

Sentimentul acesta este cât se poate de omenesc și d. Grisat, deși un foarte bun agent de poliție, era la urma urmei tot om.

De aceea nu-și putu opri o tresărire când Fann îi zise :

— Cu toate acestea te voi ajuta să ajungi la izbândă.

— Cum asta ?

— Scumpe d-le Grisat, te voi ajuta fără să mă ocup eu personal de afacere. Voi ruga pe un amic al meu să treacă pe la Larmette și C-nia. D-ta îi vei înștiința pe aceștia și îi vei ruga să fie la dispoziția d-lui Braddy, prietenul meu, un chiromancian cu totul uimitor.

— Un chiromancian ? — repetă a-

gentul cu tonul celei mai mari necrezări.

— Da, omul acesta are darul de a ghici după trăsăturile mâinei, cu o perspicacitate diavolească.

— Oare poate dânsul citi numele tâlharilor în palma păgubașilor ? — ironiză d. Grisat.

Dar Dick Fann păru că nu bagă în seamă această ironie.

— Nu citește numele, răspunse dânsul, dar descopere unele indicii care pot duce pe calea adevărului. De multe ori lui i-am datorit orientarea în anchetele mele.

— Ah !... ah !...

În tonul în care polițistul francez pronunță aceste cuvinte se putea citi o vădită mulțumire. Așa dar, acel faimos detectiv englez cu care li se împuia capul în toate împrejurările, avea și dânsul un colaborator, și încă ce colaborator !...

Așa dar d. Grisat avea să se folosească de luminele celui d-n Braddy, și după ce hoții aveau să fie descoperiți, cum englezul nu ceruse secretul asupra acestei afaceri, avea să strige în gura mare adevărul. Așa dar, cu foarte multă politețe francezul răspunse :

— Îți rămân recunoscător, d-nule Dick Fann ; mă duc chiar acum la Larmette să anunț sosirea chiromancianului d-tale.

— Foarte bine.

D. Grisat plecă destul de înaintat. Și Dick Fann se folosea de mijloace artificiale, prin urmare totul nu era atât talentul, geniul, ci mai ales modul cum știa « să te puși în scenă ».

Poate însă că bucuria sa ar fi scăzut mult, dacă ar fi putut să vadă ce făcea Dick rămas singur.

Timp de un moment englezul rise în tăcere. Nu mai semăna de loc acum cu gentlemanul somnoros pe care l-am văzut cu o oră mai înainte. Toată ființa sa exprima vigoarea, dorul de luptă ; ochii îi scânteiau ca două cărbuni aprinși.

În sfârșit, după ce și mai potoli veselia, detectivul se îndreptă spre ușă, și privi afară cu luare aminte.

În încăperea vecină două femei așteptau, vorbind cu voce înecată.

Una dintre ele era Floriana. Privirea scrutătoare a detectivului se fixă asupra celeilalte femei și ghici că aceasta trebuia să fie d-na Patorne.

Îmbrăcată peste tot în negru, înaltă, osoasă, cu mișcări mai mult bărbătești, d-na Patorne putea să aibă vre-o 45 de ani, vârstă fatală, când încep să nu mai păstrezi de cât doar slabe urme din frumusețea de altă dată. Aceste « resturi de frumusețe » ale d-nei Patorne indicau o urâțenie teribilă din naștere.

— O viață a lui Dumnezeu care știe

O PERCHEZIȚIE ÎN SUBTERANELE PALATULUI WESTMINSTER DIN LONDRA

Franța e țara care mai mult ca oricare alta a rupt cu desăvârșire cu vechile tradiții, cu amintirile unui trecut așa de turbure, pe câtă vreme Anglia, dinpotrivă, a rămas și rămâne foarte strâns legată de obiceiuri și tradiții de demult care dau o culoare de unitate desăvârșită trecutului său.

Printre obiceiurile pe care poporul englez le păstrează și le respectă sunt unele care par în adevăr copilărești sau chiar ridicole.

Ast-fel e legendă din ei se ocupa cu recrutarea altor nemulțumiți care să sporească partidul revoluționar, alții urzeau o conspirație în scopul ca într-o zi, când Parlamentul va ține ședință solemnă palatul său să fie aruncat în aer.

Mulțumită activității abile a câtorva complici, conspiratorii izbutiră să introducă în pivnițele întunecoase ale palatului mai multe butoiașe cu pulbere.

Un soldat, anume Guy Fawkes, se oferă să intre și să dea foc fitilului, la ceasul hotărât.

Explozia nimicitoare trebuia să se

O percheziție în palatul Westminster

producă la 5 Noembrie 1605. Unul dintre conspiratori însă crezu de dator să anunțe pe una din rudele sale, Lordul Mounteagle, ca în ziua menționată să nu cum-va să se ducă la palatul Westminster.

Semnalul fu dat și o percheziție care se făcu imediat în subterane, duse pe cercetători la descoperirea complotului și la arestarea lui Guy Fawkes.

De și de atunci au trecut mai bine de 300 de ani, ofițerii palatului vizitează subteranele ori de câte ori Par-

dara paradă a Lordului-Maior al cetății Londrei, care, în fiecare an, în primele zile ale lunii Noembrie, se plimbă pe străzile mărginașe ale orașului însoțit de alți demnitari, în trăsură închise. Faptul care constituie originea acestei ceremonii e următorul:

Sub domnia regelui Iacob I, gentilomii, persecutați din cauza dragostei lor pentru religia catolică, se hotărâră să facă o revoluție.

În vreme ce unii lamentul se pregătește să inaugureze o nouă sesiune.

Percheziția se face în dimineața zilei când se deschide sesiunea, sub conducerea colonelului Jeomen, din Gardă, companie înființată de Henric III și care până azi păstrează uniformele și haințele de pe vremuri.

În timpul acestei percheziții, care constă din cercetarea fiecărui colț al subteranelor, fiecare din demnitarii care iau parte la această solemnitate primește câte o lampă sau o lanternă a cărei mărime variază după însemnătatea rangului persoanei.

să facă și gesturi, cugetă detectivul. Apoi, cu voce tare:

— D-șoară Floriano, voești să vii un moment?

Copila tresări, și veni repede spre dânsul:

— Ce s'a întâmplat?

Drept ori ce răspuns, Dick o închise în cabinetul său, și închise ușa.

Floriana îl privi uimită. Omul acesta i se părea cu totul schimbat. Sub liniștea trăsăturilor sale se ghicea lesne vârtejul ideilor care se ciocneau.

— Ascultă-mă, îi zise dânsul, fără să-i mai lase timpul să întrebe, te cred o fată dreaptă, curagioasă și inteligentă. Îți voi da cea mai mare dovadă de stimă increzându-mă în d-neata.

Dânsa mulțumi cu un gest, înțelegând bine toată valoarea acestor cuvinte.

— Numai că, d-șoară, îți voi cere să-mi faci o făgăduială: guvernanta

d-tale nu trebuie să afle nimica din câte se vor întâmpla.

— O crezi oare în stare să ne trădeze?

— Proștii nu trădează, d-ră, ci se lasă să fie înșelați.

Floriana rămase un moment pe gânduri, dar în cele din urmă păru convinsă de dreptatea observației detectivului, căci răspunse:

— Făgăduiesc.

Atunci figura lui Dick se ilumină.

— Știm de acum în cotro e banditul, zise dânsul.

Frumoasa canadiană fu foarte emoționată de aceste cuvinte. Dick îi apărea ca un om înzestrat cu o putere supranaturală, de vreme ce într'un timp atât de scurt, și fără să se miște din casă, putuse da de urma bandiților.

Dânsul îi ghici gândul și continuă cu simplitate:

— Nu, d-ră, nu e nimic supranatural în toate câte ți le spun. Sunt trei luni de când aștept mereu știrea

care mi-a fost adusă azi dimineață.

O simplă întâmplare a făcut ca tot azi să vii și d-ta la mine.

— Așteptați de trei luni?

— Da, d-ră, când mi-am înaintat raportul meu în afacerea radiumului, am autorizat publicarea acestui raport, pentru că eram convins că în modul acesta șeful bandei avea să se demascheze singur.

— Nu înțeleg.

— Trebuie să știi, d-șoară, că omul care a furat radiumul avea un scop bine definit. Care era acest scop? Am bănuț că era pentru transformarea corindonelelor comune, în pietre rare. Era o bănuială aceasta, dar n'aveam siguranța matematică. Ei bine, acum am căpătat această siguranță. Șeful bandei locuiește la Paris: te supraveghez de aproape, și are convingerea că într-o zi va trebui să-l descoperi locul unde se află depozitate corindonele.

— Convingerea acesta, după cum ți-am spus, o am și eu.

— Ei bine, omul acesta este neli-
niștit de prezența mea la Paris, ceea
ce dovedește că nu e un om tocmai
prost. Toate mișcările mele sunt cu
grijă spionate. Dar cum eu de o
vreme n'am mai făcut nici o miș-
car, neliniștea banditului a devenit
și mai mare. Intr'un mod fatal a a-
juns acolo unde voiam să-l aduc :
a simulat un furt, pentru ca hoțul
să fie căutat pretutindeni aiurea, nu-
mai la dânsul nu.

În câte-va cuvinte Dick Fann po-
vesti Florinei furtul de la Larmette
și C-nie.

D. Grisat ar fi rămas fără indoială
din cale afară uimit, dacă ar fi auzit
cum vorbea acum abilul polițist en-
glez :

— Totul îmi demonstrează, spunea
dânsul, că furtul este simulat. Prin
alegera unor anumite pietre, au voit
să-mi întărească convingerea că hoții
radiumului și ai corindonelelor sunt
una și aceeași persoană, și că păgu-
bașul de astă-zî este cu totul nevi-
novat. Deducția mea însă, este alta.

Fără indoială, același om a operat
în amândouă cazurile, însă vinova-
tul este tocmai păgubașul de astă-zî.
Eu afirmasem că radiumul fusese fu-
rat pentru transformarea corindonele-
lor fără valoare; iată că acum se
fură niște corindone de valoare....
Prinzi legătura?

— Călăuzită de d-ta, văd lucrurile
destul de clar. Dar acum mi-î frică
și mai mult de banditul acesta, pen-
tru că îl ghicesc destoinic și abil.

— E un om infernal. Numai că,
a făcut o greșală; s'a trădat singur.
Sper că astă-zî chiar îi vom face cu-
noștința.

— Și atunci nu voi avea de ce să
mă tem, nici pentru tatăl meu, nici
pentru mine...

— În orî-ce caz, d-ră, vei tremura
mai puțin, pentru că totdeauna este
mai lesne să lupți cu cunoscutul de
cât cu necunoscutul.

— Așa dar, omul acesta nu va fi
arestat?

— Legea nu condamnă de cât în
fața unor dovezi materiale. Omul
știe că noi avem bănueli și se pă-
zește; va trebui prin urmare să-l
urmărim și să-l prindem în flagrant
delict.

După un moment detectivul a-
dăugă :

— Îți făgăduesc, domnișoară, că
voi pune mâna pe el, numai dacă...

— Numai dacă? repetă Floriana
nerăbdătoare.

— Trebuie să știi, domnișoară, că
nimeni nu este la adăpostul unei lo-
vituri de pumnal sau al unui glonte
de revolver; și atunci, un om mort
nu poate fi făcut răspunzător că nu
s'a ținut de obligațiile pe cari le lu-
ase pe când se afla în viață.

Floriana nu răspunse. Fața i se
decolorase la aceste ultime cuvinte.

— Domnule Dick Fann, murmură
dânsa, viața mea este în mâinile
d-tale.

CAP. IV

Larmette și comp.

În aceeași zi, pe la orele 4, un ta-
ximetru se oprea în fața magazinelor
Larmette și comp. din strada Păcii.

Un om între două vârste, corect
îmbrăcat, se cobori. La prima vedere
omul acesta nu prezenta nimic ex-
traordinar; cu toate acestea, mai
mulți trecători se opriseră și'l pri-
viau cu curiozitate.

Omul purta niște ochelari bizari,
de o originalitate care trebuia numai
de cât să-î atragă luarea aminte.

Proprietarul acestui bizar instru-
ment optic nu se emoționa de loc de
curiozitatea al căreia obiect era.

Cu un pas măsurat trecu trotua-
rul și intra în magazinul Larmette.

Magazinul acesta cuprindea niște
săli așa de somptuoase, în cât la des-
chiderea sa fusesse o adevărată sen-
zație în Paris.

— D. Larmette și comp.? întrebă
dânsul, adresându-se celui dintâi
funcționar pe care îl întâlni. Eu sunt
Braddy, a căruî vizită v'a fost fără
îndoială anunțată.

Un om care stătea la un comptuar,
puțin mai departe, veni repede spre
dânsul, și răspunse în locul funcțio-
narului.

(Va urma)

UN DUEL BIZAR

Era o căldură teribilă! Se putea spune
că era cea mai caldă zi din tot răstim-
pul șederei mele în Senegal:—55 grade
căldură, la umbră! Vă puteți închipui.
Chiar negrii cari nu sunt simțitori la
temperaturile cele mai toride, steteau

dormitând, ascunși în umbra zidurilor și
a palmierilor.

Steteam svârcolindu-mă în patul meu
așteptând neîncetat somnul, dar era în
zadar! Nu puteam adormi însă cu nici
un chip. Lângă mine stetea micul cîm-

panzeu, pe care-l cumpărasem de 5 ani, adică de la debarcarea mea în Senegal. Contrariu obiceiului său de a dormi repede și greu, Golo se juca sărind și lovindu-nă cu laba peste față. Il gonii.

În sfârșit Morfeu se înduă de mine, și... am adormit! În același moment (?) strigăte stridente, horăituri furioase, un sgo not infernal, mi scoase din toropeala mea.

— Tac! Golo?! strigai eu furios. Vrei să mă lași să dorm, sau?!... Dar ultimul cuvânt imi rămase pe buze.

Golo, maimuța mea, se lăpta cu un șarpe „naja“, care căuta să se încolăcească în jurul corpului ei; dar Golo își

înfipse ghiarele în pielea șarpelui, care scotea țipetele stridente ce le auzisem. Recăpătai sângele rece și privii acest duel bizar. Vedeam că Golo va fi invins, va fi pierdut! Luaș pușca ce atârna pe perete. Când șirpele ridică capul și deschise gura spre a înghiți pe șarpe, manul cimpanzeu, desărcat glonte în capul lui.

Corul șarpelui se ridică odată în sus apoi desficându-se de pe maimuța, căzu jos, svârcolindu-se, pe când Golo, nervos, sărea în jurul șarpelui care se svârcolea în agonie.

Lazăr K'ar.

PE VIATĂ ȘI PE MOARTE!

ISPRAVILE UNOR EROI

— Roman de aventuri războinice de L. BOUSSENARD —

— U r m a r e —

Copila voi să răspundă, dar un sgomot ciudat se auzi afară.

Căți-va oameni alergau. Se auzeau voci iritate, ciocniri de arme.

— Vin să te ucidă!... murmură Betina.

„D-zeule, oare să fie prea târziu? Urmează-mă repede!“

Copila stinse lanterna și rămaseră amândoi într'un întuneric complet.

Caporalul se lăsă condus și la întâmplare, încărcă unul dintre pistoale.

După un timp Franc a zis sgomotul sec al unui resort împins și i se păru că pătrunde într'o galerie strâmtă.

Amândoi pipăiau zidurile și Franc simțea bătăile dezordonate ale inimei copilei. Cu vocea înecată ca o suflare, o întrebă :

— Unde suntem ?

— Tăcere... Moartea ne amenință...

Se auziră și în direcția ascenda niște sgomote. Oare fugarii erau înconjurați ?

Betina își iuși pașii, și părăsind un moment pe zuav, se apropie de zid.

Căuta o ușe, pe care o găsi repede, și care se deschise cu destulă ușurință.

Peste un moment, zuavul, uluit, se văzu într'o capelă.

O lampă ardea în fața altarului.

Betina își făcu semnul crucii, și trecu repede înainte.

Se opri în fața unei pietre, pe care era sculptat în relief un cavaler.

— Ia pumnalul, zise dânsa zuavului, și introdu lama în deschiderea de sus care corespunde ochiului stâng. Așa acum a apasă cu putere, și să nu te miri de nimica.

Recomandăția aceasta era cât se poate de la locul ei; dar ori cât de deprins era Franc cu lucrurile extra-ordinare, de astă-dată nu-și putu opri o exclamație de uimire.

Auzi o frecare de pietre și enormul bloc sculptat se dădu la o parte, descoperind un loc de trecere.

— E un truc minunat, ca la teatru! murmură zuavul.

— Trăim o dramă reală, scumpe d-le; să trecem repede înainte.

În urma lor, piatra își reluă locul obișnuit. Cavalerul sculptat de mână abilită, continua să stea nepăsător în capela sfântă, și nimeni n'ar fi putut ghici ce mare secret ascunde.

Betina nu-și putu stăpâni un suspin de ușurare.

— Salvat din nou! murmură zuavul. Salvat tot de d-ta!

— Pentru moment, da, răspunse cu gravitate copila. Dar nu sunt eu singură care cunosc acest loc de retragere...

„Vino... Dacă deschiderea care urmează ve fi liberă, vei putea părăsi îndată această casă blestemată.“

În adevăr, palatele italiene, erau niște locuințe pline de mistere, pentru că de veacuri întregi trăiau în ele conspiratori și trădători de patrie.

Oamenii aceștia aveau nevoie să lucreze la întuneric, să-și ascundă crimele în umbra subteranelor secrete, să apară și să dispară ca niște demoni, nevăzuți, neștiuți de nimeni.

În toate palatele italiene există dedale de dumiri secrete.

Franc și tovarășa sa, se aflau acum într'un fel de celulă de piatră.

Celula aceasta părea că nu are nici un fel de eșire; era cu totul lipsită de lumină și de aer.

Cu tot curajul său, Franc nu-și putu opri o înfiorare.

— Drace! murmură dânsul, locul acesta nu este de loc vesel...

«Cu toate acestea, signorina, prezența d-tale îl transformă într'un adevărat raț.

Copila surase cu tristețe și răspunse :

— Un madrigal?... Mi se pare că nu e acum nici momentul nici locul pentru așa ceva.

— Oare mă vei impelica, signorina, să-mi exprim fericirea pe care o simt când mă aflu lângă d-ta?... Oare mă vei impelica să-ți spun că privirea d-tale este pentru mine ca o mângâiere ?

„Nici o dată, chiar în visurile mele cele mai bune, n'aș fi îndrăznit să sper asemenea fericire...“

— Nu mai vorbi așa, pentru că, mai mult mă chinuiești!

— Imi este oprit oare să te iubesc din tot sufletul meu, de a fi pentru d-ta un prieten respectuos și credincios, desinteresat până la ultimul sacrificiu și devotat până la moarte ?

— Eu nu pot asculta cuvintele d-tale, nu trebuie să le ascult!

„Oh!... dacă ai ști!“

— Cine ești, d-ta, signorina? Spune-mi, te rog, cine ești, și de ce te temi... Simt bine că un secret spaimăntător te apasă.

— Spune mai bine : o fatalitate oarbă.

— Sunt și eu, cred că nu te îndoiești despre asta, — o italiancă înflăcărată.

„Tatăl meu a fost ucis la Novara; mama mea a fost biciuită de către apăsătorii noștri în piața publică, și a murit de rușine și de durere.“

„Am rămas orfană la vârsta de șapte ani.“

Și de atunci, a trebuit să trăiesc neîntrerupt în mijlocul unor italieni răi, vânduți dușmanului. A trebuit să sufăr totul în tăcere, și am devenit depozitara unor secrete formidabile... Am devenit fără voce, complicea unor oameni cari își renega familia și-și vindeau patria.“

Și fără să mai asculte protestările lui Franc, se apropie de zidul celulei, și apasă un resort.

După o clipă însă, se retrase îndărăt, foarte palidă :

— Santa madona!... oamenii aceia sunt aici; ne-au tăiat retragerea!“

În același timp o lumină internă năvăli prin zid, și sgomotul unei convorbiri ajunse până la urechile lui Franc.

— Unde ne aflăm ? întrebă caporalul în șoaptă.

— În zidul sufrageriei, chiar lângă galeria care se afla la capătul mesei.

„Apropie-te și ascultă.“

Franc, uimit, se apropie și privi în sala enormă. Ca și în ajun, o masă luxoasă era pregătită acolo.

— Aceștia trebuie să fie oaspeții a căror cină am mâncat-o noi ieri, cugetă caporalul.

Auzi răsunetul unei voci mândre și vibrante, care-l făcu să tresară. Era o voce de neuitat, pe care o auzise caporalul în subteranele de la San-Pietro, acolo unde se întrunea șefii diin Tugenbund.

Erau peste tot cinci oaspeți, corect îmbrăcați și se vedea bine că erau dupe masă.